

Xuuu Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Xuuu rá xädi ra Jesús, nε xin rá 'bäiui a

Nu'a ra Cristo t'εmbi ram Hma

¹ Nu'a ra Cristo tengu'bε ram hma nguetho di jajε ga pəhmbε Ojə a. Nε ya xmi 'bε 'bε hin te mí ja ra ximhäi, nε i 'bεhmi Ojə a, nε nu'a Ojə a.

² Nε gue'a mí 'bεhmi Ojə 'bε rá mbədi thofo.

³ Gätho bi 'yøt'e 'be'a i ja. Nu'bε hin xtá 'yøt'a, hin te di ja 'bε.

⁴ I jase rá te, nε gue'a ní ja yá te ε yε jə'i, ngue di 'yomfεnip yá mbεi ε.

⁵ Janangue'a nu'a tengu ran nεqui di yorpε ja ra 'bεxui. Pε nu'a ra 'bεxui hin da zä di huε't'a ran nεqui.

⁶ Nu Ojə bi huahna n'da ran 'yohε gue'a ra Xuuu Nxixyə a.

⁷ Nu'a ra Xuuu Nxixyə bi thahni da ma nangue'a ran nεqui majuəni, ndepe gätho da 'yεc'yεi ran nεqui yε jə'i, nangue'a bi man'a ra Xuuu.

⁸ Pε nu'a ra Xuuu Nxixyə hinga gue'a ran nεqui a, pε bi ma nangue'a ran nεqui.

⁹ Nu'a ran nεqui majuəni, bá εcua ja ra ximhäi, ndepe gätho din ja ran nεqui yá mbεi yε jə'i.

¹⁰ Nu'a ran nεqui majuəni bi 'yøt' ra ximhäi, nε bim 'bεcua, pε nu yε jə'i ua ja ra ximhäi him bi bədi gue'gue'a.

¹¹ Í zøcua dí 'bεhmbe ngue ma mεngugähe a. Pε xεn ngu ε him bi 'yømanho a.

12 Pɛ gätho to'o bi zim bɛ mbo yá mbɛi a ra Cristo, nɛ bi 'yɛc'yɛi gue yá yánte a, gue'a í zä bi xänd mahø'n'a Ojå ɛ ngue bi 'yøt'e yá t'ahni zɛhɛ ɛ.

13 Pɛ nu'bɛ bi xänd mahø'n'a Ojå n'da, hinguin ja tengu'bɛ xɛm 'bɛ a n'da ra 'uere, ngue bi ndesɛ yɛ jå'i nɛ nangue yá jå'i zɛhɛ, pɛ bim 'bɛi mahø'n'a nangue Ojå.

14 Nɛ nu'a tengu'bɛ ram hma bin jå'i a, nɛ mí 'bɛhmbe a. Nɛ dá nuhe rá nuixte nguetho rá 'dats'unt'ɛ Ojå a, hin hapɛ i sɛ a rá mate, nɛ gätho majuaɲi bi ma.

15 Nu'a ra Xuua Nxixyå bim pøngahyå nangue'a. Nɛ ts'edi bi ma bi 'yɛna:

—Nuna guehna dá mangä 'bɛ má xi ahɛ, m'bejua ba ɛhɛ, pɛ man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmí 'bɛ 'bɛ rá mbɛdi thoho, nɛ hin'na gä, mí ɛngä, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyå.

16 Nɛ gätho gahɛ dyɛ 'yɛc'yɛihɛ, dá hãmhbɛ rá mate xɛn ndoho, nɛ thocua thoho di 'dajɛ man'da rá mate.

17 Nu ra Moisés bi xängahɛ yún t'ɛdi Ojå. Pɛ nu ra Jesucristo bi 'dajɛ rá mate ngue majuaɲi dí zingdahɛ Ojå a.

18 Njo'o n'da ra jå'i da zä da nu Ojå ngue xtám bąsɛ, hinda hønt'a rá 'dats'unt'ɛ dim pąsɛui a rá Ta, nɛ gue'a bi jajɛ dá pąhmbɛ a.

Ra Xuua Nxixyå bi ma to'o a

19 Nu'ɛ ma ngɛrpihe dyɛ judíohe dyɛ israelhe ngue mí 'bɛpɛ ja ra dąhnini Jerusalén, bi mba ɛ 'da yɛ mbäjä nɛ'ɛ 'da yúm fäts'ihɛ, bi zøm bɛ 'bɛh ra Xuua Nxixyå da 'yänni to'o a.

20 Nɛ nu'a bin juanni, him bin cøni, nɛ bi 'yɛna:

—Hinga guecä dra Cristo gue x_u huand Oja, bi 'y_εn'a.

21 N_ε bi t'änni mahø'n'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecä, bi 'y_εn'a.

—Ha gue'e gra pøngahya bi man ra Moisés gue ba x_hε.

N_ε bi d_αti:

—Hin'na, bi 'y_εntho.

22 N_ε bi t'änni mahø'n'a:

—To'o e. Xije. Nu'b_u gui xije n_ε da zä ga xihmbe u bá pøngähe b_uya.

23 N_ε bi d_α'a ra Xuua Nxixya b_uya:

—Nugä guecä bi man ra pøngahya Isaías 'b_u mi ma: “Dim 'b_u a n'da dim 'bäp_u ma'ueni ra hnini, n_ε ts'εdi da ma di hoc yä mb_ui y_u ja'i gue da 'yømanho ra Hmu 'b_u bi zøhø,” bi 'y_εn'a ra Isaías, bi 'y_εn'a ra Xuua Nxixya.

24 N_ε nu'u bi zø'm b_u, yäm 'b_εhni y_u fariseo u.

25 N_ε bi t'εmp'a ra Xuua:

—Hanja gní 'yøt' ran xixya 'b_u hinga gue'e grá Cristo, xínga gue'e grá Elías, xínga gue'e man'da ra pøngahya bi man ra Moisés.

26 Nu'a ra Xuua b_uya bi dät'u, bi 'y_εna:

—Nugä, ra dehe thoho ná xixyaba y_u ja'i, pεgue i 'bä inde n'da ran 'yoh_u ua dí 'bähmb_u, ngue hin guí pähmb_u 'b_ε'a di 'y_εt'ui a.

27 Nuna guehna dá mangä ngue m'b_εjua di d_ump' rá 'b_εfi, p_ε man'da nuixte xinda guecä, janangue'a hin dí s_ucä teng_u a, bi 'y_εn'a ra Xuua Nxixya.

28 Ne guehya gätho yun t'änni bi hmam bu ja ra xequi Betábara, n'danguadi ra dæthe Jordán, gueru bi 'yøt' ran xixya ra Xuua.

Tengu ra t'ude'yo ra Cristo

29 Nu'bu mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixya bi nu ba eru ra Jesús, ne bi 'yemp'u mí 'bähmbu bu:

—Dami hyanthu ya, tengu'bu ra t'ude'yo, nguetho bi zänba Oja dim 'bøts'e zehæ, gue di hocpa yú ts'oqui yu ja'i 'bæcua ja ra ximhäi.

30 Nunu guehnu mí mangä nu 'bu má engä: “Ba æ a n'da ran 'yohu m'bejua, nu'a man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'bu 'bu rá mbædi thoho, ne hin'nagä.”

31 Ne nugä him mí paçä to'o a t'æmbi ra Cristo. Pe bi siqui ga xixya ahæ nangue ra dehe, ngue gui paähmbu to'o a ni yantehu, ma mi israel ahæ, bi 'yæna.

32 Ne bi ma majuani ra Xuua Nxixya, bi 'yæna:

—Dá nugä rá Hogandæhi Oja bá çah mahæts'i, tengu n'da ra t'azæ, ne bi gohmi ra Jesús 'bu má ørpa ran xixya.

33 Ja dá paçä bæya ngue gue'a. Nguetho nu Oja ngue bi xiqui ga øt' ran xixya nangue ra dehe, ne bi xiqui: “Nu'bu guin nu ma Hogandæhi da gæi ne da gohmi n'da ran 'yohu, gui paði ngue gue'a di un ma Hogandæhi yu ja'i,” bi 'yængui.

34 Ne gue'a dá nugä a bæya, janangue dí mangä: “Guehna rá Ts'unt'u Oja na,” dí engä, bi 'yæn'a ra Xuua Nxixya.

Yú mbædi yú xædi ra Jesús

35 Xø man'dapa bæya mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixya yú xædigä'be a.

36 Nu ra Xuua Nxixyaḡ baya bi hyandi ngue 'yo bu ra Jesús, ne bi 'yenc'be:

—Dami nuui ya ra t'udε'yo ngue'a rá m 'bɛhni Oḡ, bi 'yɛna.

37 Nu'bu má ø'be a bi ma, dá tɛn'be ra Jesús.

38 Ne nu'a ra Jesús bin yɛ 'bu má tɛn'be ne bi 'yānga'be:

—'Be'a guí hommi, bi 'yenc'be.

Ne dá ān'be a:

—Rabí, nde da ma, xānbate i, hapu guí 'bui.

39 Ne bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui bu dí 'bucä.

Dá mbähmbe baya ne dá nu'be hapu mi 'bui. Ne man'da ora dām 'bu'be bu 'bu má sɔmhbe bu, nguetho mbe goho nde 'bu má sɔmhbe bu.

40 Ne nu'a man'da gue min 'yohe 'bu mi xic'be ra Xuua Nxixyaḡ ga tɛn'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yohu ra Simón Pedro.

41 Nuna ra Andrés 'bex bi mba bá xi a rán 'yohu.

—Ya dá tɛm'be ra Mesías, bi 'yɛna. Nu'a nde da ma rá Thahni Oḡ a, ngue gue'a ra Cristo a.

42 Ne nu ra Andrés baya, bi zix'a ra Simón gupɛ bí 'bä a ra Jesús. Ne nu ra Jesús 'bu min nu, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gra Simón rá ts'unt'u i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe ne ra Natanael

43 Xø man'dapa mahøn'a baya bi bɛn a ra Jesús da mba bu ra häi Galilea. Ne nu'bu má mbähmbe bin tɛm mi ra Felipe.

—Dami tɛngui, bi 'yɛmp'a.

44 Nuna ra Felipe ra mɛngu bɥ Betsaida, nɛ ra Andrés, nɛ ra Pedro.

45 Nɛ nu'bɥ mi mba ra Felipe nɛ bi dɪn'a ra Natanael, bi 'yɛmbi:

—Ya dá tɪngãhe a gue mi hmam bɥ ja rá sɔcuɔ ra Moisés, nɛpɥ ja yú sɔcuɔ yú pɔngahya Oja mi hma, nɛ gue'a ra Jesús ra mɛngu Nazaret, rá ts'unt'ɥ ra José, bi 'yɛn'a.

46 Nu ra Natanael bɥya bi 'yɛna:

—Hague dán zã di nɛqui n'da ra hocjã'i bɥ Nazaret.

Nu ra Felipe bɥya bi 'yɛmp'a:

—Ga mbɛ gua nuse.

47 Nɛ nu'bɥ min nu ra Jesús gue ba ɛpɥ ra Natanael, bi 'yɛnje bɥ mi 'bãhmbe:

—Dami nuhɥ nɥ ran 'yohɥ ba ɛhnɥ ya, gue rán säui njuantho da t'ɛmbi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfɛni, bi 'yɛna.

48 Bi 'yɛn'a ra Natanael bɥya:

—Hanja guí pãdi gue hingui yoho man 'yomfɛnigã nɛ njãm'bɥ gã nugui, bi 'yɛna.

Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'bɥ hin ní zo a ra Felipe, dí pãdi 'bɛ'a gnám bɛm 'bɥ gmi hupɥ ja ra za, bi 'yɛmp'a.

49 Nu ra Natanael bɥya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'unt'ɥ i Oja, gue'e bi zãn'na Oja gam hmuts'ut'abi nanguecãhe dyɥ israelhɥ, dyɥ judíoɥ.

50 Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ha gue'a guí 'yɛc'yɛigã a dá xi i, gue'bɥ má xi i: “Dí pãdi 'bɛ'a gnám bɛm 'bɥ gmi hupɥ ja ra za.” Pɛ man'da nuixte guin nu 'bɥ m'bejua xinda guehna dá xi i.

51 Nguetho majuaᵐi dí xi i, guin nuᵐa da xoh mahɛts'i, ngue guin nuᵐa yám 'behni Oja ba caᵐ mahɛts'i, ne da zɔpᵐa hapᵐa gä dan 'yogä, ne da ndets'e, gue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

2

N'da ran thɛti bin ja bᵐa Caná

1 Ne nu'bᵐa mí tho'a nyopa bᵐaya bin ja n'da ra dants'ihmɛ 'bᵐa mín thɛta n'da ra ts'unt'ᵐa bᵐa Caná ra häi Galilea. Ne bi zɔm bᵐa rá mbe ra Jesús, bi mbäx'ᵐa bi hoc ran ts'ihmɛ.

2 Ne ra Jesús necähe yá xädigähe bi ts'oncahe bᵐa ja ran ts'ihmɛ.

3 Ne nu'bᵐa min theh ra gui'uva dá sihe, bi 'yɛn'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra gui'uva, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

4 Bi dɛ'a ra Jesús bᵐaya:

—Ma mbe i, 'be gám bɛnsɛ 'be'a ga øt'ä, nguetho hinga na sɔn ra ora ga øt'a n'da ran t'øt'e nuixte, bi 'yɛmp'a rá mbe.

5 Ne nu'a rá mbe ra Jesús bᵐaya bi xi ᵐa yᵐa 'yɛhe 'bᵐapᵐa:

—Hønt'a go 'be'a da xi ahᵐa ra Jesús, dami 'yøthᵐa, bi 'yɛna.

6 Ne mí høpᵐa 'dato yᵐa xaro ngue yᵐa do, mbɛ goho 'däte litro i hä'tᵐa. Nguetho i ja ran t'ɛdi ma mi judíohe gue i jatho din xat'yɛ.

7 Ne nu'bᵐa mí zɔn ra ora bi man ra Jesús, bi xi ᵐa yᵐa 'yɛhe 'bᵐapᵐa:

—Dami yus'hᵐa yᵐa xaro nangue ra dehe.

—Ne bi yus' pᵐaya.

⁸ Nε bi 'yεmbi mahø'n'a:

—Dami 'yä i ts'ɥ ra dehe nε gui un'na ra ngɥrpa 'yεhε, bi 'yεna.

Nε bi un bɥya.

⁹ Nε nu'bɥ mí zä a ra ngɥrpa 'yεhε gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancɥhi. Pε him bi badi hapɥ bi nεqui, pε nu yɥ 'yεhε gue bi 'yä a ra dehe mi pa ɥ. Janangue'a nu ra ngɥrpa 'yεhε bi ma bá ts'i a ra ts'ɥnt'ɥ da 'yänni nangue ra gui'uva, gue nu'a ra ts'ɥnt'ɥ go din thati.

¹⁰ Nε bi t'εmp'a:

—Pε hanja 'bε bin niya ɥ yɥ ja'i, gá un'na ra gui'uva xɥn cɥhi, nε hinga gue'a zai øt' yɥ ja'i a. Pε zai rá mbadi thoho di un a xɥn cɥhi bɥ ja n'da ran ts'ihmε, nε nu'bɥ bin niya yɥ ja'i din t'un'na hin ε ho, bi 'yεn'a ra ngɥrpa 'yεhε. Nε xinga gue'a mí pa a.

¹¹ Nε guehna rá mbadi ran t'øt'e nuixte bi 'yøt' ra Jesús bɥ Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'edi. Nε man'da dá εc'yεihe bɥya yá xädigähe a.

¹² M'bejua bɥya dá mbähmbe ra Jesús bɥ ra hnini Capernaum, nε rá mbe nε yün 'yohɥ. Pε hinga nya'a däm 'bähmbe bɥ.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra danija

¹³ Dá mbähmbe ra Jesús bɥ Jerusalén 'bɥ ma guerpɥ da dät' ra pa mahø'n'a ran dqbaxjua gue 'bɥ mi hyo ra t'ɥde'yo bɥ Egipto mam bombøtahe.

¹⁴ Nε nu'bɥ mí yɥrpɥ mbo má mbä't'i ra danija, bi nu ngue 'bɥrpɥ yɥ mbändani nε yɥ mbäde'yo nε yɥ mbäts'aha mim pä bɥ. Nε mí 'bɥrpɥ ɥ yɥm pämbeti øt' yá 'bεfi bɥ.

15 Ne bi 'yøt'a n'da ram fei gue ra xahi gue í dex'ʘ yʘ mbä. Ne gätho bi hyøn a thi yʘ mbä ne yán dani ne yá de'yo. Ne bi 'uænba yá mbeti yʘm pämbeti, bi ndønba yá mexa.

16 Ne bi t'ɛmp'ʘ yʘ mbäts'aha:

—Ní mbähä, dami six ni dojahʘ. Hingui sä gui 'yøthʘ ra nguntäi ua rá ngu ma Ta, bi 'yæn'a ra Jesús.

17 Ne 'bex dá bɛmhbe a mán t'o't'i ja rá t'ohni Oja: “ɛna da guah ma mbʘi nangue ra dumbʘi 'bʘ má nu a ni ngu, nguetho ɛmme dín ndepe xtán hotho bʘ,” bi 'yɛmp a rá Ta ra Cristo, bi 'yæn rá t'ohni.

18 Nu'ʘ ma ngʘrpihe dyʘ judíohe bi 'yän bʘya, ne bi 'yɛmbi:

—'Be'a ní hmɛpya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zä ga pʘhmbe 'bʘ i ja nin t'ɛdi gui 'yøt'a gá 'yøt' ya, gue gá hyøn a thi yʘ mbä, bi 'yæn'ʘ.

19 Nu ra Jesús bi dät'ʘ:

—Ga xi ahʘ ra hmɛpya gá 'yäjʘ. Nu'bʘ gui xothʘ ra nijä ua, ne hyupa thoho dá høh mahøn'a, bi 'yɛmp'ʘ.

20 Bi 'yæn'ʘ ma ngʘrpihe bʘya:

—Pɛ yote ma 'dato nɛya án guahna ra nijä, ne guí ɛna, nhyupa thoho gdí hyøh mahøn'a, bi 'yæn'ʘ.

21 Pɛ nu'a ra nijä bi man a ra Jesús, bi ma nangue rá ngøc'yɛi zɛhɛ.

22 Nu'bʘ mí zøn ra ora bi du ne bi dambɛni, 'bexgue dá bɛmhbe 'be'a xí man'a, ne man'da dá pʘhmbe majuʘni a bi man rá t'ohni Oja ne yám hman ra Jesús.

Gätho i pʘqɛ ra Jesús

23 Nε nu'bu mám 'buhmbe bu Jerusalén, gue'u yu pa ran dābaxjua, xun ngu ɛna bi 'yɛc'yɛi ra Jesús 'bu mín nu yun t'ɔt'e nuixte bi 'yɔrpɛ.

24 Pε nu'a ra Jesús hinga gātho bi xi ɛ 'bɛ'a mím bɛni, nguetho bi badi 'bɛ'a di ja yú mbui gātho yu jā'i, bi badi hin da 'yɔmanho ɛ.

25 Nε hinga hɛhi tho da sih ra Jesús 'bɛ'a im bɛn yu jā'i nguetho ya i pa a ra Jesús 'bɛ'a di ja yú mbui.

3

Bin yqui ra Jesús a ra Nicodemo

1 Mí 'bu a n'da ran 'yohɛ, n'da ra fariseo, gue'u min ɛhya da 'yɔt' yún t'ɛdi Oja, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngurpi ma mijudíohe.

2 N'da ra xui bi zom bu 'buh ra Jesús, nε bi 'yɛmbi:

—Xānbate i, dí pāhmbe Oja bi zān'ni i gui xāngahe, nguetho hin xtán zā xquí 'yɔt' yun t'ɔt'e nuixte 'bu hin di ze a Oja, bi 'yɛna.

3 Nu ra Jesús bi dadi, bi 'yɛmp'a:

—Majuani dí xi a i, nu'a hin dim 'bui ma'da'yo, hin da zā da yurpɛ di manda Oja, bi 'yɛmbi.

4 Nu ra Nicodemo bi 'yɛm buya:

—Hague dán zā dim 'bui ma'da'yo n'da gue'bu xun dāc'yɛi n'da. Ha da zā da yut' mahon'a bu ja rá mbui rá mbe nε dim 'bui mahon'a.

5 Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Majuani dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'bui ma'da'yo nangue ra dehe nε rá Hogandahi Oja, hin da zā da yurpɛ di manda Oja.

6 Nguetho nu'bu din xand yu jā'i, xø yu jā'itho yú t'uhni, pε nu'a di xand rá Hogandahi Oja, gue'u i ja rá te Oja bu ja yú mbui ɛ.

7 Janangue'a o gadi hyonya thoho a dí xi a i, jatho gam 'bui ma'da'yo.

8 Ne tengu ran dahi i 'yo hønɓu go hapu in nde, ne guí øde di hi, pe hin guí paði hapu ní 'yɛhe o hapu ní mba. Njabu i øt' rá Hogandahi Oja 'bu bi xand mahøn'a n'da, hingam 'batho ha bin ja 'bu mí un ra 'da'yote, pe mfaði ngue i ja a, bi 'yɛn a ra Jesús.

9 —Hín dí paði 'be'a nam bøn a guí man ya, bi 'yɛn'a ra Nicodemo.

10 Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'i grá xänbata, zaí guí xänba ráam Hman Oja u ma mi israelhu, hanja hin guí paði 'be'a dí xi a i.

11 Majuani dí xi i, dí m mangä a dí paça, ne dí m ma majuani 'be'a xtá nugä, pe hin guí hamhu mam hmangä.

12 Dá xi'a rá 'befi Oja i øt' ua ja ra ximhäi, pe hin gá 'yɛc'yei. Pe dami 'yɛc'yei a, janangue'a da zä ga xi i 'be'a rán 'yomfɛni Oja, ngue 'beɓu ní nequi rá 'befi i øt' ua.

13 Ne hængdä da zä ga mangä ua a, nguetho drá mengugä bu mahɛts'i ne bá ɛcä bu, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne njo'o man'da ra ja'i ngue bi yut mahɛts'i ne bá pengui ngue da mangua 'be'a øt' Oja.

14 Ne tengu thoho bi 'yøt' ra Moisés, gue bi cuarpu magats'i n'da ra pozu nt'øt'e ra t'ɛgui, nu'bu mín 'yo bu ja ra uhäi, ngutho jatho din jacä din cuarcä magats'i, guecä gue dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

15 Ne nu'bu bin jacä tengu a, ne hønt'a go to'o da 'yɛc'yei 'be'a dá tugä bu, hin da nu ran unbi mazai, pegue din ja ra 'da'yote mazai a, bi 'yɛn a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra Nicodemo.

Ojɔ di huɛc'ɥ 'bɥcua ja ra ximhãi

16 Nguetho ɛmmɛ di huɛgahɥ Ojɔ gue dí 'bɥhmbɥ ua ja ra ximhãi. Janangue'a bi 'dajɥ rá 'dats'ɥnt'ɥ ngue ma yɔntehɥ, n'damhma hin da nu ran ɥnbi mazɔi to'o gátho di dɔp rá mbɥi a, pɛgue din t'un ra 'da'yote mazɔi.

17 Nguetho in nde Ojɔ da yɔnjɥ guejɥ dí 'bɥhmbɥ ua ja ra ximhãi, nɛ hinguin nde di 'dajɥ rá muui ma ts'oquihɥ, nɛ gue'a bí mbɛnhua rá Ts'ɥnt'ɥ ua ja ra ximhãi a.

18 Nɛ nu'a to'o di dɔp rá mbɥi a rá Ts'ɥnt'ɥ Ojɔ, hin da nu a rá muui yá ts'oqui. Pɛ nu'a to'o hin di dɔp rá mbɥi a, pɛ guehma da nu a xí ts'ánbi da nu nangue yá ts'oqui, nguetho hingui ɛc'yɛi a rá 'dats'ɥnt'ɥ Ojɔ.

19 Nɛ gue'a bí mbɛn Ojɔ ran nɛqui ua ja ra ximhãi, gue ní nɛqui 'bɛ'a di ho yɥ jɔ'i. Nu'ɥ to di ho ra 'bɛxui hingui sɔm bɥ ja ran nɛqui, nguetho ɔt' ran ts'o. Mfɔdi xɥn ho din ɥnba ɥ.

20 Nguetho gátho ɥ i ɔt' ran ts'o hin di ho ran nɛqui, nɛ hingui sɔm bɥ ja ran nɛqui, ngue i su hin da hnumanho 'bɛ'a ɔt'ɥ.

21 Pɛ nu yɥ jɔ'i i honi da 'yɔt'a ran ho, i pa bɥ ja ran nɛqui, n'dahma da hnu gue gue'a Ojɔ di zɛ ɥ da 'yɔt' ran ho.

Nu ra Xuua Nxixyɔ bi ma mahɔn'a nangue ra Jesús

22 M'bejua dá mbähmbe ra Jesús dyɥ xádihe, dá mbähmbe bɥ ja ra häi Judea, nɛ dám 'bɥhmbɛ bɥ 'da yɥ pa nɛ dá xixyɔbahe yɥ jɔ'i bɥ.

23 Nɛ'a ra Xuua Nxixyɔ mí ɔt' ran xixyɔ bɥ Enón 'darpɥ ra xɛqui Salim, nguetho xɥn ngu yɥ mbøthe i pøpɥ,

24 *ngue'*bu hin ní jot'a fädi ra Xuua Nxixya.

25 Bin junth_u 'da u yú mijudíoh_u u yú xädi ra Xuua, gue bi b_eni man'da di muui rán xixya i øt'a ra Jesús.

26 Bi zøm bu 'bä'a ra Xuua Nxixya u yú xädi b_uya, ne bi 'y_em_bi:

—Xänbate i, nu'a ran 'yoh_u gmín 'youi bu 'danguadi ra d_athe Jordán, gue gá xije to'o a, p_e nuya i øt' ran xixya, ne gätho y_u ja'i i tenni.

27 Nu ra Xuua Nxixya b_uya bi 'y_emp'_u:

—Gues_e Oja bi zänni hangu nangu ra 'b_efi n'da ngu n'da gue da zä da 'yøt'a n'da.

28 Nu'eh_u guí p_ahmb_u 'b_e'a gätho däm mangä gue dá xi ah_u, hinga guecä drá Cristo, p_e nugä bäm 'b_et'ogä, gue dá xih y_u ja'i din sä da den ra Cristo.

29 Tengu'bu n'da ra hmute din th_ati, da den'na rá ndø. Ne nu'a rá amigo a ran 'yoh_u bin th_ati, i 'bäp_u i ø'a i ma, ne di johya gue i ten'na rá ndø a ra hmute. Dín jadä b_uya, dadín johyagä 'b_u dín nu i ten y_u ja'i a ra Jesús.

30 Nu'a ra Jesús jatho da d_aha gue nugä, p_e nugä jatho ga 'b_ecä, bi 'y_en a ra Xuua Nxixya.

Bí 'y_eh mah_ets'i ra Jesús

31 Nguetho nu'a ra Jesús bá *ē*h mah_ets'i, man'da nuixte a xinda gue u gäthogah_u. P_e nuju däm 'b_uhmb_u nangue y_u ja'i ua ja ra ximhäi, dy_u menguh_u ua ja ra ximhäi, ne hinga gätho da zä ga p_ahmb_u, hønt'a 'b_e'a da zä da b_a'a n'da ua ja ra ximhäi. P_e nu'a bá *ē*h mah_ets'i man'da x_un ho gue gätho mi'da,

32 ne im ma 'b_e'a bi nu bu ne 'b_e'a bi 'yørp_u. P_e hingui ngu bi hy_anba rá m hman a.

³³ Nu'a to'o bi hyañba rá m hma, bi badi majuañi bi man Oja ngue gue'a rá Ts'unt'ua a.

³⁴ Nguetho bá pɛnh Oja a, nɛ guesɛ Oja i ya 'bu i ya a, nguetho nte di 'bɛh rá Hogandahi Oja a.

³⁵ Nu'a ra Ta ɛmmɛ in numanho rá Ts'unt'ua, janangue'a bi un ran t'ɛdi gátho di manda rá 'bɛfi.

³⁶ Nu'a to'o i ɛc'yɛi rá Ts'unt'ua Oja ya i ja ra 'da'yote mazai, pɛ nu'a hingui ɛc'yɛi rá Ts'unt'ua Oja, hin da nu ra te pɛ guexta'a da nu rá cuɛ Oja mi ja da nu, nɛ gátho yu pa mazai.

4

Nu ra Jesús bi 'yáp ra dehe ra xisu bu Samaria

¹ Nɛ nubuya nu yu fariseo bi 'yø a man yu ja'i ngue man'da xun ngu i ten ra Jesús nɛ man'da xun ngu di xixyaɓi, xinda gue'a ra Xuua Nxixyaa.

² Pɛ nu ra Jesús him bi 'yøzɛɛ ran xixya, pɛ hɔngdähe yú xädigähe dá øthe ran xixya.

³ Nɛ nu'bu mi bɔ'a ra Jesús 'bɛ'a mi 'yø u yu fariseo, bi bɛni da 'uetho, ngue hin da bɛn yu fariseo din sähmi ra Xuua. Bi bøm bu ja ra häi Judea buya, nɛ dá mbähmbe mahøn'a bu ra häi Galilea.

⁴ Pɛ guemhma bá thohmbe bu ja ra häi Samaria.

⁵ Nɛ nu'bu má thohmbe bu, dá sømhbe bu ja ra hnini Sicar, mɛ hántho ra xɛqui bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'unt'ua.

⁶ Ijabu n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yøt'a ra Jacob maya'bu. Nɛ guɛpu bin säya ts'ua ra Jesús, nguetho bi yäh ra 'yu. Mbɛ huxhyadi 'bu má sømhbe bu.

⁷ Nɛ bi zøm bu n'da ra xisu ra mɛngu Samaria, da gux ra dehe. Bi 'yɛn'a ra Jesús:

—'Daqui ts'ɥ ni dehe, ga sigä ts'ɥ, bi 'yɛmp'a.

⁸ Nɛ gätho gähe dyɥ xädigähe xtá sohmbe bɥ ra Jesús, nɛ dá cäthe bɥ ja ra hnini ga tämhbe 'be'a gätho ga sihe.

⁹ Nu'a ra xisu bi 'yɛna:

—Hanja gní zoqui nɛ guí äc ra dehe, nguetho nu'i grá judío, nɛ nugä drá mɛngu Samaria, bi 'yɛmbi.

Ngubɥ bi man ra xisu nguetho nu ma mijudíohe hinguin zomanho yɥ mɛngu bɥ Samaria.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nu'bɥ xquí pə a rá mate Ojə in nde di 'da'i, nɛ'bɥ xquí pəqui to'ogui gue dí ä'a ra dehe, xquí 'yác ra dehe di un ra te, nɛ nugä xcá 'da'a 'bɥ, bi 'yɛna.

¹¹ Nɛ nu ra xisu bi 'yɛna:

—Nu'i grán 'yohɥ, hin'yɥ nin jəxthe, nɛ xɥn hɛ ua po na ra dehe. Həpɥ ja a ra dehe di un ra te guím ma.

¹² Pɛ nu mam bombøtahɥ ra Jacob bi zi ra dehe i po ua nɛ ɥ gätho yá t'ɥhni nɛ yán dani. Nɛ bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'ɛdi ngue guí ɛna man'da xɥn ho ra dehe gui 'daje, bi 'yɛn'a ra xisu.

¹³ Nɛ nu ra Jesús bi dət'a bɥya:

—Hønt'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'bɥ ɥ yɥ pa ja bɥya, pɛ i tuthe mahø'n'a.

¹⁴ Pɛ hønt'a go to'o da zi ra dehe dadí ungä, njəm'bɥ din tuthe mahø'n'a, pɛ din ja tengu n'da ra mbøthe bɥ mbo rá mbui njəm'bɥ din thegue, nɛ gue'a nám 'bɥh mazəi n'da a, bi 'yɛna.

¹⁵ Nu'a ra xisu bi 'yɛmbi:

—Grán 'yohɥ, 'daqui ts'ɥ ra dehe guím ma gue hin dan tuthe mahø'n'a, nɛ hin gua ɛcä mahø'n'a ua ja ra pozo ga jəx ra dehe bɥya.

¹⁶ Nu'a ra Jesús bi dət'a:

—Grá xisu, ní mba bá si a ni ndø.

17 Nu'a ra xisu bi dät'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yɛntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Majuani guím ma, njo'o ni ndø.

18 Nguetho ya hin guí 'bɛhmi 'da ɛ cət'a yɛn 'yohɛ xcán thəthɛ, pɛ nu'a guí 'bɛhmi ya hin ni ndø sɛ a. Janangue'a majuani njo'o ni ndø, bi 'yɛn'a ra Jesús.

19 Bi dät'a ra xisu bɛya:

—Nu'i grán 'yohɛ, masque grá pɔngahɔ Ojə.

20 Xiqui ts'ɛ 'bɛ'a ga øt'ähe, nguetho nu ma tahe mí thənde Ojə ua ja ra t'øhø, pɛ nu ahɛ gyɛ judío ahɛ guí ɛmhɛ, jatho da mba n'da bɛ Jerusalén da dənde Ojə bɛ, bi 'yɛna.

21 Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, dami 'yɛc'yɛi a ga xi i, ɛ maguepɛ da zøn ra pa hinga hønt'ua ja ra t'øhø, xínga hønɛ Jerusalén din thənde ra Ta.

22 Sä guí ɛna guí thəndehɛ Ojə, pɛ hin guí thəndehɛ tengu bi zän zɛhɛ Ojə ngue din thənde. Nugähe dyɛ judíohe dí thəndehe a bi zän Ojə nguetho bi zän Ojə ma t'ɛc'yɛihe, nɛ'a ra Yənte bi zän'na Ojə ra judío a.

23 Pɛ bi zän Ojə n'da ra xɛqui bɛ din thənde, guepɛ ja ní mbɛi n'da. Nɛ mi ts'ɛtho da zøn ra ora, pɛ ya bi zøni, ngue da dənde Ojə nangue yá mbɛi ɛ to majuani da dənde, nɛ hin nangue yɛn t'øt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho nu'a Ojə i honi to'o da dənde nangue yá mbɛi.

24 Nguetho hin di nɛqui Ojə. Janangue'a hønt'a go to'o da dənde Ojə, jatho da dənde nangue rá

mbui ne nangué i ten'na ram hma majuañi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁵ Nu'a ra xisu buya bi 'yɛmbi:

—Dí paçä ba ε a rá Thahni Oja ngue ra Cristo a. Ne nu'bu bá εhe da xängahε xun ho gätho.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Guecä drá Cristogä dín zo'a i ya, bi 'yɛmbi.

²⁷ Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, ε xø dí sømhbε bu dyu xädigähe. Ne dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mi yaui a ra xisu. Pε xinga n'dagähe gue dá änhde hanja bin yaui o 'be'a bin xifi.

²⁸ Nu ra xisu buya 'bex bi zopu rá mbamhmi, ne bi mba bu hnini bi xih yu ja'i:

²⁹ —Mbähä ne gua nuhu n'da ran 'yohu bi xicä gätho 'be'a xtä øt'ä. Ha hinga gue'a ra Cristo 'bu, bi 'yɛmp'u.

³⁰ Bi mba yu ja'i buya da zøm bu 'bä a ra Jesús.

³¹ Pε nu'bu hin ni zøm bu yu ja'i, nugähe dá xihmbe ra Jesús:

—Xänbate i, xi'bu gan sihmε ya, dá εmfe.

³² Pε bi da'a ra Jesús, ne bi 'yɛnje:

—Ja man'da ní niya ma mbuigä, pε hinga ná pahmbu, bi 'yɛnje.

³³ Dán 'yänzehehe:

—Ha 'bui to'o bi 'uñi, dán 'yɛmfe buya dyu xädigähe.

³⁴ Nu'a ra Jesús bi 'yɛnje:

—Tengu'bu man ts'ihmεgä a ngue ga øt'ä rá pähä a bá pengä ne ga juacä rá 'befi a. Ne gue'a man'da ní niya ma mbuigä a.

³⁵ Janangué'a gue'a dí xi ahε a ya, nguetho ya ba εhnε yu ja'i. Ne ha guí εmhbu di 'beh man

goho zana din ja ran sofo. Pe dami hyanth_u y_u ba εhn_u, tengu'b_u n'da ra huahi ya x_u 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zä ga cuth_u b_u di manda Oja y_u.

³⁶ Ne nu'_u to i pa ma c_u't'i b_u din zam b_u hont'b_u go njam'b_u. Janangue'a nu'_u to da xoqui di johya, ne nu'_u to bi duhu ne'_u bi xoqui 'da dán johya thoho.

³⁷ Nguetho majuani rán theui rá 'befi Oja a bi 'yot'a n'da ra ja'i, “bi zop_u rá huahi bi duhu, ne n'dan'yo bi xoqui,” gue i man y_u ja'i.

³⁸ Ya xtá xi ah_u gui xoj_u hap_u hin gá tuhmb_u, xín gá uaf_u, pe n'dan'yo bi 'yot' ra 'befi b_u, pe guehma gui comhb_u 'be'a da d_u, bi 'yengähe ra Jesús.

³⁹ Ne nu'b_u mí mam b_u ja ra hnini ra xisu, x_un ngu yá menguh_u bi 'yεc'yεi gue ra Cristo a ra Jesús, nguetho bi man'a ra xisu gue xí xi a ra Jesús gätho 'be'a xí 'yot'e.

⁴⁰ Nu'b_u mí zom b_u y_u mengu Samaria b_u 'bäh ra Jesús, bi 'yεn'_u:

—Dami 'bucua ja ma hninihe, bi t'εmp'a ra Jesús. Ne dán dehe b_u nyopa b_uya.

⁴¹ Ne εmme man'da x_un ngu bi 'yεc'yεi y_u ja'i b_u, nangue rám hmansε ra Jesús.

⁴² Bi t'εmp'a ra xisu b_uya:

—Ya dí εc'yεihe ya, pe hinga hont'a gá xije ná εc'yεigähe ya, pe ne'a dá øsche bi man na ra Jesús. Ne dí pähmbe majuani ra Cristo na, rám pørpate y_u ja'i 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yεn'_u y_u ja'i.

Ná mbähmbe Galilea a ra Jesús

⁴³ Nu'b_u mí gua'a nyopa dá pømhb_u b_u ra hnini Sicar, dá haxhe ra 'yu mahøn'a ní mba b_u Galilea.

44 Nε bi mansε ra Jesús, nub_u rá häi zεhε n'da ra pøngahyā hin da hnumansu b_u.

45 Pε nu'b_u má sømhbε b_u ra häi Galilea, bi numanho ma mεnguhe b_u. Nguetho xí nu y_un t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Jesús b_u Jerusalén 'b_u mín ja ra dāmpeti ran dābaxjua, ngue nε'ε xí mba b_u ε.

Bi yqñ rá ts'unt'ε rá m fäts'iui ra ts'ut'abi

46 Nε dá mbähmbe ra Jesús mahø'n'a b_u ra hnini Caná ra häi Galilea, guep_u xí päh ra dehe bin gui'uva. Nε mí 'b_up_u n'da rá m fäts'iui ra ts'ut'abi x_un ε rá ts'unt'ε, nε i 'bεm b_u ja rán oi nub_u ja ra hnini Capernaum.

47 Nu'b_u mí 'yøde gue bi zøh mahø'n'a b_u ra häi Galilea ra Jesús nε i 'b_up_u ra hnini Caná, nε bá εp_u 'b_uh ra Jesús b_uya, bi 'yøp_u ra ts'edi da zixp_u Capernaum b_u ná 'bεn a rá ts'unt'ε, da xospi nguetho nde da du a.

48 Nε bi dā a ra Jesús:

—Pε ha jatho m'bet'o guin nuh_u y_u hmεpya nε y_un t'øt'e nuixte, ja gui 'yεc'yεigah_u b_uya.

49 Pε man'da i humbi sits'i, nε bi 'yεmbi:

—Pε mbεhma ts'ε cuø, xøhma da du ma t'uhnigä.

50 Nε bi dāt'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'uhn_i.

Nε nub_uya bi 'yεc'yεi a rá m hman a ra Jesús, nε bi mba b_uya.

51 Nε bá thā ε 'da yú 'yεhε 'b_u mím mba b_u 'yu bi xifi:

—Bi zä ni ts'unt'ε ya, εn'ε.

52 Nε bi 'yänni:

—'Bε'a ma ora bi zä.

Nε bi t'εmbi:

—N'dande mande bi bøn ra pa, bi 'yεn'ε.

53 Nε 'bex bi bɑ'a rá ta gue gue'a ra ora mín yaui ra Jesús 'bη mí 'yεmbi da yaη a rá ts'unt'η. Janangue'a nu'a ran 'yohη bi dāp rá mbηi ra Jesús bηya, ne'η gātho mi'da 'bηpη rá ngu.

54 Guehna bi 'yøt' ra Jesús 'bη mambá penje bη Judea dá sømhbε bη Galilea. Ya ná yondi ra hmεpya bi 'yørpη ja ra häi Galilea.

5

Bi yaη ran 'yohη bη Betesda

1 M'bejua bηya bin ja man'da ra dāmpeti ma mijudiohe. Nε dá mbähmbe ra Jesús bη Jerusalén.

2 Nubη Jerusalén mí po bη n'da ra mbothe mbε hāntho bη ja rá goxthi yη de'yo, gue ma ndehe dyη judíohe dí εmfε Betesda. Nε jabη cat'a yη 'døzangu midí mbä'ts'a ra dehe.

3 Nε xηn ngu i 'bom bη yη mbεdi, 'da η yη xädä nε η yη dogua nε η bi ts'a yá ja'i. Nε gātho η i tø'mi di 'yaη ra dehe.

4 Nguetho ja'bη bí εh mahεts'i n'da rām 'behni Oja nε i aη ra dehe. Nε nu'bη xηn nu di 'yaη ra dehe, nε nu'a rá mbädi da yηpη ja ra dehe din ho a rá mbεdi i ja.

5 Nε mí 'bem bη n'da ran 'yohη, ya ná 'däte ma 'de'ma hyäto njεya madí ts'a rá ja'i, him mi sä din 'yo.

6 Nε nu'bη min nu a ra Jesús, nε bi bādi nya'a thoho mi hεmbi, bi 'yεmbi:

—Ha guín nde xtán ho i, bi 'yεmp'a.

7 Bi dät'a ra mbεdi:

—Dín ndehma th̄a, n'yø, pε njongui 'b̄ucua da zixcä n̄a ja ra dehe. N'dand̄i ngu n'dand̄i dí ξna ga c̄ahn̄a ja ra dehe, 'bex go i 'bet'o ̄a 'da.

8 Bi 'yεmp'a ra Jesús b̄aya:

—Dami ndants'i j̄ax ni f̄idi nε gan 'yo, bi 'yεmbi.

9 'Bex bin hoh rá j̄a'i 'b̄a mí ndants'i, nε bi ḡax rá f̄idi nε bin 'yo. Nε nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a.

10 Nu'̄a 'da ma mijud̄iohe bi 'yεmp'a ran 'yoh̄a xín hoh rá j̄a'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui c̄ax ni f̄idi, bi t'εmp'a.

11 Bi d̄a'a ran 'yoh̄a:

—Pε nu'a bi hoga ma j̄a'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'yεngui: “Dami ndants'i gui c̄ax ni f̄idi nε gan 'yo,” bi 'yεngui, bi 'yεn'a mí ts'a rá j̄a'i.

12 Nε nu'̄a 'da ma mijud̄iohe bi 'yänni:

—To'o nín 'yoh̄a bi xi i gui c̄ax ni f̄idi nε gan 'yo, bi 'yεn'̄a.

13 Pε nu'a him mi p̄adi to'o xí hocpa rá j̄a'i, nguetho nu ra Jesús bi ȳat'inde b̄a 'yo ȳa j̄a'i x̄an ngu.

14 M'bejua bi mba ra Jesús b̄a ja ra d̄anija. Nε nu'b̄a mi d̄in'a ran 'yoh̄a b̄aya, bi 'yεmbi:

—Bin ho a ya, nde'b̄a hin gm̄i 'yøt' mi'da ȳa ts'oqui. Man'da ts'edi ran ̄anbi guin nu 'b̄a gui 'yøt' mi'da ȳa ts'oqui, bi 'yεmbi.

15 'Bex bi mba a ran 'yoh̄a b̄aya, da xi ̄a ma mijud̄iohe xí 'yänni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui.

16 Janangue'a bi d̄ap'̄a ma nḡarpihe dȳa jud̄iohe di ̄acpa ra Jesús, nε im b̄eni da hyo. Nguetho ξn'̄a: “I øt' rá 'b̄efi a ra pa ran ts'äya.”

17 Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'̄a:

—Nzaj dim pɛh ma Ta, janangue'a nɛcä jatho dam pɛcä, bi 'yɛmp'ɤ.

18 Pɛ nanguehna bi man ra Jesús, nu'ɤ ma ngɤrpihe bɤya man'da bi bɛni da hyo, nguetho hinga hɔnt'a bim pɛfi ra pa ran ts'äya í ɤcpi, pɛ nɛ'a í ma gue gue'a Ojɔ rá Ta, nam bɔni 'da i guui Ojɔ.

I ja rá ts'ɛdi rá Ts'ɤnt'ɤ Ojɔ

19 Janangue'a nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Majuɔni dí xi ahɤ, nte sä ga øzɛhɛgä pɛ hɔnt'a 'bɛ'a dín nu øt' ma Ta. Nɛ gätho 'bɛ'a i øt' ma Ta, gue'a dí øt'ä a.

20 Nguetho nu ma Ta ɛmmɛ in numanhogui ngue rá Ts'ɤnt'ɤgä a, nɛ i urqui 'bɛ'a gätho i øt'e. Nɛ da 'yurcä mi'da yɤn t'øt'e man'da nuixte xinda gue ɤ gán nuhɤ, nɛ gui hyonya thohohɤ.

21 Nguetho tengu ma Ta i xox'ɤ xɤn du nɛ di un ra te mahɔn'a, nguthogä, rá Ts'ɤnt'ɤgä a, dadí un ra te mahɔn'a ɤ to'o gätho dín nde ga unni.

22 Nɛ nu ma Ta hingui juɔnbatesɛ, pɛ bi 'dacä ra ts'ɛdi go dan juɔnbategä rá Ts'ɤnt'ɤgä a.

23 Nguetho in nde ma Ta gätho yɤ ja'i da numansugui gue rá Ts'ɤnt'ɤgä a, tengutho ma Ta i hnumansu. Nu'bɤ 'bɤ a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá pɛngä.

24 Majuɔni dí xi ahɤ, nu'a øh mam hmangä nɛ i ɛc'yɛi ma Ta bá pɛngä, gue'a i ja ra 'da'yote mazaj a. Nɛ hin da nu rá muui rá ts'oqui pɛ tengutho 'bɤ xí thɔmbɛni bɤ 'bɤ ɤ xɤn du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazaj a.

25 Majuɔni dí xi ahɤ, ya bi zɔn ra ora da 'yøh mam hmangä ɤ xɤn du nangue yú mbɤi, pɛgue din

t'un ra 'da'yote 'b_u da 'yømanho mam hmangä rá Ts'unt'ü Ojägä.

²⁶ Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbui, ne bi 'dacä ra ts'edi din jase ra te ma mbuigä, ne gue'a ra 'da'yote dí un y_u jä'i.

²⁷ Ne bi 'dac ra ts'edi dan juanbategä, nguetho dán jä'igä ua ja ra ximhäi, dí pädi 'be'a i sä n'da.

²⁸ O gadi hyonya thohoh_u a dá xi ah_u, nguetho da zøn ra ora gätho y_u jä'i x_u t'ägui da 'yøh ma nde 'b_u dá zohni.

²⁹ Ne da bøx'ü bi 'yøt' ran ho, din ja ra 'da'yote mazäi. Ne da bøx'ü bi 'yøt' ran ts'o, da nu ran unbi mazäi.

Di dä majuañi nanguie ra Jesús

³⁰ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yena:

—Nugä hin te dí_m mangä nanguie man 'yomfēnise. Pe nu'a i xic ma Ta gue'a dí_m mangä a. Ne'a 'be'a dí sändä, xun ho a, nguetho him ma pähä zehē dí honi ga øt'ä, pe hønt'a rá pähä ma Ta bá pengä.

³¹ Nu'b_u høngdä xcá dāse majuañi gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'b_u.

³² Pe ne a ma Ta di dä majuañi nanguie rá Ts'unt'ügä a, ne dí paçä ngue majuañi im ma 'b_u im ma nanguecä.

³³ Nu ah_u gá penhd_u 'da da 'yän'na ra Xuua Nxixyā nanguecä. Ne nu'a ra Xuua bi ma majuañi a.

³⁴ Ne madague'b_u hin xtí dä majuañi, pe guemhma ja ma ts'edigä. Pe dadí bēn'nah_u a bi man ra Xuua Nxixyā ngue man'da da zä gui 'yēc'yēigah_u ne gan yāmhb_u b_uya.

35 Nε tengu ra sibi di hyät'i nε i fät y_u zu'uε, bin ja b_u ra Xuua Nxixya, gá numanhoh_u 'da y_u pa.

36 Nε nu'a ra Xuua Nxixya bi ma nanguecä. Pε i ja 'be'a gue man'da i udi nanguecä xinda gue'a rá m hman ra Xuua, nε gue'a ra 'be'fi bi 'dacä ma Ta gue ga juacä. Nε gue'a ε xø i uh majuḡani bá pεngä ma Ta.

37 Nε'a ma Ta gue'a bá pεngä, di dä majuḡani nanguecä, pε nu'ah_u njam'b_u gá 'yømanhoh_u 'b_u mín ya, xín gá 'yørpah_u ra güenda 'b_u mín 'yuse.

38 Mfadi hin gá hyamhb_u rá m hma b_u ja ni mbuih_u, nguetho nu'b_u xquí hyamhb_u a, xquí 'yεc'yεigah_u gue bá pεngä a.

39 Nu ah_u thocpa tho ho guidín xähmb_u yá søcuḡ Oja, nguetho guí εmh_u gue'a gní tĩmh_u ra te mazai a. Pε nu'ε gätho y_u søcuḡ guidín xähmb_u gätho im ma nanguecä.

40 Nu ah_u hin guín nde gui xij_u gan yaḡ'na ni teh_u, pε hinda hønt'b_u gui xij_u gan yaḡ ah_u din ja ah_u ra te mazai 'b_u, bi 'yεn a ra Jesús.

41 Nε xø bi 'yεna:

—Pε madague'b_u njon da numansugui, pε guexta'a rá Ts'unt'ugä Oja.

42 Pε dí paḡi hanja hin guí paḡ_u, nguetho hín guín numansuh_u Oja nanguε ni mbuih_u.

43 Bá εcä nanguε rá thuhu ma Ta, pε nu'eh_u hin guín numanhoj_u. Pε nu'b_u ba ε a n'da nanguε rá thuhu zεhε, man'da guín numanhoh_u a.

44 Njam'b_u da zä gui 'yεc'yεigah_u, nguetho guí homhb_u da numanho ah_u y_u ja'i, nε hin guí homhb_u da numanho ah_u Oja ngue hønt'a i 'bui.

45 Ha guí ɛmhbu guecä ga ɣap'ahu bu 'buh ma Ta. Pe dí xi ahue gue'ɛ yám hman ra Moisés gue'ɛ dí nequi i ja ni ts'oquihɛ, pe sä guím bɛmhbu gue'ɛ dí ɣan'ahuɛ.

46 Pe nu'bu xquí 'ɣɛc'ɣeihɛ yam hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'ɣɛc'ɣeigahɛ ya, nguetho bi ma nanguecä.

47 Pe hin guí ɛc'ɣeihɛ 'be'a bi 'yo't' ra Moisés, janangue'a xín guí ɛc'ɣeihɛ 'be'a dí mangä ya, bi 'ɣen'a ra Jesús 'bu min ɣahu ma ngurpihe dyu judíohe.

6

Ra Jesús bi 'ujnɛ cut'a mahuqhi

1 Ne nu'bu mí tho i 'da yu pa, m'bejua buya, dá mbähmbe ra Jesús bu 'danguadi ra dądehe Galilea, n'dat'a ra dądehe Tiberias.

2 Ne xun ngu yu ja'i bi dengähe nguetho bi nu yun t'ot'e nuixte bi 'yot'a ra Jesús nangueɛ mín zäman'ɛ.

3 Ne dá mbähmbe ra Jesús bu ja n'da ra nyuni, ne dá huhmbe bu.

4 Ne nu'ɛ yu paɛ mí ts'utho da zøn ra pa ga ot'ähe ra dąmpeti ran dąbaxjua, dyu judíohe.

5 Ne nu'a ra Jesús bin hanni ne bi hyandi xun ngu yu ja'i ba ɛpu. Nu'a ra Jesús bi 'ɣɛmp'a ra Felipe buya:

—'Bepe dí zä ga tämhbu 'be'a da zi yu ba ɛhnɛ.

6 Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da bądi 'be'a dí dąt'a a ra Felipe. Pe nu ra Jesús mí pąse 'be'a da 'yøzehe.

7 Ne bi dąt'a ra Felipe:

—Pε hin dí gua'ɥ yɥ mahuɥhi tho dá tämhɥa a da zi yɥ ba εhnɥ 'bɥ di ja, madague'bɥ zɥ ts'ɥtho din t'unni n'da ngu n'da, bi 'yεna.

8-9 Nε nubɥya nu'a man'da ma mixädihe ra Andrés, rán 'yohɥ ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—'Bɥcua n'da ra ts'ɥnt'ɥ i hɥ zɥ ts'ɥ rán zedi, gue cɥt'a yɥ hmε ra cebada, nε yoho yɥ t'ɥhua. Pε hin dí gua'ɥ yɥ ja'i nguetho xɥn ngu ɥ, bi 'yεn'a ra Andrés.

10 Nε bi 'yεngdahe ra Jesús:

—Jafɥ din säya yɥ ja'i, bi 'yεna.

Nguetho mi ja bɥ ra 'bot'ei. Nε bi hyupɥ häi bɥya, nε mí jua i cɥt'a mahuɥhi ɥ yɥn 'yohɥ.

11 Nε nu'a ra Jesús bi hyɥn'a ra hmε, nε bi 'yäp rán jaɥi Oja nanguε ra hmε nε bi 'daje yú xädigähe. Nε nugähe dá darpähe ɥ yɥ ja'i bɥya, nε ɥ yɥ huɥ, nε bin niyɥ gätho yɥ ja'i.

12 Nε nu'bɥ mín niya yɥ ja'i, nu ra Jesús bi xicähe:

—Pεthɥ ɥ gätho 'be'a bi bongui, gue nte dim 'bedi, bi 'yεnje.

13 Nε nu'bɥ má pεthe bɥya bi yu ɥ gätho 'de'ma yoho ma 'bøts'ehe yɥ xεqui, 'bɥ mín niyɥ yɥ ja'i nanguε cɥt'a yɥ hmε.

14 Nu'bɥ mín nu ran t'øt'e nuixte ɥ gue bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yεn'ɥ bɥya:

—Masque majuɥni guehna ra pøngahyɥ mí hma da zøcua ja ra ximhäi, bi 'yεn ɥ.

15 Pε nu'a ra Jesús bi bɥdi 'be'a mbεn ɥ yɥ ja'i ngue nde da bent'i, im bεnbi din ts'ɥt'abi. Jananguε'a bi zoh yɥ ja'i bɥya, bi mbasε, nε man'da bi guam bɥ ja ra dɥpo.

Ra Jesús bin 'yo maxøts'e ra dehe

16 Nu'bɥ mín de bɥya dá mbäsεhe bɥ ja ra dɥdehe.

17 Nε dá hux ma mbosahe, gue ga sòmhe b_u ja ra hnini Capernaum. Nε hin ná nuthe ra Jesús 'b_u mí z_uje ra 'b_exui.

18 Nε nts'edi bi 'y_en ran d_ahi a ra dehe b_uya.

19 Nu'b_u mí d_an i ts'_u ra mbosa mí huxhe nε dá sòmhe made ra d_adehe, dá nuhe ba εp_u ra Jesús, ba 'yo maxòts'e ra dehe, ní 'y_ep_u ja a ra mbosa mí huxhe. Nε εmmε dá suhe nguetho him min nuhe x_un ho, him mi p_ahmbe ngue gue'a ra Jesús.

20 Nu ra Jesús bi 'y_enje:

—Guecä, o guín suh_u.

21 Nε bi hyu ma mb_uihe, nε dá xihmbe a ra Jesús da hyuxp_u ja ra mbosa. Nε εna ya xmí 'b_ahmbe b_u ndenthe ná mb_ahmbe b_uya nub_u ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

22 Nu'b_u mí nεc p_uya, nu'_u y_u ja'i 'b_up_u hap_u xí 'u_in a ra Jesús, bi b_em b_uya gue h_ont'a n'da ra mbosa mí h_op_u a ran de dán sihmεhe, nε hin dá mb_ahmbe ra Jesús 'b_u má huhe ra mbosa, pε dá mbäshe.

23 Pεgue m'bejua thoho bi z_om b_u mi'da y_u mbosa bí nεxp_u Tiberias, nε bi z_om b_u jom b_u dán sihmεhe 'b_u mí 'y_ap rán ja_pi Oj_a ra Jesús.

24 Nε nu'_u y_u ja'i 'b_u mí hyon'a ra Jesús nε him bi d_im b_u, xínga guecähe, bi hyux'_u mi'da y_u mbosa b_uya nε bi z_om b_u ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

Ra Jesús ra hmε däm 'b_uh mazqi n'da a

25 Nε nu'_u y_u ja'i 'b_u mí d_im b_u ra Jesús b_u 'dan-guadi ra d_adehe, bi 'y_anni:

—Mán jam'b_u gá s_ocua, bi 'y_emp'_u.

26 Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Majuani dí xi ahε, hin gní hyonjε gue gui pαhmbε a ran t'uti dá ut'ahε, pε nu'a guín niyahε 'bε gmín sihmehε gue'a gní hyonjε a.

27 Pε dami 'yεs'hε ngue hont'a gní hyomhbε ra hmε nám 'bεhmbε yε pa ja bεya. Pε m'bet'o thoho dami hyomhbε a ra hmε nám 'bεh mazai n'da a gue ga 'da ahε, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nguetho gue'a ran t'εdi bi 'dac Oja ma Ta, bi 'yεna.

28 Nu yε ja'i bεya bi 'yän'na ra Jesús nε bi 'yεmbi: —'Bε'a sä ga øt'ähe gue ga tımhbe a guım ma, bi 'yεn'ε.

29 Nu'a ra Jesús bi dadi:

—Nu'a in nde Oja gui 'yøthε gui sinjε bε ni mbuihε, guecä bá pengä Oja, bi 'yεna.

30 Nε bi t'εmp'a ra Jesús:

—'Bε'a ní hmεpya gui 'yurcähe, ngue da zä ga sin ahe bε ma mbuihe. Ha da zä gui 'yøt'e tengu bi 'yøt'a ra Moisés.

31 Nguetho nu'ε mam bombøtahε bi zi ra maná 'bε mí 'yo bε ja ra uhäi, tengu män t'o't'i bε ja rá søcuα Oja, i εna: “Nu'a ra Moisés, bi un yε ja'i ra hmε bí 'yεh mahεts'i,” i εna, bi 'yεn'ε yε ja'i.

32 Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Majuani dí xi ahε, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hmε bí 'yεh mahεts'i, pε Oja bi un a. Nε hinga gue'a ra hmε nám 'bεh mazai n'da a ra maná mi si ε. Pε nuya, nu ma Ta di un a njuαntho ra hmε mahεts'i gue nám 'bεh mazai n'da a.

33 Nε nu'a njuαntho ra hmε di un Oja, bí 'yεh mahεts'i a, gue däm 'bεh mazai ε yε ja'i 'bεcua ja ra ximhäi, bi 'yεna.

34 Nε bi 'yɛn'ɯ:

—'Daje thocpa thoho a ra hμε guím ma, n'yø.

35 Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Guecä drá hμε dám'bɯh mazai n'da a. Nu'a to'o da zingä bɯ ja yá mbɯi tengu'bɯ i sihme, nε njəm'bɯ din tumanthuhu yá mbɯi nε xín din tuthe bɯya.

36 Pε tengu dá xi ahɯ, hin guí ɛc'yɛigahɯ, madague'bɯ gá nuhɯ 'be'a dá øt'ä.

37 Pε nu'ɯ to'o bi 'dacä ma Ta, gue'ɯ di dácä yá mbɯi ɯ. Nε nu'ɯ di dác yá mbɯi, njon ga ɛmbi hin da zä ga sini.

38 Nguetho bá ɛcä mahɛts'i ngue ga øt' rá pähä a bá pengä, nε him bá ɛcä ga øt' ma pähä zεhε.

39 Nu'a rá pähä ma Ta bá pengä, gue'a nte ga 'becä gätho bi 'dacä, pε ga xoxä ɯ 'bɯ rán zεgui ra pa, nε dim 'bɯi mazai.

40 Nu rá pähä ma Ta, gue hønt'a go to'o da badi rá Ts'unt'ugä Oja, nε da 'yɛc'yɛigui, din ja ra te mazai ɯ. Janangue'a ga xoxä ɯ 'bɯ rán zεgui ra pa, bi 'yɛn'a ra Jesús.

41 Nε bi mbɯdi bi ɯcpa a ra Jesús ɯ ma mijudíohe 'bɯ mí 'yø a bi ma, gue bi 'yɛna: “Nugä drá hμε majuani gue bá çah mahɛts'i.”

42 Nε bin 'yɛmzεhε ɯ:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'unt'ɯ ra José na, rá ta nε rá mbe dí pähmbɯ. Hanja ní 'yɛna bí 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛn ɯ.

43 Nε nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ bɯya:

—O gadí c'aman'ɯjɯ n'da ngu n'da ahɯ.

44 Xínga n'da sä da dengui 'b_u hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pengä, ne ga xoxä 'b_u rán zegui ra pa _u, ga undä ra te mazäi.

45 Tengu män t'o't'i b_u ja yá søcuä yá pøngahyä Ojä, bi 'y_ena: “Gätho y_u jä'i da xänba Ojä,” bi 'y_en'_u. Janangue'a nu'_u to'o gätho bi hyäni x_un ho a bi xänba Ojä, ne gue'_u di däc yá mb_ui _u.

46 P_e hin dí _ena 'bo'o x_un nu Ojä, hinda høngdä gue bá nexä b_u, dín nugä a.

47 Majuäni dí xi ah_u, nu'a to'o _ec'y_eigui i ja ra 'da'yote mazäi a.

48 Nugä drá h_m_e majuäni gue nám 'b_uh mazäi n'da.

49 Nu'_u mam bombøtah_u bi zi ra maná bí 'y_eh mah_ets'i 'b_u min 'yo b_u ja ra _uhäi, p_e guehma bi _u du _u.

50 P_e nugä drá h_m_e majuäni, bá nexä b_u mah_ets'i, gue sä da zin'a n'da tengu'b_u i sih_m_e, ne njäm'b_u da du.

51 Nugä drá h_m_e majuäni, bá _ecä mah_ets'i, tengu ra h_m_e i si n'da i ja rán zaqui y_u pa i ja b_u ya. P_e nu'a ra h_m_e dím mangä, dín ja ran zaqui mazäi to da zi. Ne gue'a ma jä'igä a gue ga uni, ngue dín ja ra 'da'yote _u 'b_ucua ja ra ximhäi, bi 'y_en'a ra Jesús.

52 Bin junz_eh_e _u ma mijudíohe b_uya, bin 'y_emz_eh_e _u:

—Hague nja ran 'yoh_u sä di 'daj_u rá jä'i ga sah_u, bin 'y_emp'_u.

53 N_e nu ra Jesús bi dät'_u:

—Majuäni dí xi ah_u, nu'b_u hin gui sih_u ma ngøc'y_ei ne ma ji, guecä dán jä'igä ua ja ra ximhäi, hín'y_u mbo ni mb_uih_u ra 'da'yote mazäi.

54 Nu'a to'o da za ma ngøc'yɛi nɛ da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazai, nɛ ga xox 'bɥ rán zɛgui ra pa.

55 Nguetho nu ma ngøc'yɛi nɛ ma ji njuan̄tho ran ts'ihmɛ ngue dám 'bɥh mazai n'da.

56 Nu'a to'o da za ma ngøc'yɛi nɛ da zi ma ji dí zəm bɥ ja yá mbɥi, nɛ i ja ra te nanguecä.

57 Tengu tho ho dí øt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, nɛ i jagä ra te nangue'a bɥya. Nɛ bá pɛngä gue ga thocpa a ra te ɥ to da zingä, tengu'bɥ i sagä.

58 Nuna ra hmɛ dí xi ahɥ gue bá çah mahɛts'i, hinga ngu a bi zi mam bombøtahɥ, nguetho bi du ɥ. Pɛ nu'a to'o da zi ra hmɛ dím mangä ya, gue'a dím 'bɥh mazai a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

59 Nɛ guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bɥ mín xänbate bɥ ja ra nijä bɥ Capernaum.

Yɥm hma di un ra 'da'yote mazai

60 Nu'bɥ mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yɛn'ɥ mí tɛnni:

—Hingui ho a bi xijɥ nɥ ya, to'o da hyät'i da 'yøde, xɥn ngu ɥ bi 'yɛna.

61 Nu ra Jesús bi badi 'bɛ'a bi bɛn'ɥ yɥ ja'i, gue him bi numanho rá m hma, nɛ bi 'yɛmp'ɥ:

—Ha guím bɛmhɥ hingui ho a dá xi ahɥ.

62 'Bɛ'a guim bɛmhɥ 'bɥ gá nuɥ ga texä bɥ mahɛts'i guepɥ bá nexä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

63 Pɛ nu'a nam bøn'ɥ yɥm hma dá xi ahɥ, hingan juan̄tho gui sajɥ, pɛ gui 'yɛc'yɛihɥ ngue ga un ma te nangue ahɥ, nɛ dín ja ahɥ ra te bɥya.

64 Pɛ 'bɥ i 'da ahɥ hin guí ɛc'yɛigahɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nguetho xmi p̄adi to'o hin da 'yɛc'yɛi, nɛ xmi p̄adi to'o di d̄a a.

⁶⁵ Nɛ bi 'yɛmp'ɥ mahø'n'a:

—Janangue'a dá xi ahɥ, hingui sä n'da ra ja'i ba ɛɛ da dɛngui 'bɥ him bi jap'a ma Ta bi d̄ac rá mbɥi.

⁶⁶ Nu'bɥ mí 'yøh mahø'n'a ɥ mí tɛnni, xɥn ngu bi 'ue ɥ nɛ him bin 'yohɥ mahø'n'a.

⁶⁷ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yängahe dí 'dɛ'mayohogähe:

—Ha nɛ ahɥ gui sogahɥ, bi 'yɛnje.

⁶⁸ Nu ra Simón Pedro bi d̄at'a:

—Ma Hmu i, pɛ njo'o man'da da zä ga tɛnhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazai.

⁶⁹ Nɛ nugähe dí ɛc'yɛi ahe nɛ dí p̄ahmbe gue gue'e grá Cristo rá Ts'unt'ɥ i Oja i 'bɥi, bi 'yɛna.

⁷⁰ Bi d̄a'a ra Jesús:

—Nugä xtá huan'nahɥ guí 'dɛ'mayohohɥ, pɛ nu'a n'da ahɥ i tɛn ra z̄iθu, bi 'yɛnje.

⁷¹ Pɛ nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'unt'ɥ ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di d̄a a. Nɛ gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'dɛ'mayohogähe.

7

Hingui ɛc'yɛi yán 'yohɥzɛɛ a ra Jesús

¹ M'bejua bɥya, bin 'yo bɥ mí'da yɥ hnini bɥ Galilea. Him bi nde bi mba bɥ ja ra xɛqui Judea, nguetho nu ma nḡarpihe dyɥ judíohe, dyɥ israelhe, nde xtá hyo bɥ.

² Nɛ ma guerpɥ da d̄at ra pa ngue z̄ai dim pɛti ma mijudíohe, 'bɥ xɥ hyøh yɥ t'angu, im bɛni 'bɛ'a bi 'yøp̄a Oja ɥ mam bombøtahe 'bɥ min 'yo bɥ ja ra ɥhäi.

³ Nu yán 'yohɥ a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nde'buᵐ gui pɔngua ní mba buᵐ ja ra xɛqui Judea, ba nu a buᵐ i tɛn'ni i nangu'e'a guí øt'e.

⁴ Nguetho njo'o to da 'yãh rá 'bɛfi 'buᵐ in nde da t'ɛspi. Nu'buᵐ majuᵐni guí øt' yɛn t'øt'e nuixte bá ut yuᵐ jã'i, nɛ gãtho ra ximhäi da bã'a i, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁵ Ngubuᵐ bi xih yún 'yohuᵐ nguetho him mi ɛc'yɛi uᵐ.

⁶ Nu a ra Jesús bi 'yɛmp'uᵐ buya:

—Hinga na sɔn ra ora bi ts'ängä ga mbagä buᵐ, pɛ nu'ahuᵐ hɔnt'a go 'bɛ'a má ora da zã gui mbähä buᵐ.

⁷ Nu'uᵐ 'buᵐcua ja ra ximhäi hin di uᵐc'ahuᵐ nguetho 'da i gu guí øthuᵐ uᵐ, pɛ go di uᵐgä uᵐ nguetho díᵐ mangä gue hingui ho øt'uᵐ.

⁸ Ní mbäsehüᵐ 'buᵐ guín ndehüᵐ, nugä hin ga mba ya nguetho hinga na sɔn ra ora ga mba buᵐ, bi 'yɛna.

⁹ Nu'buᵐ mí gua'a bi man buya bim 'bæt pɛ mi'da yuᵐ pa buᵐ ra xɛqui Galilea.

Bin xänbate ra Jesús buᵐ ja ra dɔmpɛti

¹⁰ Nu'buᵐ mí mba buᵐ Jerusalén uᵐ yún 'yohuᵐ, m'bɛjua bi mba buᵐ ra Jesús. Mbɛ bin 'yãntho nguetho bi nde him 'bexque da hnu.

¹¹ Nɛ nu ma ngɛrpihe dyuᵐ judíohe i 'buᵐpuᵐ, bi hyon'a ra Jesús buᵐ ja ram pɛti. Nɛ bin 'yɛm zɛhɛ uᵐ:

—Hapuᵐ i 'bui 'buᵐ, bin 'yɛmp'uᵐ.

¹² Nɛ xɛn ngu yuᵐ jã'i bin yãnjo'dre nangu'e'a ra Jesús, nu'uᵐ 'da im ma ngue xɛn ho a, nɛ nu'uᵐ 'da i ɛna: “Häte a.”

¹³ Pɛ xinga n'da bin yã ts'ɛdi nangu'e'a ra Jesús nguetho i su ma ngɛrpihe 'buᵐpuᵐ.

14 Nu'bu mí tho'i ts'u yu pa, ya bi zo i nde yam peti i t'ørpu, ja bi mba bu ja ra danija ra Jesús buya ne bin xänbate bu.

15 Ne nu ma ngurpihe bu ja ra nija bi hyonya thoho ne bi 'yɛn'u:

—Hague nja i sä da ma xun ho rám hman Oja na ran 'yohu, ne him bi z'u'a man xädihu, bin 'yɛm zehɛ u.

16 Bi da a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmansɛgä a pegue rám hman a to bá pengä.

17 Nu'bu 'bu a n'da gue nde da 'yøt' rá pähä Oja, da ba 'bu rán xädi Oja, o gue da ba 'bu mam hmansɛgä.

18 Nu'bu 'bu a n'da im ma 'be'a mbɛnsɛ, i honi da hnumansusɛ. Pe nu'bu 'bu a n'da i honi da t'ɛspa rá hmu, im ma majuani a ne hingui häte a.

19 Ne xø bi 'yɛna:

—Bi 'daju yun t'ɛdi ra Moisés, pe xinga n'da ahü guí øthu nguetho bi ma njon din hote, ne guín nde gui hjojü, bi 'yɛn'a ra Jesús.

20 Ne bi da'u yu ja'i thoho:

—Masque bi bɛn'na ra zithu a gám ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'yɛn'u.

21 Nu ra Jesús bi dat'u:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'befi 'bu ra pa ran ts'äya, ne gätho ahü gá hyonya thohohü.

22-23 Pe ne'ahu, nu'bu din tün i yoho yun t'ɛdi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue gui hɛcpahu yú ja'i yu 'uere, ne nu man'da buya ra pa ran ts'äya, guí huanhdü nda'a guí øthu, gue guí hɛcpahu yú ja'i yu 'uere. Nguetho hin guín nde gui festahu a rán t'ɛdi ra Moisés. Ne hinga hønt'a ra Moisés bi ma da thecpa yú ja'i yu 'uere, pe ne'u mam bombøtahu bi

ma. Ne ngutho dá øt' 'b_u má hoc'a n'da ra hyenni 'b_u ra pa ran ts'äya. Hanja gní s_uj_u ne gue'a n'youi b_u rán t'èdi ra Moisés dá øt'ä.

²⁴ P_e damin 'yomf_eni_u x_un ho 'b_u guí _ena gui ju_unba_u n'da ra ja'i. Jatho 'b_e gui p_uhmb_u 'b_e'a nam b_on'a i øt'a n'da, bi 'y_en'a ra Jesús.

Bin 'yän'd_u 'b_u gue'a ra Cristo

²⁵ N_e nu'_u 'da y_u men_ugu b_u Jerusalén bin 'y_emp'_u:

—Ha hinga g_uehna ran 'yoh_u im ma ma ng_urp_uih_u da hyo.

²⁶ P_e hague in ja, in xänb_ute ua bim p_eti gätho y_u ja'i ne nte i xih ya. Uague bi b_en'_u ma ng_urp_uih_u g_ue maj_uq_uni ra Cristo na ra Jesús, g_ue bi huand Oja dim Hmu ua.

²⁷ P_e nuna ran 'yoh_u, dí p_uhmb_u hap_u bá n_exna, p_e nu'_u bá _e a maj_uq_uni ra Cristo, njo'o to da b_udi hap_u dí n_ex'a, bin 'y_em z_eh_e _u.

²⁸ Nu'_u mín xänb_ute ra Jesús b_u ja ra d_unija, nts'èdi bi 'y_ena:

—Guím b_emhb_u guí p_uaj_u ne guím b_emhb_u guí p_uhmb_u hap_u bá n_exä. P_e hin bá _ecä nangues_egä, p_eg_ue bá p_engä a maj_uq_uni i ja rá ts'èdi. Nu'eh_u hin guí p_uhmb_u a.

²⁹ Nugä dí p_ucä a nguetho bá n_exä b_u i 'b_u a, ne g_ue'a bá p_engä a, bi 'y_ena.

³⁰ N_e 'b_exque nde da b_ent p_uya, p_e njom bi zä bi b_ent'i nguetho hin ní z_on ra ora da b_ent'i.

³¹ N_e x_un ngu y_u ja'i bi 'y_ec'y_ei g_ue maj_uq_uni ra Cristo a. N_e bi 'y_en'_u:

—G_uehma maj_uq_uni ra Cristo na ra Jesús g_ue mí hma ba _eh_e, nguetho njon da zä da 'y_ot' y_un t'øt'e man'da nu_ixte, bi 'y_en'_u.

Bi 'bēnh y_u asmayo da bēnt'a ra Jesús

³² Nu'b_u mí 'yøh y_u fariseo nε y_u dambäjä 'bē'a bi man y_u ja'i nangue'a ra Jesús, bi xi _u 'da y_u asmayo b_uya da bēnt'a ra Jesús ngue da got'i.

³³ Nu'a ra Jesús 'b_u mí thoqui bin xänbate, bi 'yεna:

—Mi ts'atho dí 'b_uhmb_u ua nguetho ga mba b_u bí 'b_u a bá pengä.

³⁴ Nε nu'ah_u b_uya gui hyonj_u pε hin da zä gui tijnj_u, nε hin da zä gui sømh_u b_u hap_u dam 'b_ucä, bi 'yεna.

³⁵ Nε bin 'yεmzεhε ma ngärpihe:

—Hap_u da mba gue hin da zä ga tijnhb_u. Ha da mba b_u n'danni 'b_u _u ma mijudíoh_u, nε da xänba _u, nε'_u n'dan'yo y_u ja'i gue y_u griego.

³⁶ 'Bē'a ním bøn'a man'a: “Gui hyonj_u nε hin gui tijnj_u, nε hin da zä gui sømh_u hap_u ga mba,” εnj_u, bin 'yεmzεhε _u.

Tengu n'da ra dāthe da nεxp_u ní mb_ui n'da

³⁷ Nu rán zegui ra pa nangue y_um pēti mí øt'_u, gue'a ra pa εmb y_u ja'i man'da x_un ndaxqui a. Nε 'bäp_u ra Jesús nε nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'bε a man'da mahyoni thoho rá mb_ui, tengu'b_u i tuthe, ba εhε ga un'na mahyoni thoho, tengu'b_u da zi ra dehe.

³⁸ Nε nu'a to'o da zi ra dehe dí_m mangä, din ja tengu n'da ra dāthe da nεxp_u rá mb_ui gue di un mahøn'a ra 'da'yote, tengu xí man rá t'ohni Ojä, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁹ Nε gue'a bi ma nangue rá Hogandāhi Ojä da hyāni to'o gātho da 'yεc'yēi. Pε hin ní zøh rá

Hogandahi Oja 'b_u mí_m ma nguetho hin ní ndex mahəts'i ra Jesús gue tpa pəngah_u a.

'Dahma 'dan'yo bi bə_ny_u ja'i

40 Nu'b_u mí 'yøh y_u ja'i 'b_e'a bi man ra Jesús, bi 'yən i 'da:

—Masque majuəni rá pəngahya Oja mí hma ba ɛh_e.

41 N_e nu mi'da bi 'y_ena:

—Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Oja a.

P_e nu mi'da bi 'y_ena:

—P_e ha dí 'y_ep_u Galilea ra Cristo.

42 Nguetho bi man rá t'ohni Oja, gue ra Cristo ba ɛh_e nangu_e rá 'y_u ra David, n_e di n_equi b_u ra hnini Belén guep_u mí 'b_uh ra David, ɛn'ə.

43 'Bex bin hec y_u ja'i nangu_e'a bi man'ə, n_e 'dahma 'dan'yo 'b_e'a mí_m b_eni ngue to'o a ra Jesús.

44 N_e 'da ə nde da b_ent'i ngue da got'i, p_e xínga n'da bi zä bi b_ent'i.

Him bi 'y_ec'y_ei y_u ngə_rpi

45 Nu'b_u mbenc'ə y_u asmayo b_u 'b_u ə y_u dambäja n_e y_u fariseo, nu'ə bi 'yänni:

—Hanja hin guá sih_u a dá xi ah_u, bi 'y_en'ə.

46 N_e nu y_u asmayo b_uya bi dadi:

—P_e him mí 'b_u a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'y_en'ə.

47 N_e bi d_a ə y_u fariseo b_uya:

—Ha n_e ah_u bi hyä ah_u.

48 P_e xínga n'dagähe dy_u fariseohe dí ɛc'y_eihe a, xínga gue'ə mi'da ma mingə_rpihe.

49 P_e nu ə y_u ja'i thohe gue hingui pəh y_un t'ɛdi, hønt'ə i ɛc'y_ei a ran 'yoh_u ə, p_e da nu ran ənbi mazai ə, bi 'y_en ə.

50 Nε nubaya nu ra Nicodemo, gue'a xí zøm bu 'buh ra Jesús 'bu n'da ra xui, bi 'yεmp'u yá mi-fariseohu:

51 —Nu'a man t'εdihu, hingui sä ga juanbahu n'da ra ja'i 'bu hin dá øhmbu 'be'a da manse, ne'bu hin dí pahmbu majuani 'be'a i øt'e, bi 'yεna.

52 Nε bi dā u, bi 'yεmbi:

—Nu'i tengu'bu ne'i guí 'yεpu Galilea, nguetho ne'i guím ma tengu im man yu 'yambui. Pe dami hyomhbu ja rá søcuq Oja gue'bu di nequi bu Galilea n'da rá pøngahya Oja.

53 Nε n'da ngu n'da bi mba yá ngu buya.

8

Ra xisu ra 'yomt'eni

1 Pe nu ra Jesús bi mba bu ja ra nyuni Olivos.

2 Nε nu'bu t'uxudi tho bi mbeng bu ja ra danija mahøn'a ne bi hyupu. Nε gätho nan ngu yu ja'i bá εhe nangue'a ne bi xänba u.

3 Ya xí ya bu ra Jesús 'bu mí zøm bu yu fariseo ne yu xänbate nija, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bu mín yaui n'da ran 'yohu hing rá ndø. Nε bi mbä'minde bu 'buh yu ja'i.

4 Bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Xänbate, nuna ra xisu dá tømhbe bu i øt' ran 'yomt'eni.

5 Nε nu ran t'εdi bi xiju ra Moisés, tengu na bi 'yøt' ra xisu ya, ne i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'be go guí xije ya, bi 'yεn'u yu fariseo ne yu xänbate nija.

6 Pe guehna bi man u nguetho i sätho ra Jesús, i honi 'beru dí yaui. Nε 'bex bi mbom thoho a ra

Jesús nε bi 'yo't' rá saha b_u häi tengu'b_u hin xtá 'yø'a bi man'ε.

⁷ Pε man'da bi thoqui bi 'yänni, nu ra Jesús bim 'bäh p_uya nε bi 'yεmp'ε:

—Nu'b_u 'b_u a n'da ah_u hin'y_u ni ts'oquih_u, gue'a di d_u'mi da 'yεmba ra do ra xisu a.

⁸ Nε bi mbo'mi mahø'n'a b_u häi nε bi 'yo't' rá saha b_u ja ra häi.

⁹ Nε nu'b_u mí 'yø'ε 'bε'a bi man ra Jesús, bi d_u'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín dāc'yεi asta gue'b_u go mín the ε y_u yāpate, nguetho bi bāε mbo yá mb_ui i ja yá ts'oqui. Nε hønt'a ra Jesús bi gohmb_u b_u ε mí xänbi, nε'a ra xisu.

¹⁰ Nε nu'b_u mí'm 'bä'a ra Jesús nε bi nu njo'o b_u y_u yāpate, pε hønt'a ra xisu bi gop_u, bi 'yεmbi:

—Grá xisu, hap_u bi mba ε bi yāp'i i. Ha njo'o ua ε in nde xtí 'da'a rá muui ni ts'oqui.

¹¹ Nε bi dā'a ra xisu:

—Grá Hmu, xínga n'da.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nεcä, xínga guecä ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pε hin gui 'yøt' mi'da y_u ts'oqui.

Rá nyot'i yá mb_ui y_u jq'i

¹² Nu ra Jesús bi thoqui bi xänba y_u jq'i mahø'n'a, bi 'yεna:

—Nugä, drá nyot'i yá mb_ui y_u jq'i 'b_ucua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dεngui him man 'yo b_u ja ra 'bεxui, pε din ja ran nεqui yá mb_ui gue ra 'da'yote mazāi, bi 'yεmp'ε.

¹³ Janangue'a nu'b_u mi dā ε 'da y_u fariseo mi 'b_up_u, bi 'yεmbi:

—Pε nu'i guím manse 'bε'a guí øzehε, janangue'a sáti thoho a guím ma, sä bi 'yεn'ε.

14 Nu'a ra Jesús bεya bi dät'ε ne bi 'yεmp'ε:

—Madague'bε dí m mansε nangesεgä, pε di muui a, nguetho dí pęcä hapε bá nexä ne hapε ná mbagä. Pε nu ahε hin guí pähmbε hapε bá nexä o hapε ná mbagä.

15 Nu'ehε sä gadí juānbahε n'da 'bε hin guí pähmbε xεn ho 'bε'a øt'a n'da. Pε nugä madague'bε dí pędi 'bε'a øt'a n'da, pε njon dadí juānbä ya.

16 Pε nu'bε dí m mangä 'bε'a øt'a n'da, majuāni dí m ma, nguetho hin dí 'dase pε n'dat'a dí m mam'be ma Ta gue bá pεngä ua.

17 Nt'o't'i bε ja yεn t'ędi zęi guidín xähmbε, gue nu'bε yoho yεn 'yohε 'da'angu da ma 'bε xεn juānni, mfędi gue ya majuāni a bεya.

18 Nugä dí xi ahε to'ogä, n'dahma gui pajε, nε'a ma Ta bá pεngä di jaqui da faqui, bi 'yεna.

19 'Bex bi 'yεn'ε:

—Hapε 'bah ni ta, bi 'yεmbi.

Nε nu ra Jesús bi dät'ε:

—Hin guí pajε, xínga gue'a ma Ta guí pähmbε. Nu'bε xquí pajε, nε'a ma Ta xquí pähmbε 'bε, bi 'yεna.

20 Nε guehna bi man ra Jesús 'bε mín xānbate bε ja ra dęnięa guepε i pa m'bε'ts'i ra mbeti. Nε njom bi bęnt'i gue xtan got'i nguetho hin ní zøn ra ora dim fęnt'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

21 Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahøn'a ε:

—Nugä ga mbagä, nε m'bejua gui hyonj_u, nε gui tuh_u 'b_u hin nín hotho ni ts'oquih_u. Nub_u hap_u ga mbagä hin da zä gui mbähä b_u, bi 'yεna.

22 Nε bi 'yεn_u ma ng_urpihe:

—Ha din hyosε nanguesε nguetho bi ma: “Nub_u ga mbagä, hin da zä gui mbähä b_u,” bi 'yεnj_u, bi 'yεn'_u.

23 Nε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'_u:

—Nu'ah_u i ja ah_u rán 'yomfεni ra ximhäi nguetho gy_u menguh_u ua ja ra ximhäi. Pε nugä 'da'angu dím bεm'be Ojā, nguetho hin dra mengugä ua ja ra ximhäi.

24 Janangue'a dí xi ah_u, nu'b_u hin gui 'yεc'yεih_u 'bε'a dím mansε gue to'ogä, gui tuh_u nε njām'b_u din hoh ni ts'oquih_u, bi 'yεna.

25 Nε bi 'yän'nd_u b_uya:

—To'o i, bi 'yεn'_u.

Nu'a ra Jesús b_uya bi 'yεmp'_u:

—Ya xtá xi ah_u to'ogä nε guexta thohogä.

26 I ja man'da x_un ngu ga xi ah_u 'bεp_u nín ja ni ts'oquih_u. Pε majuāni a dím ma nguetho majuāni a bá pεngä. Nε nu'ε y_um hma di bεngä a, gue'ε dím mangä ua ja ra ximhäi ε, bi 'yεna.

27 Pε nu'ε ma ng_urpihe 'b_u mí xi ε, him bi bā ε gue'a bi ma ra Jesús gue Ojā bá pεnhua.

28 Janangue'a xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nu'b_u gá cuarcah_u b_u magāts'i, guecä dán jā'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua b_uya ja gui pāhmb_u to'ogä. Nε ja gui pāhmb_u b_uya nte dím mansε, pε gātho xtá ma bi xānga ma Ta.

29 Nu a ma Ta gue bá pengä ua, n'dat'a dím bɛm'be, nɛ njam'bu i sogä a nguetho zäi gätho dí øt'ä a in numanho, bi 'yɛn'a ra Jesús.

30 Nu'bu mí man na, xɛn ngu u mi'da bi 'yɛc'yɛi mahø'n'a.

Yá 'yɛhe a ra ts'oqui

31 Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'u 'da ma mijudíohe ngue ɛna bi 'yɛc'yɛi a:

—Nu'bu gui thoqui gui tɛnhdu mam hmangä, majuani ma 'yɛc'yɛi ahɛ 'bu.

32 Nɛ da zä gui pɔhmbu 'bɛ'a nam bøn'u yɛm hma majuani, nɛ gue'a dí yɔn ahɛ gue da zin ahɛ Oja, bi 'yɛna.

33 Nɛ bi dɔ u:

—Pɛ nugähe, dyɛm bom'betoje ra Abraham janangue'a ya yá t'ɛhnigähe Oja. Nɛ njam'bu midí mandagähe man'da ra hmu. Hanja gní xije da mba nhyɔnigähe gue da zinje Oja, bi 'yɛn'u.

34 Nɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Majuani dí xi ahɛ, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a.

35 Nɛhna man'da guim bɛmhbu, hin gui sä gui comhbu ran ho ra Abraham, pɛ tengu'bu yá 'yɛhe tho ho ahɛ a. Pɛ hønt'u njuantho yá t'ɛhni da gomhbu ran ho mazäi.

36 Nugä njuantho rá Ts'ɛnt'u Ojagä. Nɛ nu'bu guecä ga jɛc'ahɛ bu ja yɛ ts'oqui, majuani da zin ahɛ ma Ta nɛ yá t'ɛhni ahɛ a 'bu.

37 Nɛ madague'bu bi xɔnt'ahɛ ra Abraham, tengugä, pɛ guín nde gui hyojɛ, nguetho hin hapɛ da zä da yɛt' mam hma bu ja ni mbɛihɛ.

38 Hønt'a bi 'yurcä ma Ta dí m mangä. Ngutho ah_u, hønt'a bi 'yut'a ni tah_u guí øth_u, bi 'yεmp'a.

39 Nε bi dā_u ma mijudíohe mí 'bäp_u:

—Ra Abraham ma tahe.

Nε nu ra Jesús xø bi 'yεmp'a:

—Nu'b_u majuāni yá t'uhni ah_u ra Abraham xquí comhb_u ran 'yomfēni ra Abraham 'b_u.

40 Pε nuya guín nde gui hyoj_u, guecä dí xi ah_u a majuāni gue'a bi xānga ma Ta. Pε hinga ngub_u bi 'yøt' ra Abraham tengu guín nde gui 'yørcah_u.

41 Janangue'a dí xi ah_u, guí øth_u rá 'bεfi man'da ni tah_u, bi 'yεna.

Nε 'bex bi 'yεn'a:

—Hin dy_u 'betat'uhni gähe, pεgue n'datho ma tahe 'bui, Ojā a, bi t'εmp'a ra Jesús.

42 Nu'a ra Jesús bi dät'a:

—Nu'b_u da gue'a Ojā ni tah_u, xquí numanhoj_u 'b_u, nguetho bá εcä b_u bí 'b_u Ojā. Nε hin bá εcä nangue ma ts'edi zεhε pε gue'a Ojā bá pεngä ua.

43 Hanja hingui sä gui pāhmb_u 'bε'a dí m mangä. Nguetho hin guín nde gui pāhmb_u a.

44 Nguetho ra zīthu ni tah_u, nε guí honi gui 'yøth_u rá pähä a. Nε nu'a, rá mbadi thoho bi dε'mi bin hote, nε guet'a y_u pa i ja b_u ya i øthoho. Nε nu'a, him bin zāmmi a majuāni nguetho him bi numanho a. Nε hønt y_u fehni man'a nguetho rām 'bäi a. Nε in ta nangue gätho y_u fehni.

45 Pε nugä dí m ma majuāni, janangue'a hin guí εc'yεigah_u.

46 To'o ah_u da ma majuāni dí øt' ran ts'o o gue dí m man ra fehni. Pε nu'b_u gätho majuāni a dí xi ah_u, hanja hingui sä gui 'yεc'yεih_u.

47 Nu'a to'o bim 'bui nangue Oja, i ømanho rá m hman Oja a, pε nu'ah_u hin guí ømanho rá m hman a nguetho hin gám 'b_uhmb_u nangue Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ya xmi 'b_uh ra Cristo 'b_u hin ním 'b_uh ra Abraham

48 'Bex bi dą' _u ma mijudíohe b_uya:

—Ha him majua_{ni} dí m mamhbe, gue nu'i grá mεngu b_u Samaria, gue him majua_{ni} grá mbom'beto ra Abraham. Ne guí 'b_uhmi n'da ra zı̄thu, sä bi 'yεn' _u.

49 Nu ra Jesús bi dąt' _u:

—Nugä hin dí 'b_u'be n'da ra zı̄thu pε dí numansu ma Ta. Nu'ah_u hin guí numansuj_u.

50 Ne hin dí honi gue da hnumansugui pε i 'b_u a n'da gue i honi da hnumansugui, nε di ınbi to'o hingui numansugui.

51 Majua_{ni} dí xi ah_u, nu'a to'o da 'yεc'yεi a dí m mangä hin da nu ran dąte a, bi 'yεna.

52 'Bex bi dą' _u ma mijudíohe:

—Nuya dí pąhmbe go gue'e guí 'b_uhmi a ra zı̄thu, nguetho bi du ra Abraham ne gätho yá pøngahya_u Oja, pε sä guí εna, hin da du to'o da 'yεc'yεi i.

53 Ha guí εna man'da guín nuixte xinda gue'a ma tahe ra Abraham ne ı y_u pøngahya_u, ne maya'b_u xın du _u. To'o guí εna gue gue'e 'b_u, bi 'yεn' _u.

54 Nu'a ra Jesús bi dąt' _u:

—Nu'b_u xcá honi dan nuixte zεhεgä, säti thoho 'b_u. Pε nangue a rá ts'edi ma Ta, gue'a nán nuixtegä a, gue'a guí εmf_u ni Oja_h.

55 Pε njam'b_u gá pąhmb_u a. Pε nugä dí pącä a, ne nu'b_u xcá mangä hin dí pącä a, xcám fehni gä 'b_u,

tengu ah_u. Pε majua_{ni} dí paçä a ne dí øt'a im man a.

⁵⁶ Nu a ra Abraham, za_i guí εmf_u ni tah_u, pε bin johya 'b_u mi ba_i da zøn ra pa ba εcä ua. Ne bi t'uti gue ga søcä ua, ne bin johya 'b_u mi nugui, bi 'yεna.

⁵⁷ Ne sä 'bex bi 'yεmp'_u ma mijudíohe:

—Hin guí pε'ts'i yote ma 'dεt'a nje_ya ne guí εna gá nu ra Abraham, bi 'yεn'_u.

⁵⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'_u:

—Maju_{ni} dí xi ah_u, nu'b_u hin ním 'b_uh ra Abraham, xmí 'b_ucä, nguetho za_i dí 'b_ui, bi 'yεmp'_u.

⁵⁹ 'Bex bi g_ux y_u do _u, εna di bat'i, pε nu ra Jesús 'bex bi y_ut'i nde b_u 'b_uh y_u ja_i, bin 'y_uni ne bi bøm b_u ja ra da_{ni}ja_u b_uya.

9

Ra xädä 'b_u mim 'b_ui bi y_uni

¹ Nu'b_u má mbähmbe b_u 'yu ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yoh_u, ra xädä gue'b_u go mim 'b_ui.

² Ne nugähe dy_u xädihe dá änhde:

—Xänbate i, to'o bi 'yøt' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui zεhε gue bin xädä, dí εmfe.

³ Nu'a ra Jesús bi 'yεngähe:

—Xínga guehna ran 'yoh_u ne xínga gue'a rá ta ne xínga gue'a rá mbe, pε hønt'a ran t'øt'e nuixte da 'yø_upa Oja gue da nu y_u ja_i.

⁴ Nuj_u i jatho ga humbi ga ørpah_u rá 'bεfi Oja ya tengu'b_u ma patho ya, nguetho da zøn ra pa ga tuh_u, ne hin man da zä ga øth_u ra 'bεfi ua ja ra ximhäi b_uya.

⁵ Nu'b_u dí 'b_ucua ja ra ximhäi dí xänba y_u ja'i, tengu'b_u dí xocpa y_u dä da nu ran nequi, bi 'y_enje.

⁶ Nu'b_u mí jua'a bi ma, bi zoh rá jini b_u häi, ne í 'y_ot' ra b_ohäi rá jini ne gue'a í gospa rá dä ra xädä a b_uya.

⁷ Ne bi 'y_emp'a ra xädä:

—Ní mba bán xädä n_u ja ra mbothe Siloé.

Bi mba ne bán xädä. Ne nu'b_u mam bá pengui in nu ran nequi b_uya.

⁸ Ne nu'ü din t_ot'am'b_uih_u ne'ü mi'da y_u ja'i gue zai mín nu 'b_u mín xädä, nu'b_u mín nu _u, bin 'y_emp'ü:

—Ha hinga guehn_u ra xädä n_u mí h_axta'a 'be'a mí si.

⁹ 'Da'ü bi ma:

—Guehn_u.

Ne nu'ü mi'da bi 'y_ena:

—Ëna ngun_u a p_e hinga guehn_u.

P_e nu ra xädä bi d_adi:

—Guecä, bi 'y_en'a.

¹⁰ Ne bi 'yän'd_u b_uya:

—Hague nja bi xoh ni dä.

¹¹ Ne nu ra xädä bi d_adi:

—Nu'a ran 'yoh_u rá thuhu ra Jesús bi 'y_ot' ra b_ohäi ne bi gosca ma dä. Ne bi 'y_engä: “Ní mba b_u ja ra mbothe Siloé ne guan xädä b_u,” bi 'y_engä a. Ne dá mba dán xädä, ne bi zä dá nu ran nequi ma dä b_uya, bi 'y_ena.

¹² Ne bi t'emp'a:

—Har_u i 'b_u a.

Ne bi d_ah p_uya:

—Hin dí p_adi, bi 'y_entho.

Bi t'ørpa ran t'änni a mí xädä

13 Nε bi zix b_u 'b_uh y_u fariseo b_uya.

14 Nu'a ra pa bi 'y_ot' ra b_oh_äi ra Jesús nε bi xocpa rá d_ä ra xäd_ä, ra pa ran ts'äya a.

15 Nu y_u fariseo bi 'yänni mah_on'a:

—Hague nja bi nu ran nεqui ni d_ä.

Nε bi 'yεmp'u:

—Bi gosca ra b_oh_äi ma d_ä, nε bán x_ud_ä, nε nuya dín nu ran nεqui, bi 'yεna.

16 Janangue'a bi 'yεn'u 'da y_u fariseo:

—Nu'a ran 'yoh_u guím ma, hingui numansu Oj_ä nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'yεn'u.

Pε nu'u mi'da u bi 'yεna:

—Pε nu'b_u ra ts'om'b_äi hin xtán zä da 'y_ot' y_un t'_ot'e nuixte gue i _ot'a.

'Bex bin hec'u b_uya.

17 Nε bi t'än'na ra xäd_ä:

—'Bε'a guím ma nangue'a bi xoc'a ni d_ä.

Nε bi 'yεna:

—Nu'a, n'da rá p_ongahy_ä Oj_ä a, bi 'yεna, nε bi b_om b_uya.

18 Pε nu'u him bi 'yεc'y_ei gue gue'a mí xäd_ä, jague'b_u mí zonpa a rá ta nε rá mbe.

19 Nε bi 'yän'd_u:

—Ha gue'a ni ts'unt'ui gue mí xäd_ä a. Hague nja in nu ran nεqui ya, bi 'yεn'u.

20 Bi d_ä'a rá mbe nε rá ta:

—Dí p_ä'be gue gue'a ma ts'unt'u'be gue mí xäd_ä 'b_u mim 'b_ui.

21 Pε hin dí p_ä'be hague in ja in nu ran nεqui ya, hin dí p_ä'be to'o bi xocpa rá d_ä. Nu'a x_un d_än'yoh_u ya, dami 'yänhd_u, da mansε to'o.

22 Ngub_u bi man rá ta ne rá mbe nguetho i su ma ngurpihe dy_u judiohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hyøn'a thi bu ja ra nija u to'o da ma bá penh Oja a ra Jesús, ne ma zä hin da hnumanho bu ja yú hnini.

23 Janangue'a bi 'yenthó rá ta ne rá mbe: “X_un dān'yoh_u ya, dami 'yānhd_u,” bi 'yenthó u.

24 Janangue'a bi zonh mahøn'a ran 'yoh_u mí xädä, ne bi 'yemp'a:

—Pe dami ma majuani gue gue'a Oja bi xoc'a ni dä. Pe nu'a ran 'yoh_u gá ma, dí pāhmb_e ra ts'om'bäi a, bi 'yēn'.

25 Ne nu'a mí xädä bi dādi:

—Hin dí pācā 'bu ra ts'om'bäi a, o gue hin'na, pe hōnt'a dí pādi mí xädägä, ne dín nu ran nequi ya.

26 Ne bi 'yēmbi mahøn'a:

—'Be'a bi 'yōt'a'i 'bu mí xoc'a ni dä.

27 Ne bi dā'a:

—Nugä ya xtá xi ah_u ne hin gá 'yēc'yēih_u. Ha gui 'yēc'yēih_u 'bu ga xi ah_u mahøn'a. Ha ne ah_u guín nde gui tēnhd_u a 'bu, bi 'yēna.

28 'Bex bin sante thoho u 'bu mí 'yēmp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'bäi. Pe nugähe yú xädigähe a ra Moisés.

29 Dí pāhmb_e Oja bin yāui ra Moisés, pe nu'a ran 'yoh_u gui ēspi hin dí pāhmb_e hap_u bi nex'a rán t'ēdi a, bi 'yēn'.

30 Bi dā'a mín xädä buya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangue'a gá mamhb_u, gue hin gui pāhmb_u hap_u bí 'yē a rán t'ēdi, ne ya bi xoga ma dā a.

31 Nε dí p̄ahmb̄u hin da 'yømanho Oja 'b̄u da 'yäp rá ts'edi n'da ra ts'om'b̄ai, p̄e nu'b̄u 'b̄u a n'da i th̄ande Oja n̄e ørpa rá p̄ähä, i ø Oja 'b̄u i äp rá ts'edi.

32 Nε ḡätho ȳu j̄eya x̄u thogui nj̄am'b̄u bim 'b̄u a n'da bi xocpa rá d̄ä n'da mi x̄ädä 'b̄u mí'm 'b̄ui.

33 Nu'a ran 'yoh̄u dí'm ma, nu'b̄u hin di f̄äx Oja a, hin te sä da 'yøt ȳu nuix̄te 'b̄u, bi 'ȳen'a mí x̄ädä.

34 Nε bi t'εmp' mahøn'a:

—Nu'i grá d̄ädits'oqui, janangue'a guí x̄ädä 'b̄u gmím 'b̄ui. Ha go gui x̄ängahe, bi 'ȳen u.

Nε bi hyøn a thi gue ma zä hin da numanho ma mijudíohe b̄aya.

I x̄ädä ȳu mb̄ui u 'da

35 Nu'b̄u mí 'yø'a ra Jesús gue bi thøn'a thi ra x̄ädä, bi d̄ini n̄e bi 'yänni:

—Ha guí εc'ȳei rá ts'unt'̄u Oja, bi 'ȳembi.

36 Nε bi d̄ät'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Dami xiqui ts'̄u, ga εc'ȳei a, bi 'ȳena.

37 Nε nu ra Jesús bi 'ȳemp'a:

—Guecä guín nug ya, n̄e dí ȳäui ya.

38 Nε bi 'ȳembi:

—Ma Hmu i, dí εc'ȳei a ya.

Nε bin d̄anyahmu b̄u ja rá hmi b̄aya.

39 Nε nu ra Jesús bi 'ȳena:

—Janangue'a d̄ám 'b̄ucä ua ja ra ximhäi, gue ga japi di n̄equi 'b̄e'a mb̄eni n'da ngu n'da. Nε nu'̄u i x̄ädä da nu ran n̄equi, n̄e nu'̄u in nu ran n̄equi din x̄ädä, bi 'ȳena.

40 Nε nu'̄u 'da ȳu fariseo bi 'yøh rá'm hman a, bi 'ȳen'̄u:

—Ha necähe dí x̄ädähe, bi 'ȳen'̄u.

41 Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Nu'bε xquí p̄hmbε gue guí xädähε, xtán zä xtím pun'nahε 'bε ne njon xtá xi ahε gue ja ni ts'oquihε bεya. Pe guí εnsehε guín nuhε ran nequi, janangue'a hin dim pun'na ni ts'oquihε, bi 'yεn'a ra Jesús.

10

Ran t'uti nangue rá mbä't'i yε de'yo

1 —Majuqni dí xi ahε, bi 'yεn'a ra Jesús, nu'ε hin dí yεrpε ja rá goxthi a rá mbä't'i yε de'yo, ne dí dons pε ja ra mbä't'i, yε bε ε.

2 Pe nu'ε dí yεrpε ja ra goxthi, njuqtho yε mbändε'yo ε.

3 Ne da xocpa a ra mbängoxthi ne da yut'ambo ra mbändε'yo bεya. Ne nu'ε yú de'yo i ørpa rá nde a rá mbädi ne i øt'a i xifi. Ne i ndønba yú thuhu nguetho i p̄ ε yú mbeti a. Ne i sixpε ja yε 'bot'ei.

4 Ne nu'bε mí ḡεc pε thi gätho ε yú de'yo, di 'bet'o 'bε i sits'i, ne nu'ε yú de'yo i tenni nguetho i p̄rpa rá nde 'bε im mba't'i.

5 Hingui tenna n'dan'yo n'da ra ja'i, pε i 'dagui, nguetho hingui p̄rpa rá nde a n'dan'yo, bi 'yεna.

6 Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pε hingui p̄ ε 'be'a nam bøn'a bi si ε.

Ra Jesús ra hogambändε'yo

7 Janangue'a 'bex bi 'yεmbi mahøn'a:

—Majuqni dí xi ahε, nugä drá goxthigä a ra mbä't'i guerpε i 'buh yε de'yo.

8 Pe gätho ε im bεni dim 'bet'o zεhe xinda guecä, ne gue'ε yε bε ε. Pe nu'ε yε de'yo hingui ørpa yú nde ε.

⁹ Nugä drá goxthigä, nu'a to'o da yu't'i nanguecä, ma zä da ts'imanho bu. Ne da baði gue rá ngu bu, janangue i 'yo ne da ðini 'be'a dí zerpa yú mbui, tengutho ra de'yo i tin yu t'ei.

¹⁰ Nu'u yu be ní 'yehε dim pε ne din hodu ne di ts'onbi gätho rá 'befi Oja. Pe nugä ná εhe gue dí tin ra te n'da ne din ja ra te i juadi xuñ ho.

¹¹ Nugä drá hogambände'yo ne ga 'beh ma te gue gan yañ u ma de'yo.

¹² Pe nu'u 'da yu mbeñi, hønt'u yún zäbi nde da ðaha, ne him majuañi yu mbände'yo, gue hin yú mbeti u yu de'yo. Janangue'a nu'bu in nu ba εpu n'da ra zate, i sopu yu de'yo ne i 'dagui. Ne nu ra zate buya im bent'u yu de'yo ne im maxt'i.

¹³ Nu'u yu mbeñi i 'dagui nguetho hin'yu yún huεcate nanguε yu de'yo, ne hønt'u yún zäbi ní hyu yú mbui.

¹⁴ Nugä drá hogambände'yo, ne dí pañ ma de'yo ne nu'u i paqui.

¹⁵ Tengu thofo dí øt'be ma Ta, i paqui ne dí paçä a. Ne ga ungä ma te ngue gan yañ u ma de'yo.

¹⁶ I 'buh mi'da ma de'yo gue hinga guecua i 'bucua. Ne'u jatho gua sigä. Ne da 'yø 'bu dá mba't'i. Janangue'a 'darpu din 'yo gätho ma de'yo. Ne gätho ga fäh puya nguetho høngdä drá mbände'yogä.

¹⁷ Emmε numanho ma Ta 'be'a ga øt'ä gue ga ungä ma te nanguε ma de'yo. Pe ga thambεñigä mahøn'a.

¹⁸ Xínga n'da ra ja'i da zä da hyogui, pe nugä ga unse ma te. Ja ma ts'edi ga uni ne ja ma ts'edi ga thambεñi, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yεn'a ra Jesús.

19 Nangue'a bi man ra Jesús, bin hec ma mi-judíohe mahø'n'a.

20 X_un ngu _u bi 'y_ena:

—Nuna 'b_uhmi ra z_ithu n_e ran g_at'i na. Hanja gní 'y_ohmb_u 'b_e'a man na, bi 'y_en'_u 'da.

21 P_e nu'_u mi'da bi 'y_ena:

—P_e hinguin jab_u r_am hman a in 'youi ra z_ithu. N_e m_fadi hin'y_u r_a ts'_edi ra z_ithu da xocpa y_u d_a y_u x_ad_a, bi 'y_en'_u mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

22 Nu y_u pa x_un s_e bin ja ran ts'ihm_e b_u Jerusalén ngue ra d_ampeti bi 'y_ot' ma mijudíohe.

23 Nu ra Jesús mí 'yo b_u ja rá ngun'y_u ra d_anij_a ní hu ra Salomón.

24 Nu'_u 'da ma mijudíohe b_uya bi mbä'ts'a ra Jesús, n_e bi 'y_emp'a:

—Hanja gní jacthohohe dan 'y_anhde nangue'e, p_e dami xije nju_antho 'b_u gue'e grá Cristo, bi 'y_en'_u.

25 N_e nu ra Jesús bi d_at'_u:

—Ya xtá xi ah_u p_e hin gá 'y_ec'y_eigah_u. N_e'a ra 'b_efi dí øt'ä nangue r_an t' _edi ma Ta, i udi to'ogä.

26 P_e nu ah_u hin guí _ec'y_eih_u nguetho him ma d_e'yo ah_u, tengu xtá xi ah_u.

27 Nu'_u ma d_e'yo i ømanho ma nde, n_e dí p_arpa y_u mb_ui _u n_e i tenguí.

28 N_e dí un ra 'da'yote maz_ai _u n_e nj_am'b_u dim 'b_edi. N_e njo'o to'o da z_a da hu_at's'_u i o ma 'y_e.

29 Nu a ma Ta bi 'dac_a _u, man'da nuixte a, n_e njo'o man'da tengu a. N_e njo'o to da z_a da hu_at's'_u i o rá 'y_e ma Ta.

30 Nugä n_e ma Ta n'datho dí com'be, bi 'y_en'a ra Jesús.

31 'Bex bi gux yu do mahø'n'a ξna di bat'i ngue da hyo.

32 Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'υ:

—Xun ngu yu 'bεfi xun ho xtá ut'ahu ngue bi xic ma Ta. Nda'a ní 'bεfi guín nde gdí bajυ yu do, bi 'yεna.

33 Nε bi 'yεmp'υ yu judío:

—Hin nanguε yu 'bεfi xun ho dí ξna ga ba ahe, pε nanguε hin guí εspa Oja gue gá 'yεna, n'datho guí cohmi Oja, nε grá ja'i thoho, bi t'εmp'a ra Jesús.

34 Nu ra Jesús bi dət'υ:

—Ha hinga nt'o't'i bu ja yun t'εdi gadín xähmbυ, gue bi 'yεn Oja: “Nu ahυ tengu'bu gyá ojahυ,” i εm bu ja ra t'ohni.

35 Gue bi 'yεmbi tengu'bu yu oja υ bi un rán t'εdi Oja. Nε hingui sä dim 'bεh rá T'ohni Oja.

36 Pε hanja gní 'yεnjυ hin dín numansugä Oja 'bu dím mangä, rá Ts'unt'υ Ojağä, guecä gue bi huangä ma Ta nε bá pengä ua.

37 Nu'bu hin dí øt'ä tengu øt'a ma Ta, hin gui 'yεc'yεigahυ 'bu.

38 Pε nu'bu dí øt'ä tengu øt'a ma Ta, dami paħmbυ ngue hønt'a Oja sä i øt'υ yu nuixte dí øt'ä. Jananguε'a da zä gui 'yεc'yεihυ gue n'datho ran 'yomfēni dí com'be ma Ta, bi 'yεna.

39 Jananguε'a bi 'yεna da bent'i mahø'n'a υ ma mijudíohe mí 'bäpυ. Pε nu ra Jesús bi 'uegue.

40 Nε bi mbeng mahø'n'a bu 'danguadi ra dətthe Jordán, guεpυ rá mbudi mí øt' ran xixyā ra Xuua, nε bim 'buṛυ 'da yu pa.

41 Nε xun ngu yu ja'i bá εpυ 'buh ra Jesús. Nε bi man υ:

—Madague'b_u nte man t'ot'e nuixte bi 'yot' ra Xuua Nxixya, pegue gätho majuani a bi mam 'b_u mi xij_u nanguehna ra Jesús, bi 'yɛn'ɛ.

⁴² Nε x_un ngu ɛ bi mba b_u, bi 'yɛc'yɛi a ra Jesús.

11

Bi du ra Lázaro

¹ Mí 'b_up_u Betania n'da ran 'yoh_u in zäman'ɛ, í Lázaro. Nε mí 'b_uhmb_u yoho yán ju, ra María nε ra Marta.

² Nε nuna ra María, guehna bi xispa ra 'yɛthi rá gua ra Jesús ɛmme y_uman'u nε bi 'yonbi nangue yá xtɔ. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue x_un ɛ.

³ Janangue'a nu'ɛ yán ju bi mbɛhna n'da ra nde b_u 'b_uh ra Jesús nε bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'bɛ'a ga øth_u ya, x_un ɛ a guidí huɛqui, bi 'yɛmbi.

⁴ Nε nu'b_u mí 'yøh ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ran ɛ hing ran dɔte a pɛ hønt'a gue da hnu rá ts'edi Ojɔ nuixte thoho, nɛcä rá Ts'unt'ɛ Ojɔgä, bi 'yɛna.

⁵ Nu ra Jesús ɛmme madi huɛc'a ra Marta nε rá juhue nɛ'a ra Lázaro.

⁶ Pɛ nu'b_u mí 'yøde x_un ɛ ra Lázaro, him 'bɛx bi nde da mba, 'bɛ bi døm' man yopa guerp_u mí 'b_uhmbe.

⁷ M'ɛjua b_uya bi xije dy_u xädigähe a:

—Ga mbähä b_u Judea mahø'n'a, bi 'yɛnje.

⁸ Pɛ dá ɛmfɛ b_uya:

—Xänbate i, ha gui mba b_u mahø'n'a, nguetho nu ma mijudíoh_u 'b_up_u him maya'b_u gue nde di bat'a do i, dá ɛmfɛ.

⁹ Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti b_uya:

—Ha hinga gue'a 'dε'mayo ora n'da pa. Nu'b_u ma pa i 'yo n'da ra ja'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hap_u i pa.

10 Pε nu'b_u 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hinguin nu hap_u i pa. Nu'a bi ma gue hinganana s_on ra ora da du.

11 Nε m'bεjua bi 'yεnje mah_on'a:

—Nu'a ma amigoh_u ra Lázaro i aha. Nε ga mbähä ga ents'ä a, bi 'yεna.

12 'Bex dá εmbähe a b_uya:

—Ma Hmu ahe, nu'b_u i aha da yam 'b_u, dá εmfe.

13 Pε nu ra Jesús bi ma gue bi du 'b_u mí ma i aha. Pε dá bεmhbe gue i aho.

14 'Bexque njuantho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro.

15 Pε nangue ah_u, x_un ho gue hin dá nugä 'b_u mín hyεn'na, gue man'da gui 'yεc'yεigah_u 'b_u guin nuh_u 'bε'a ga øt'ä ya. Nuya ga mbähä ba nuh_u.

16 Pε nu'a ra Tomás nε i t'εmbi ra Go, ma mixädihe, bi 'yεnje:

—Mbähmah_u 'b_u, madague'a 'darp_u ga tuh_u.

Nu ra Jesús di un ra te _u x_un du

17 Nu'b_u má s_omhbe b_u ra Jesús b_uya, ya ná goho pa xí t'ä a ra Lázaro.

18 Nu b_u Betania hinga ya b_u Jerusalén, mbe made ora na 'yo.

19 Janangue'a x_un ngu ma mijudíohe bi mba b_u rá ngu ra Marta nε ra María gue da hyurpa yá mbai _u, nangue'a rá ida bi du.

20 Nu'b_u mí 'yøh ra Marta gue ba εp_u ra Jesús, bi mba nε bin c'at'ui b_u 'yu. Pε nu ra María bi gotp_u ja rá ngu.

21 Nε nu'a ra Marta bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu'b_u xquím 'b_uque ua, hin xtán du ma ða.

22 Pε madague'b_u ya bi du ya, pε dí p_ucä di 'da'a Oja h_unt'a go 'be'a gui 'yäpi, bi 'yεna.

23 Nu a ra Jesús bi dät'a:

—Nu'a ni ða da ndants' mah_un'a, bi 'yεna.

24 Nu ra Marta bi 'yεna:

—Dí p_ucä da ndants'a rán zεgui ra pa a, nε _u gätho x_un du, bi 'yεna.

25 Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nugä guecä dadí un ra te _u x_un du. Nu'a to'o da 'yεc'yεigui, madague'a da du, pε ga japi da ndants'i nε ðin ja ra 'da'yote mazäi.

26 Nε nu'a to'o 'b_ui nanguecä nε εc'yεigui, njäm'b_u da du a. Ha guí εc'yεi a dí xi i, bi 'yεmbi.

27 Nε bi 'yεmp'a:

—Häha ma Hmu i, dí εc'yεi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'unt'_u i Oja, gue'e mí hma gua εcua ja ra ximhäi, bi 'yεna.

Bin zon'a ra Jesús

28 Nε nu'b_u mí gua'a bin yäui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng b_u rá ngu nε bin yäjodreui a rá juhue ra María, nε bi xi a:

—Bí 'bäp_u ra xänbate nε in zon'na i, bi 'yεna.

29 Nε nu'b_u mí 'y_u a 'be'a bi sifi, bi ndants'a nε bi mba n'dihi guep_u 'bäh ra Jesús.

30 Nu ra Jesús him 'bex bi z_um b_u ja ra hnini, pε bim 'bätho b_u ndehnini guep_u xín yäui ra Marta.

31 Nu ma mijudíohe mí hup_u mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mb_ui, nu'b_u mí nu bi ndants'a ra María nε bi mba n'dihi, bi ðen'd_u ma mijudíohe

buya, ne bi 'yɛn ɥ: “Masque ní mba ban zom bu ja ran 'yägüi na.”

³² Nu'bu mí zøm bu ra María bu bí 'bäh ra Jesús, bin danyahmu bu ja rá gua, ne bi 'yɛmp'a:

—Nu'bu xquím 'buque ua, hin xtán du ma ida 'bu, bi 'yɛna.

³³ Nu'bu mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, ne ɥ ma mijudíohe zoni gue'ɥ bí dɛnni, bin gəs' pɥya ne bi hyundumbi.

³⁴ Ne nu ra Jesús bi 'yänni:

—Haru bi t'ä a ra Lázaro.

Ne bi t'ɛm buya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'ɛmbi.

³⁵ Ne a ra Jesús bin zom buya.

³⁶ Bex bin 'yɛm zɛhe ma mijudíohe buya:

—Nunɥ ya mɤadi ɛmmɛ madi huɛc'a, bin 'yɛmp'ɥ.

³⁷ Ne nu'ɥ 'da bi 'yɛn'ɥ:

—Nuna guehna bí xocua yä dä ra xädä. Ha hin xtán zä xti japi hin xtán du ra Lázaro 'bu.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro bu ja rán 'yägüi

³⁸ Nu'bu mí zøm bu ja ran 'yägüi ra Jesús, bin gə'ts' mahøn'a. Nu ran 'yägüi n'da ra hyädo a ne bi juaspa n'da ra xindo.

³⁹ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Dami 'uejɥ ts'ɥ na ra xindo.

Pɛ nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, masque xɥn xə ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'yɛna.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pɛ dí xi i mahøn'a, nu'bu gui 'yɛc'yɛi gue i ja ma ts'edi, guin nu rá ts'edi Ojä nuixte, bi 'yɛmbi.

41 'Bex bi mba ma 'ueque ra do baya. Ne nu ra Jesús bi ndøts'e ne bi 'yɛna:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'bɯ má äp'i'i nanguehna ra Lázaro.

42 Ne dí paði thocpa thoho guí øh ma nde. Pe nu'a dí xi a ya, ngue dí ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'yɛc'yɛi gue gue'e bá pengä ua.

43 Ne nu'bɯ mí jua'a bin yaui Oja bin ya nts'edi:

—Lázaro, bá pøni.

44 Ne nu'a xí du bá pøm bɯ ja rán 'yägüi baya, nsøt'e thoho ra 'bø't'e rá 'yɛ ne rá gua, ne nu rá ya n'dan'yo ra 'bø't'e mán søt'e. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Xothɯ, da zä din 'yo baya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

I hma da fɛnt'a ra Jesús

45 Ne xɯn ngu ma mijudíohe ngue xí den'na ra María, bi 'yɛc'yɛi ra Jesús 'bɯ mí nu a bi 'yøt'e.

46 Pe nu mi'da bi mba bá xih yɯ fariseo 'be'a bi 'yøt' ra Jesús.

47 Janangue'a bi man yɯ dambäjä ne yɯ fariseo ngue 'darpɯ dim pɛtihɯ ɯ yá mi ngarpihɯ, ne bin 'yɛm zɛhɯ ɯ:

—'Be'a sä ga øthɯ, nguetho nu'a ran 'yohɯ i øt'e xɯn ngu yan t'øt'e nuixte.

48 Nu'bɯ hin ga hecpahɯ, gätho yɯ ja'i da 'yɛmbi yá ngarpi. Ne nubaya nu yɯ romano da zɛjɯ ngue da beɲi ya dá tenhdɯ man'da ra Hmu, ne hinga hønt'ɯ dí tenhdɯ ɯ, ne di juarca ma duxca nijahɯ ne di juajɯ baya.

49 Ne nu'a n'da í Caifás, ra dambäjä a ra jɛya a, bi 'yɛna:

—Ha hin guí paɲmbɯ 'be'a da zä ga øthɯ ya.

50 Ha hin guí p̄ahmb̄u man'da x̄un ho 'b̄u n'datho da du n'dahma hinga ḡätho na nguj̄u ga juahmb̄u, bi 'ȳɛna.

51 P̄ɛ him bi b̄ɛnsɛ a bi ma, p̄ɛ nangue'a ra d̄ambäjä a ra j̄eya a, janangue'a bi jap Ojä da ma 'b̄ɛ'a da t'ørpa ra Jesús, gue da du da ȳañje dȳu judíohe.

52 P̄ɛ nu ra Jesús 'b̄u mí du, hinga h̄ongdähe in nde da ȳañje, p̄ɛ nɛ ɛ ḡätho mi'da i 'b̄ui h̄onb̄u go bi z̄ä ḡätho na ndoho ra ximhäi, 'darp̄u dam 'b̄uhmb̄u a.

53 Nɛ nangue'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi b̄ɛn ɛ ḡätho ma nḡarpihe b̄aya. Nɛ gue'a ra pa bi ma njuañtho da hyo ra Jesús.

54 Janangue'a m'bet'o bi 'uetho ts'ɛ b̄u 'b̄uh ma nḡarpihe, nɛ bi mba b̄u ja rá nȳani n'da ra ɛhäi, nɛ d̄ám 'b̄uhmbe b̄u 'da ȳu pa b̄u ja ra hnini Efraín.

55 Nɛ mi ts'utho da z̄øn ra pa ran d̄abaxjua, n'da ra d̄ants'ihmɛ bi z̄ängahe Ojä maya'b̄u dȳu judíohe. Janangue'a x̄un ngu ȳu jä'i 'da'a n'danni bi nets'i bi mba b̄u Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o thoho ga hoc ma jä'ihe b̄u, nangue ra dehe.

56 Nɛ nu'b̄u mí z̄øm b̄u ja ra d̄anjä ɛ 'da ma mijudíohe, bi hyom b̄u a ra Jesús nɛ bin 'ȳän'da n'da ngu n'da ɛ:

—'B̄ɛ'a guím mamhb̄u, ha ba ɛh ra Jesús da nu ram peti ua uague hin'na, bin 'ȳɛmp'ɛ.

57 Nu ȳu d̄ambäjä nɛ ȳu fariseo bi 'ȳɛn'ɛ:

—Nu'b̄u 'b̄ui to i p̄ädi hap̄u i 'b̄ui, jatho da ma, n'dahma da z̄ä gam b̄enthe, bi 'ȳɛmp'ɛ ȳu jä'i.

12

Pa nsispi ra 'ȳɛthi rá gua ra Jesús

¹ Di 'beh man 'dato pa din ja ra dants'ihme bu Jerusalén nangué ran dābaxjua, ne bi mba mahøn'a bu Betania a ra Jesús, nguepua rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi dambɛni bu ja rán 'yāgui ngue xí du.

² Nu'bu mín de, nu ra Marta bi 'yørpa n'da ran ts'ihme ra Jesús. Ne'a ra Lázaro 'darpua bin sihme bu bu ja ra mɛxa.

³ Ne bi mba ra María bu mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'yɛthi ɛmme yuman'u ne xam hmadi, ne í 'yonba ra 'yɛthi nangué rá xtā. Ne gātho ra ngu bi yan'a ra 'yɛthi.

⁴ Ne mí 'bupua rá ts'unt'ua ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixādihe a, ne gue'a bi dā a ra Jesús. Ne nu'bu mín nu a bi 'yøt'a ra María, bi 'yɛna:

⁵ —Hanja him bi 'bā a ra 'yɛthi, yu mahuāhi thoho xtín ja rá muui gue xtín t'un yu hyoya, sā bi 'yɛn a ra Judas.

⁶ Ngubua bi man a nguetho ra bɛ a, ne him ma-juāni di huɛc yu hyoya. Pɛ rá 'bɛfi a gue ní mbesca ma mbetihe dyu xādihe ne'a rá mbeti ra Jesús. Ne nzāi hāc zɛhe ra mbeti 'bu in nde.

⁷ Bex bi 'yɛn'a ra Jesús:

—O guidí hɛcpa na ra xisu, nguetho bi 'yørca a rán sāui da 'yørque, nguetho mi ts'atho ga tu ngue da t'āgagui. Janangué'a mí pɛsta'a ra 'yɛthi na, xtí jacā ma jā'i 'bu dá tu.

⁸ Pɛ thocpa thoho gam 'buhmbu yu hyoya, pɛ nugā hinga thocpa thoho dam 'buhmbu ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

I hma da tho ra Lázaro

9 Nu'b_u mi 'yøde x_un ngu ma mijudíohe, gue 'b_up_u ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, p_e hinga hønt'a ra Jesús in nde da nu, p_e n_e'a ra Lázaro gue xí xox ra Jesús b_u ja ran 'yäg_ui.

10 Janangue'a nu y_u dambäjä bi b_eni n_e'a ra Lázaro da hyo.

11 Nguetho gue'a ra Lázaro í japi man'da x_un ngu bi 'y_ec'y_ei a ra Jesús _u ma mijudíohe.

Bi t'εspa ra Jesús 'b_u mí y_ut'a Jerusalén

12 Nu'b_u mi hyax b_uya dá mbähmbe ra Jesús b_u Jerusalén. N_e nu'_u y_u jä'i x_un ngu xí zøm b_u Jerusalén gue in nu ra dämpeti, bi 'yøde da mba b_u ra Jesús.

13 Janangue'a bi gax y_u xi y_u jäxiza n_e bi mba bá thap_u 'yu. N_e nts'edi bi 'y_en'_u:

—Nui_xte tho rá ts'edi Ojä di jap na ma Hmuts'ut'abih_u dy_u israelh_u, dy_u judíohe, bi zøcua ya nangue rá thuhu Ojä, bi 'y_en _u.

14 Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'uburu xí d_ini, tengu mán t'o't'i b_u ja rá m hman Ojä.

15 Gue mán t'o't'i:

Him man gan suh_u ya gy_u m_enguh_u ua Sión, nguetho ba _h ni hmuts'ut'abih_u, da hyux'a n'da ra t'uburu, mí _en rá t'ohni maya'b_u.

16 P_e nuje dy_u xädihe him 'bexque dá p_uhmbe 'b_e'a nám bøn na bin ja, p_e nu'b_u mí mbeng mah_et's'i ra Jesús dá b_emhb_e b_uya gue guehna bi t'ørpa ra Jesús gätho mán t'o't'i maya'b_u.

17 Nu'_u y_u jä'i mí 'b_uhm_u ra Jesús 'b_u mi xox'a ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro.

18 Janangue x_un ngu y_u jä'i bi mba bá th_u a ra Jesús, nguetho bi 'yø a xin ja.

19 Janangue'a nu y_u fariseo bin 'yεmzεhε u:

—Nte ts'ε ní mbatho 'b_u dadí hεcpah_u y_u ja'i. Ha hin guín nuh_u ya gátho ra ximhäi i tenn_u ra Jesús, bin 'yεmp'ε.

I hon ra Jesús u y_u mengu b_u Grecia

20 Nε nu'ε 'da bi mba b_u Jerusalén da nu ram peti b_u, y_u mengu b_u ja ra häi Grecia u.

21 Nε bin tımhb_u ra Felipe u 'b_u mám 'b_uhmbe b_u Jerusalén. Nε nu ra Felipe, ma mixädihe a, ra mengu b_u Betsaida ra xεqui Galilea. Nε nu y_u mengu b_u Grecia bi 'yεn'ε:

—Hague n'yø, dín nde dan yáhe ts'ε ra Jesús, bi 'yεn'ε.

22 Nu'a ra Felipe b_uya bi xi a ra Andrés, nε nu'ε b_uya bi xi a ra Jesús.

23 Nε nu ra Jesús bi dät'ε:

—Ya mi ts'εtho da zø_n ra pa dan uixtegä 'b_u dá tu, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

24 Majuani dí xi ah_u, tengu n'da ra hmudä, nu'b_u hin da thup_u ja ra häi ngue dim 'bεp_u, hin din xandi. Pε nu'b_u da thuhu, da zä din xandi xεn ho.

25 Nu'a to'o i su din εnba 'b_u da dεngui, da mba ma εnbi rá te a, pε nu'a hingui su din εnba 'b_u da dεngui guecua ja ra ximhäi, din ja ra te mazai a.

26 Nguetho nu'b_u 'b_u a n'da in nde din 'yεhε nanguecä, jatho da bεni tengu dím bεngä, nε ga com'be ma ts'edi b_u mahεts'i b_uya. Nu'b_u 'b_u a n'da din 'yεhε nanguecä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

27 —Pε nuya εmme tu ma mbui, bi 'yεn'a ra Jesús. 'Be'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi di 'uegä 'bε'a din

jacä ya. Pε hingui sä, nguetho gue'a bá εcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yεn'a ra Jesús.

28 Nε nubɥya bin yaui rá Ta:

—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hønt'a go nda'a dí t'εs'i i, bi 'yεmbi.

'Bexque bi t'ø'a n'da ra nde bɥ mahεts'i, bi 'yεna:

—Pε ya dí ja'i guín nu, nε guin nu mahøn'a, bi 'yεna.

29 Nε nu'ɥ yɥ ja'i mí 'bähmbɥ bɥ, bi 'yøh rá nde Oja nε bi 'yεn'ɥ 'da:

—Bin gäni.

Nε nu'ɥ mi'da:

—Masque n'da rá m 'behni Oja mahεts'i bi zofo, bi 'yεn ɥ.

30 Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ɥ:

—Nu'a ra nde gá 'yøhmbɥ, nts'edi bi zocä Oja, hin nanguε ga paçä bi 'yøh ma nde, pε guεpɥ gui paħmbɥ ya i øh ma ndegä a.

31 Nuya mi ts'ɥtho ga øt'ä a dí faði nda'ɥ da mba ma ɥnbi, nε nda'ɥ hin da mba ma ɥnbi. Nε mi ts'ɥtho ga tap ra zıthɥ, gue in ts'ɥt'abi ua ja ra ximhäi a, nε da ts'änba ya da t'εrbɥ ja ran ɥnbi.

32 Nu'bɥ dá cuat'ä bɥ ja ra pont'i, gue'a dá zohn'dɥ gätho yú mbɥi yɥ ja'i ga xifi di dác yú mbɥi gan yañ'ɥ, bi 'yεn'a ra Jesús.

33 Nε guehna mi man na, ngue mi ndepe xtám baħ yɥ ja'i 'be'a nín däte dí tho a.

34 Nε nu yɥ ja'i bɥya bi dät'a:

—Nugähe ya dá øhmbe im mam bɥ ja rán t'εdi Oja, i 'bɥi mazäi a ra Cristo. Nε guí εnse jatho gui tu bɥ ja ra pont'i, gán ja'i ua ja ra ximhäi. To'o e ngue guí εnse gán ja'i ua ja ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra Cristo 'bɥ.

35 Nu ra Jesús 'bex bi 'yεmp'ε:

—Him min ngu yε pa ga xän'nahε ya, ngue drán nequigä. Nde'bε gan 'yohε bε ja ran nequi ya, ne hin da zε ahε ra 'bεxui. Nguetho nu'a to'o i 'yo bε ja ra 'bεxui hingui pãdi hapε i 'yo.

36 Dami hyãmhbε ran nequi ya, janya i ja ya, ne din ja ran nequi ni mbεihε bεya, bi 'yεmp'ε.

Ne nu'bε mí jua a bi man ra Jesús bi mba, bin 'yãnsε.

Hinguin nde da 'yεc'yεi ε ma mijudíohe

37 Pε guexta'a him bi 'yεc'yεi xεn ngu ma mijudíohe, madague'a xεn ngu yεn t'õt'e nuixte bi nu bi 'yõt' ra Jesús.

38 Pεgue bin ja tengu thoho bi man ra pøngahyã Isaías 'bε mí ma 'bε'a din ja, bi 'yεna:

Ma Hmu i, to'o maha bi 'yεc'yεi a dá mamhbe ne to'o bi bã 'bε gmí 'yuh ni ts'edi, bi 'yεna.

39 Him bi zã bi 'yεc'yεi ε 'da nguetho nu'bε him mín nde ε, bi mba njapi tengu bi man ra Isaías 'bε mí ma mahø'n'a:

40 Nu'a Ojã bi gomba yú dä ε ne bi mεp yú mbεi ε, gue din ja tengu'bε din xädä, ne hin din ja yún 'yomfεni yú mbεi, ne hin da zã di päh yú mbεi gue xtí punba Ojã ε, bi 'yεn a ra Isaías.

41 Guehna bi man ra Isaías 'bε mí 'yut Ojã din ja rá ts'edi nuixte ra Cristo, ne bi mam bεya 'bε'a da 'yõt'a ra Cristo.

42 Pε xεn ngu ma ngarpihe mim bεnsε ngue εc'yεi ra Jesús. Pε him bi ma gue εc'yεi ε, nguetho i su xtá hyøn a thi yε fariseo bε ja yú nijã, gue má zã da zan'ε.

43 Nguetho man'da bi bɛni 'bɛ'a da man yú mija'ihɛ, gue da 'yɛmbi xɛn ho ɛ, xinda gue'bɛ go xtá 'yɛmp Oja xɛn ho ɛ.

Dí mba ma juɔnbi n'da ɛ yám hman ra Jesús

44 Pɛ nu ra Jesús nts'ɛdi bi ma:

—Nu'a to'o i ɛc'yɛigui, i ɛc'yɛi a bá pɛngui.

45 Nguetho nu'ɛ to'o i paqui, i pa a bá pɛngä.

46 Nu'a bá ɛcä gue ga yorba yú mbɛi ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dɛngui hin din 'yo bɛ ja ra 'bɛxui a.

47 Nu'a to'o da 'yøh mam hmangä nɛ hingui ɛc'yɛi, pɛ hinga guécä ga juɔnbä a, nguetho hin ná ɛcä ga øt' ran juɔnbate, pɛ ná ɛcä ua gan yaɔn ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi.

48 Nu'a to'o hin da 'yɛc'yɛigui nɛ hin da 'yø a dí mangä ya, nu'a mam hma dá mangä ya, gue'a dí juɔnba ɛ 'bɛ rán zɛgui ra pa.

49 Nguetho him mam hmansɛ a dá ma, pɛ nu'a ra Ta gue bá pɛngä bi xiqui 'bɛ'a dá mangä nɛ 'bɛpɛ ná xänba yɛ ja'i.

50 Nɛ dí paçä da dɛn ra te mazai ɛ to'o da hyaɔn rá m hma ma Ta. Nɛ gue'a i xicä a nɛ dí mangä a bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi xɛguaba yú xädi

1 Nu'bɛ mi ts'ɛtho da mbɛh ra dɛmpɛti nanguɛ ran dɛbaxjua, nɛ mí paɔn ra Jesús ya mi ts'ɛtho da zøɔn ra ora da bøngua ja ra ximhäi, da mbeng bɛ bí 'bɛh rá Ta. Nɛ gätho yɛ pa mi 'bɛcua, midí huɛc'ɛ to gätho bi 'yɛc'yɛi a, nɛ nuya man'da di huɛc'ɛ di huɛqui.

2 Nε nu'b_u mán sihmεhe ra Jesús 'b_u bin de, nu'a ra zĩthu b_uya bi bεnba ra Judas rá ts'unt'_u ra Simón Iscariote gue di dā a ra Jesús.

3 Nu ra Jesús i p̄adi bí nεxp_u 'b_uh rá Ta nε da mbeng b_u mahø'n'a, nε i p̄adi gue rá Ta bi unni gātho 'bε'a i ja gue di manda zεhε.

4 Pε guehma bin 'yεhε nanguēcāhe. Nguetho bi ndants' 'b_u mín sihmε nε bi mbø'a n'da rá pahni, in nde nte di hεni. Nε bi dut' rá foho n'da ran thu'yε.

5 Nε nu'b_u mí xit' ra dehe ra ximbo, bi d_u'mi bi mberca ma guahe nε bi dugahe nangu'e'a ran thu'yε mim bongui b_u rá foho.

6 Nε nu'b_u mí zøm b_u huh ra Simón Pedro, nu ra Pedro bi 'yεmp'a b_uya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yεna.

7 Nu ra Jesús bi d̄ati nε bi 'yεmbi:

—Majuani hingui sä gui p̄ah ya 'bε'a nam bøn'a dí øt'ä, pε m'bεjua da zā gui p̄adi, bi 'yεmbi.

8 Nu ra Pedro xø bi 'yεmp'a:

—Njam'b_u dan uni gui perca ma gua.

Pε nu ra Jesús bi d̄at'a:

—Nu'b_u hin ga pe't'ä ni gua, nte man jai 'b_u, bi 'yεna.

9 Nu ra Simón Pedro b_uya bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hønt'a ma gua 'b_u, nε'a ma 'yε nε'a ma yā, bi 'yεmbi.

10 Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Pε ya ma zā bi bo ah_u nanguε ni ts'oquih_u, nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá j̄a'i. Pε hønt'_u ni guah_u z̄ai da 'be't'e ngue p̄arp_u y_u fonthäi hap_u gui 'yoh_u. Pε nu n'da ah_u him bin hi, bi 'yεna.

11 Ngubɛ bi ma nguetho bi bɔdi i hupɛ a di dǎ a. Janangue'a bi ma hinga gǎtho dǎn hihe.

12 Nu'bɛ mí jua a bi xɛguagahe, bi hye mahø'n'a rá pahni nɛ bin säya. Bi 'yɛnje bɛya:

—Ha guí pǎhmbɛ 'bɛ'a nam bøn'a dá øt'ahɛ ya.

13 Nu ahɛ guí ɛnjɛ drá xǎnbategǎ nɛ guí ɛnjɛ drá Hmugǎ. Xɛn ho guím mamhbɛ nguetho gue'a dí øt'ǎ a.

14 Dǎ pe't'ǎ ni guahɛ, guecǎ ni xǎnbatejɛ nɛ ni Hmujuɛ. Janangue'a nɛ ahɛ gam perpa ni guahɛ n'da ngu n'da ahɛ, ngue gui 'yøthɛ gui cohmbɛ hǎi nɛ 'da gdám fǎxtahɛ.

15 Nuya dá ut'ahɛ 'bɛ'a gui 'yøthɛ nguetho dín nde ahɛ gui 'yøthɛ tengu dá øt'ahɛ.

16 Majuɔni dí xi ahɛ, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'ɛ yǎ mbɛfi, man'da nuixte a i pɛhnate xinda gue'a ram 'bɛhni.

17 Nu'bɛ guí pǎhmbɛ a dím mangǎ ya nɛ thocpa thoho gui 'yøthɛ a, gan johyahɛ nangue Ojǎ 'bɛ.

18 Pɛ hín dím mangǎ gǎtho ahɛ da zǎ gan johyahɛ nangue Ojǎ, nguetho dí pǎt'a ni mbɛihɛ n'da ngu n'da ahɛ gue dá huan'nahɛ. Pɛ guehma dá huahni gǎtho ahɛ, n'dahma din ja 'bɛ'a bi man rá t'ohni Ojǎ ngue bi 'yɛna: “Nu'a n'da dí sihme'be, gue'a di dǎgǎ a.”

19 M'bet'o dí xi ahɛ 'bɛ'a da t'ørcǎ, janangue'a da zǎ gui thoqui gui 'yɛc'yɛigahɛ gue drá Cristogǎ 'bɛ ya bin ja.

20 Majuɔni dí xi ahɛ, nu'a to'o da 'yømanho a im man a n'da mam 'bɛhnigǎ, i simanhogǎ a nɛ i simanho a bá pɛngǎ, bi 'yɛnje.

Ra Jesús i pǎdi di dǎ a ra Judas

21 Nu'b_u mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mb_ui, n_e bi xije mahø'n'a:

—Majuqani dí xi ah_u, i 'b_u a n'da ah_u di dägä, bi 'y_enje.

22 Nugähe b_uya dy_u xädigähe, dán hy_ethe n'da ngu n'daje n_e dán 'yänhde: “To'ogah_u di dä 'b_u,” dán 'y_emfe.

23 N_e nugä 'darp_u mi hu'be ra Jesús nguetho ϵ mme midí hu_egä.

24 Nu ra Simón Pedro b_uya bi u_anga rá 'y_e, ndeque ga änni nda'a di dä a.

25 Nugä b_uya gue 'darp_u mí hu'be ra Jesús, dá änni:

—Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá ϵ mbi.

26 Bi 'y_engä a ra Jesús b_uya:

—Nu'a ga cärpa a ra hm_e ra t_uh_u gue ga unni, gue'a di dägä a, bi 'y_engä a b_uya.

N_e 'bex bi un'na ra hm_e a ra Judas Iscariote rá ts'ant'_u ra Simón.

27 N_e nu'b_u mí zi ra hm_e, 'bex bi yat' ra z_ithu rá mb_ui. N_e nu ra Jesús bi 'y_embi:

—Nu'a guí nde gui 'yøt'e dami 'yøt'a n'dihi ya, bi 'y_ena.

28 N_e xínga n'dagähe mi huhmbe b_u ja ra m_exa gue dá p_ahmbe 'b_e'a nám bøn a bi xifi.

29 P_e 'dagähe dí m b_emhbe gue gue'a bi xih ra Judas da mba da däi 'b_e'a ga homhbe 'b_u bin ja ra d_ants'ihm_e. N_e nu mi'da gähe dí m b_emhbe gue bi xih ra Judas da mba di unni ts'_u ra mb_eti y_u hyoya, nguetho mí h_a ra buxa i o ma mb_etihe.

30 N_e nu'b_u ya xí zi ra hm_e, 'bex bi mba n'dihi. Ya bin xui b_uya.

Ra 'da'yont'ɛdi

31 Nu'b_u ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yengähe:

—Nuya di nequi dan uixtegä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne nu'a ga øt'ä ya, gue'a man'da dí nequi gue x_un hotho Oja.

32 Ga udi nuixte x_un hotho Oja, ne nu Oja da 'yudi gue nuixte x_un hogä guecä ngue dán ja'i ua ja ra ximhäi. Ne mi ts'utho ya din ja a dí m mangä.

33 Ma z_u t'uhni ah_u, man'da z_u ora dam 'b_uhmb_u ya. Ne m'bejua guim be_un_u. Ne ga xi ah_u ya tengu dá xi _u ma ng_urpih_u, hingui sä 'darb_u ga mbähä hap_u ga mbagä.

34 Nuya ga xi ah_u n'da ran t'ɛdi ma'da'yo, gue 'da xtín huɛctah_u n'da ngu n'da ah_u. Tengu thoho b_u dá huɛc'ah_u, ngub_u gan 'yørpah_u n'da ngu n'da ah_u.

35 Nanguie 'da gdín huɛctah_u n'da ngu n'da ah_u, gätho y_u ja'i da badi guí tengah_u, bi 'yɛnje.

Ra Jesús i p_udi din cøn'a ra Pedro

36 Nu ra Simón Pedro bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hap_u gui mba.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Hingui sä 'bex gui tengä ya hap_u ga mba. Pe m'bejua da zä gui mba b_u ga mbagä.

37 Jananguie'a nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Hanja hingui sä 'darp_u ga mbɛ ya, madague'a necä da thogä nanguie'a ga ten'ni i, bi 'yɛna.

38 Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha maju_uni gui tengui madague'b_u da tho i, nguetho ná hyundj xquí cøng 'b_u bi mbah ra tamfø, bi 'yɛmbi.

14

Ra Jesús ra 'yu ní zòm b_u bí 'b_uh rá Ta

¹ —Pε o di tu ni mb_uih_u. Guí εc'yεih_u Oja janangue'a necä dami 'yεc'yεigah_u.

² Nub_u rá ngu ma Ta bí ja b_u x_un ngu y_u ngu mahotho. Nu'b_u hin te di ja b_u, xcá xi ah_u 'b_u. Pεgue i ja b_u, janangue'a nu'b_u dá mbagä gua hoc'ah_u hap_u dam 'b_uhmb_u.

³ Nε nu'b_u dá mbagä ba hoc'ah_u b_u dam 'b_uhmb_u, nε ba pengä mahøn'a ga six ah_u b_u ngue 'darp_u dam 'b_uhmb_u b_uya.

⁴ Nub_u ga mbagä guí p_uhmb_u nε guí p_uhmb_u ra 'yu, bi 'yεnje.

⁵ Pε nu'a ra Tomás bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, hin dí p_uhmb_e hap_u gui mba, xín dí p_uhmb_e a ra 'yu, bi 'yεna.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nugä drá 'yugä nε guecä ní fa a maju_uni nε dadí ungä ra 'da'yote mazai. Njon da zä da zòm b_u 'b_uh ma Ta hinda hønt'b_u da 'yεc'yεigui.

⁷ Nu'b_u maju_uni xquí p_uhmb_u nε'a ma Ta xquí p_uhmb_u 'b_u. Pε ja gá p_uhmb_u ya nguetho ya guín nuh_u a ya, bi 'yεnje.

⁸ Pε nu ra Felipe bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, pε hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe nε nte ga 'b_ehmb_e, bi 'yεna.

⁹ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha guexta'a hin guí p_uqui nε nya'a tho xtám 'b_uhmb_u. Nu'a to'o x_un nugui, ya x_un nu ma Ta. Hanja gní 'yεngui: “Yurcahe ni Ta.”

¹⁰ Ha hin guí εc'yεi gue n'datho dí com'be ma Ta. Nu'ü y_um hma dí xi ah_u him mam hmansεgä ü, pε

yám hman a ma Ta i 'bucua ja ma mbuigä, ne gue'a di jacä ga øt'ä a dí øt'ä.

11 Dami 'yεc'yεigahε gue n'datho dí com'be ma Ta. Pε nu'bε xεn hεi gui pαhmbε, dami pαhmbε gue hønt'a Oja sä i øt'ε yε nuixte dí øt'ä. Janangue'a da zä gui 'yεc'yεihε gue n'dat'a dí com'be ma Ta.

12 Majuani dí xi ahε, nu'bε gui 'yεc'yεigahε, nu ra 'bεfi dí øt'ä, ne ahε da zä gui 'yøthε 'bε. Ne man'da nuixte yε 'bεfi da zä gui 'yøthε nguetho ga mba bε bí 'bεh ma Ta.

13 Nguetho hønt'a go 'bε'a gui 'yähmbε 'bε 'da angu dí m bεmhbε, ga øt'ä, janangue'a da t'εspa ma Ta nangue a ga øt'ä, rá Ts'unt'ugä a.

14 Hønt'a go 'bε'a gui 'yäqui 'bε n'dat'a dí m bεmhbε, ga øt'ä.

Ra Jesús bi ma ba penpa rá Hogandahi Oja

15 Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu'bε majuani hængdä guín numanhojε, dami pεs'hε 'bε'a gätho dí xi ahε.

16 Ne ga äp ma Ta ba pen'nahε man'da nim fäts'ihε da mbäx ahε tengu dá øt'ahε, ne gam 'bεhmbε mazäi a bεya.

17 Gue'a rá Hogandahi Oja a, ne di ja ahε gui pαhmbε a majuani. Pε nu'ε dí ho ra ximhäi hin da zä da zini, nguetho hin'yε 'bε'a dí bε a, xíngui pαdi 'bε'a rá 'bεfi a. Pε nu ahε gui pαhmbε a nguetho dí 'bεhmbε a, ne da zøn ra pa dí n zäm bε mbo ni mbuiehε.

18 Hin gan jahε tengu yε hyoya t'uhni 'bε dá mbagä, nguetho ba pengä dam 'bεcä bε mbo ni mbuiehε.

19 Mi ts'atho ya him man da nuc'ɯ di ho ra ximhäi. Pɛ nu ahɯ da zä guin nujɯ nanguɛ ni mbɯihɯ, nɛ zäi gam 'bɯhmbɯ nguetho zäi dí 'bɯcä.

20 Nɛ nu a ra pa da zøh rá Hogandəhi Oja, da zä gui pəhmbɯ gue dam 'bɯpɯ mbo ni mbɯihɯ, nɛ gam 'bɯhmbɯ bɯ ja ma mbɯigä bɯya. Nɛ da zä gui pəhmbɯ dí 'bɯi nanguɛ ma Ta.

21 Hønt'a go to'o i øt' man t'ɛdigä nɛ pɛ'ts'a mam hmangä, gue'a majuəni høngdä i numanhogä a. Nɛ nu'a ma Ta nɛcä ga huɛc'be a, nɛ ga japi da bədi xɯn ho ma ts'ɛdi, bi 'yɛnje.

22 Nu'a ra Judas, pɛ hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'yän'na bɯya:

—Haguen ja høngdähe gui jaje ga pəhmbɛ xɯn ho ni ts'ɛdi, nɛ hin'na ɯ di ho ra ximhäi, bi 'yɛna.

23 Nu ra Jesús bi dət'a:

—Nu'bɯ i 'bɯ a n'da ahɯ majuəni høngdä i numanhogui, da mbɛsca mam hmangä a 'bɯ. Nɛ di huɛc'a ma Ta bɯya, nɛ ba ɛ'be, nɛ dan zəm'be bɯ mbo rá mbɯi a.

24 Pɛ nu'a to'o hingui numanhogui, hingui pɛ'ts' mam hmangä a. Nɛ nu'a mam hmangä, him mam hmansɛgä pɛ räm hma ma Ta gue'a bá pɛngä ua, bi 'yɛna.

25 Nɛ xø bi 'yɛna:

—Nuya yəm hma dá xi ahɯ gätho yɯ pa däm 'bɯhmbɯ ua ja ra ximhäi.

26 Pɛ nu'a nim fäts'ihɯ rá Hogandəhi Oja gue ba pɛnh'nahɯ ma Ta, tengu'bɯ da guecsɛgä a, nu'a di bɛn'nahɯ yəm hma xtá xi ahɯ, nɛ da xän'nahɯ 'bɛ'a gätho mi'da.

27 Dadín 'yɛhmbɯ ya, dami hyəmhbɯ ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ahɯ ya, nɛ thocpa thoho

din ja ah_u. Hinguin ja tengu rán johya ra ximhäi. O di tu ni mb_uih_u ne hin din su ni mb_uih_u.

²⁸ Ne nu'bu majua_{ni} guín numanhoj_u, din johya ni mb_uih_u nanguehna dí xi ah_u: “Ga mba bu bí 'b_uh ma Ta.” Ne man'da ja rá ts'edi xinda guecä.

²⁹ Nugä xtá xi ah_u 'be'a gätho din ja guer_u da zä man'da gui 'yεc'yεigah_u 'bu ya bin ja.

³⁰ Nuya him ma nya'a dan ya_uh_u ya, nguetho ba εr_u rá ngurpi ra ximhäi. Pe njam'bu bi daçpä a, janangue hin'y_u rá ts'edi da daçpä a ya.

³¹ Pe jatho ga øt'ä a ma 'befi ga øt'ä ya, n'dahma da ba_u h 'b_ucua ja ra ximhäi hønt'a ma Ta dín numanhogä, ne za_i dí øt'a i xiqui. Janangue'a ga ndansh_u ya ga mbähä, bi 'yεnje ra Jesús.

15

Rá za ra uva majua_{ni} ne'u yú 'yε

¹ Nu ra Jesús bi 'yεna:

—Nugä drá za majua_{ni}, ngue i z_uh yún dät'o. Ne nu'a ma Ta di jamansu a.

² Ne nu'u yú 'yε hingui ja yún dät'o, nu'a ma Ta da hyεqui, ne da mbøgue. Pe nu'u y_u 'yε i ja yún dät'o, dí hoqui gue din ja mi'da yún dät'o.

³ Nu'ah_u ya mahoqui ah_u nangue mam hmangä dá xi ah_u.

⁴ Damí thoj_u ngue thocpa thoho dam 'b_uhmb_u. Nguetho hingui sä gui 'yøth_u rá 'befi Oja 'b_u hin gui thoqui gui hyamhb_u ma tegä, tengu n'da rá 'yε ra za hingui sä din jase yún dät'o 'b_u hin da nexp_u rá te a rá za.

⁵ Nugä tengu'bu drá za, nu ah_u tengu'bu yú 'yε ah_u ra za i z_uh yún dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguecä, da hyanga ma ts'edi ne din z_udi x_un ngu

yún dät'o. Pε nu'a hin da guat'i nanguecä nte din ja.

⁶ Nu a to'o da hyεgä din ja tengu n'da ra 'yεza 'b_u bi däse, da 'yot'i, da mba ma bunt'i nε i pa ma peti da t'up_u ja ra sibi.

⁷ Nu'b_u gui thoqui gui cuath_u nanguecä nε'b_u din zām b_u ja ni mbuih_u mam hmangä, dami 'yähmb_u 'be'a guin nde gui 'yähmb_u nε din ja b_uya.

⁸ Nε nu'b_u din ja x_un ngu nin dät'oh_u, gue'a dí 'yu a rá nuixte ma Tah_u a, nε gue'a dí fadi majuani ma 'yεc'yεi ah_u a.

⁹ Tengu thoho b_u ni huεgä ma Ta, ngub_u na huεc'ah_u. Dami thoqui guin ndeh_u man huεcate.

¹⁰ Nu'b_u gui pεsp_u ni mbuih_u gätho dí xi ah_u nε gui 'yøth_u a, da zä thocpa thoho gui pähmb_u man huεcate 'b_u. Tengu b_u na pε'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thoho dí päh rán huεcate.

¹¹ Gätho ya dí xi ah_u n'dahma ga comhb_u a man johyagä, nε da yup_u ni mbuih_u nε da bonts' thoho b_uya.

¹² Nu'a man t'εdi dí xi ah_u, gan huεj_u n'da ngu n'da ah_u, tengu b_u na huεc'ah_u.

¹³ Nu'a ran huεcate man'da x_un ho, gue di un rá te n'da nanguε _u yá amigo da yāni.

¹⁴ Nu ah_u ma amigo ah_u 'b_u guí øth_u 'be'a gätho dí xi ah_u.

¹⁵ Him ma xi ah_u ma 'yεhe ah_u, nguetho nu a ra 'yεhe hingui pādi 'be'a i øt' rá hmu. Pε nuya dí xi ah_u ma amigo ah_u, nguetho ya dá xi ah_u gätho bi xicä ma Ta.

¹⁶ Nu'ah_u hin gá huangah_u, pε go dá huan'nah_u nε dá sän'nah_u din zāh nin dät'oh_u, nanguε gui 'yøth_u ma 'be'figä nε da hyät' mazāi. Janangue'a

hønt'a go 'be'a gui 'yähmb_u ma Ta nanguie n'dat'a dím b_εmhb_u, din ja b_uya.

17 Nuna man t'εdigä dí xi ah_u, gan huεj_u n'da ngu n'da ah_u.

Nu ra ximhäi di ucpa ra Jesús ne'u i tenni

18 Nε xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nu'b_u di uc'ah_u di ho ra ximhäi, dami p_αhmb_u m'bet'o tho ho bi ugä.

19 Nu'b_u da 'da angu guí øth_u di ho ra ximhäi, nu'u da numanho ah_u 'b_u. Pε hin guí øth_u tengu øt'_u nguetho dá huan'nah_u. Jananguie'a di uc'ah_u ya.

20 Pε guim b_εmhb_u a ram hma dá xi ah_u: “Pε man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'u yá mbεfi.” Nε nugä hingui hnumanhogui, jananguie'a ha ma gue'adah_u, da hnumanho ah_u. Nε him bi t'ømanho a dá ma, jananguie'a ngutho hin da t'ømanho a guim mamhb_u.

21 Nε din ja b_u da t'øt'ah_u nanguie guí tεngah_u. Nguetho nu'u di ho ra ximhäi hingui p_α a bá pεngä.

22 Nu'b_u hin xcá søcä ua gue xcá zofo, hin xtám b_αdi gue ja yá ts'oqui 'b_u. Pε nuya hingui sä da gøn yá ts'oqui _u ya.

23 Nu'a to i pøh rá cue nanguiecä, nε a ma Ta i numan'u.

24 Nu'b_u hin xcá øt' yun t'øt'e njo'o sä da 'yøt'e, hin xtám b_αdi gue ja yá ts'oqui 'b_u. Pε nuya ya bi nu man t'øt'e nuixte. Pε bi cuecthohogä _u. Pε nu'u bi ugä gue'a ma Ta bi up'u.

25 Pε gue'a mán t'o't'i b_u ja rán t'εdi Oj_α maya'b_u, bi 'yεna: “Din ja ra cue nanguiecä, pε hin'y_u 'be'a dín cue _u,” mí εn ra t'ohni z_αi dín xä _u.

26 Pɛgue ga xicä ma Ta ba pɛn'nahɯ rá Hogandq̄hi, nɛ da mbäx ahɯ di ja ahɯ gui p̄ahmbɯ a majuq̄ni nɛ da xi ahɯ nanguecä.

27 Nɛ ahɯ da zä guim mamhbɯ majuq̄ni nanguecä, nguetho gätho yɯ pa xtám'buhmbɯ gue'bɯ go má t̄am' ra 'bɛfi nɛ guehya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

16

1 Nɛ man'da bi man ra Jesús bi 'yɛna:

—Guehya dí xi ahɯ n'dahma hin gui hyɛgahɯ 'bɯ gá nuhɯ yun unbi.

2 Nguetho da hyø̃n ahɯ thi bɯ ja yú nija ma mijudíohɯ, nɛ da zø̃n ra pa da hyo ahɯ nɛ da bɛni gue'a ní 'yørpa rá 'bɛfi Oj̄a a.

3 Nɛ din ja bɯ da 'yø̃t'ahɯ, nguetho him bi b̄acä, xínga gue'a ma Ta.

4 Pɛ nuna dí xi ahɯ, janangue'a nu'bɯ bin ja, guim bɛmhɯ bɯya gue gue'a xtá xi ahɯ. Nɛ nuna dí xi ahɯ ya, hin dá xi ahɯ mám'bet'o, nguetho hin ní zø̃n ra ora ga mba.

Nu rá 'bɛfi rá Hogandq̄hi Oj̄a

5 —Nuya ga mbagä bɯ bí 'bɯ a bá pɛngä. Nɛ xínga n'da ahɯ guí ängahɯ ya hapɯ ga mbagä.

6 Nguetho i tu ni mbuihɯ gue dá xi ahɯ ga mbagä.

7 Pɛ guehma majuq̄ni dí xi ahɯ, man'da xun ho nangué ahɯ gue ga mbagä. Nguetho nu'bɯ hin ga mbagä, hin da zä ba ɛh nim fäts'ihɯ 'bɯ. Pɛ nu'bɯ dá mbagä, ba pɛn'nahɯ nim fäts'ihɯ gue rá Hogandq̄hi Oj̄a.

8 Nε nu'b_u bi zøcua ja ra ximhäi rá Hogandähi Oja, di jap y_u ja'i ua ja ra ximhäi da badi i ja yá ts'oqui, nε di japi da badi drá 'yugä nanguε ran ho, nε di japi da badi din ja rá muui ran ts'o.

9 Nu rá Hogandähi Oja di bεnba y_u ja'i gue i jatho yá ts'oqui nguetho him bi xiqui gan yānba yá te.

10 Nε di bεnba y_u ja'i gue drá 'yugä nanguε ran ho. Da fadi nguetho ga thambεni nε da zingä ma Ta b_u bí 'b_ui, nε hin da hnugä ua ja ra ximhäi.

11 Nε nu rá Hogandähi Oja di bεnba y_u ja'i ngue din ja ran _unbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'änba rá muui a rá 'bεfi ra zithu gue nu'a rá ngarpi ra ximhäi.

12 Guexta'a i jagä x_un ngu dín nde ga xi ah_u, pε hin gui hyäth_u gui 'yøhmb_u mi'da 'b_u ga xi ah_u.

13 Pε nu'b_u bi zøcua rá Hogandähi Oja, da xän'nah_u gätho a majuani. Nε nte da mansε nanguesε, pε hønt'a 'bε'a da xi Oja, gue'a da xi ah_u a. Nε da xän'nah_u 'bεp_u gdí 'yøth_u rá 'bεfi Oja, nε da xi ah_u 'bε'a gätho man'da din ja.

14 Nε di japi da fadi i ja ma ts'edi x_un ho, nguetho ga un mam hma da xän'nah_u nanguecä.

15 Nu'a nam bøni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, jananguε'a dá xi ah_u, ga un mam hma da xän'nah_u nanguecä.

Ni dumb_uih_u dim pommi ran johya

16 —Nε hin guin nuj_u man'da pa o gue manyopa, pε sä guin nuj_u mahøn'a mi'da y_u pa, nε m'bejua ga mba b_u bí 'b_uh ma Ta, bi 'yεna.

17 'Bex bin 'yän'd_u 'da ma mixädihe:

—'Bε'a ní mba bi ma, nε εna: “Hin guin nuj_u man'da pa o gue manyopa, pε sä guin nuj_u

mahø'n'a 'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta," bi 'yɛnjɛ.

¹⁸ 'Be'a ní mba gue bi xijɛ na, 'be'a da 'yøt'e 'da yu pa. Hingui sä ga pɔhmbɛ 'be'a man na, bin 'yɛmzɛhe ma mixädihe.

¹⁹ Nu ra Jesús mi pɔdi 'be'a nde da 'yänni, gue 'be'a nam bøn'a xí man a, ne bi 'yɛnje:

—Ha gadín 'yänzehɛhɛ 'be'a nám bøn'a dám mangä 'bu má xi ahɛ: “Hin guin nujɛ man'dapa o manyopa, pe sä guin nujɛ mahø'n'a mi'da yu pa,” gue dá ɛngä.

²⁰ Majuɔni dí xi ahɛ, da du ni mbuihɛ ne gan zomhbɛ, pe nu'u yu ja'i i ten ra ximhäi din johya ɛ. Pe m'bejua buya nu ni dumbuihɛ dim pommi ran johya.

²¹ Tengu n'da ra xisu 'bu bi zøn ra ora dim 'buh rá t'uhni, i tu rá mbui nguetho in nu ran ɛnbi, pe m'bejua din johya 'bu bim 'buh rá t'uhni buya, ne him mam bɛn a ran ɛnbi mín nu.

²² Ne ngutho ahɛ i tu ni mbuihɛ ya. Pe gan nu ahɛ mahø'n'a ne da hyu ni mbuihɛ, ne njon da zä da hyac'a nin johyahɛ buya.

²³ Ne nu'bu bi zøn ra ora a dím mangä ya, nte gui 'yängahɛ. Pe majuɔni dí xi ahɛ, hønt'a go 'be'a gui 'yäfɛ ma Ta 'bu 'dat'a dím bɛmhbu, ne din ja buya.

²⁴ Nte ganá äfɛ ma Ta nanguie ma thuhugä, pe nuya dami 'yäfɛ ya ne din ja ahɛ, jananguie'a da yuh ni mbuihɛ ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'berpa rá ts'edi ra ximhäi

²⁵ —Nuya yum hma dá xi ahɛ, yun t'uti ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. Pe da zøn ra ora hin ga xi ahɛ mi'da yun t'uti, pe njuɔntho ga xi ahɛ xun ho nanguie Oja.

26 Ne nu'b_u bi z_on'a ra pa dím mangä, da zä gui 'yäpzeheh_u ma Ta nangué ya guí paj_u, ne him man ga thocpä a guí äf_u ma Ta.

27 Nguetho gues_e ma Ta di hu_ec'ah_u nangué guín numanhoj_u, ne gá 'y_ec'y_eih_u gue guerp_u bí 'b_uh ma Ta bá n_exä.

28 Nugä bá n_exä b_u 'b_uh ma Ta, ne dá s_ocua ja ra häi. Ne ga p_ongä mah_on'a ua ja ra häi, ga mba b_u bí 'b_uh ma Ta, bi 'y_enje.

29 —Nuya mfädi 'be'a guí xije ya, nguetho hin guí xije n'da ran t'uti ya, dá _emfe b_uya.

30 Nuya dí p_ahmbe nte guídí 'bedi gui p_adi, nguetho m'bet'o thoho guí p_adi 'be'a dím b_emhbe 'b_u ya ja a dín nde ga ä'n'nahe. Ne gue'a ná p_ahmbe gue guerp_u bí 'b_u Oj_a gbí 'y_eque, dá _emfe.

31 Nu ra Jesús bi 'y_enje mah_on'a:

—Ha maju_ani guí _ec'y_eigah_u.

32 Pe nuya bi z_on ra ora gan 'u_exth_u, gui 'dahmb_u, n'da an 'danni gui mbähä. Ne gätho ah_u gui sogah_u. Pe hin dan 'dase nguetho dí 'b_u'be ma Ta.

33 Nuya y_am hma dá xi ah_u, n'dahma guexta'a gan johyah_u nanguécä, madague'b_u guín nuh_u ran _anbi nangué ra ximhäi. Pe o di tu ni mb_uih_u, pe guim b_emh_u dá tapä ra ximhäi.

17

Bin yqui rá Ta ra Jesús

1 Nu'b_u mí jua a man ra Jesús, bi nd_ots'e, ne bin y_aqui rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bi z_om ma oragä din ja a gá sängui. Dami jap ya _emme da b_omanho 'be'a ga _ot'ä ya, ni ts'ant'ugui, ne gue'a dí fädi nuixte x_an ho i b_uya.

² Nguetho ya x cá 'dac ra ts'edi ga unni 'be'a x cá sänba ɯ gätho i 'bɯcua ja ra ximhäi, janangue'a ga un ra 'da'yote mazai ɯ gätho gá 'daqui.

³ Ne nu'a to'o i ja ra 'da'yote mazai, majuani dí m pəhmbɯ ɯ, gue gue'e hɔn'a thoho i majuani grá Oja, ne nugä drá Jesucristogä gue guá pəngä dan yəntegä ua.

⁴ Ya ní mba bɯ ga juacä ra 'be fi gá 'daqui, guepɯ da bəh yɯ ja'i ua ja ra ximhäi ɛmmɛ xɯn hotho i.

⁵ Ma Ta i, nu'bɯ ya dá juacä, dami jaqui ga conhui ni nuixte bɯ guí 'bɯi, tengu tho mín jauri 'bɯ má hin'yɯ ra ximhäi.

⁶ Nuya dá xih yɯ ja'i nangue e, gue nu'ɯ gá huanhua ja ra ximhäi. Ni mbeti ɯ, ne gá 'daqui, ne bi mbɛ'ts'a nim hma dá xänba ɯ.

⁷ Ne i pə ɯ ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'be fi dá øt'e, ne ɯ yɯm hma dá mangä.

⁸ Nguetho bi hyən'a ram hma gá xiqui dá xifi. Janangue'a i pədi majuani bá nɛxä bɯ guí 'bɯi, ne bi 'yɛc'yɛi gue gue'e guá pəngä dan yəntegä ua.

⁹ Nugä dí əp'a ya gui fəx'i ts'ɯ ɯ, ne hin dí ä a nim fäts'i nangue ɯ i tən ra ximhäi. Pɛ hɔnt'ɯ gue gá 'daqui nguetho ni mbeti ɯ.

¹⁰ Ne nu'ɯ gätho ma mbeti ni mbeti ɯ, ne nu'ɯ gätho ni mbeti ma mbeti ɯ. Ne gue'ɯ i udi nuixte xɯn hogä ɯ.

¹¹ Nuya him man dam 'bɯcua ja ra ximhäi. Ga mbagä bɯ guí 'bɯi. Pɛ nu'ɯ go di thoqui dim 'bɯcua ɯ. Janangue'a, ma Hogata i, dami jamansu ɯ gätho gá 'daqui nangue ni ts'edi zɛhɛ, gue da gohi tengu'bɯ n'danjə'itho tengu gaui.

¹² Gätho yɯ pa däm 'bɯhmbe ɯ gá 'daqui, dá jamansu ɯ nangue ni ts'edi gá 'daqui. Ne xinga n'da

bim 'bɛdi, hɔnt'a n'da nts'änni dim 'bɛdi, tengu mán t'o't'i bɥ ja ni sɔcuɔ maya'bɥ ngue ngubɥ dín ja.

13 Nɛ nuya mi ts'ɛtho ga mba bɥ guí 'bɛi, pɛ nuna dí m mangä ya ngue dí 'bɥcua ja ra ximhäi, janangue'a da yuh yú mbɛi ɥ i øh ya nangue man johyagä.

14 Nugä dá un'na nim hma nɛ bi hyɔm bɥya. Janangue'a di ɥcpa ra ximhäi ɥ, nguetho hing yú mɛngu ua ja ra ximhäi ɥ, tengugä hind rá mɛngugä ua ja ra ximhäi.

15 Hin dí ä'a i gue gui 'uec'ɥ nanguecua ja ra ximhäi ɥ, pɛ dí ä'a i gui jamansup yú mbɛi hin da dɔp ra zɪthu ɥ.

16 Nu'ɥ hing yɥ mɛngu ua ja ra ximhäi ɥ, tengu thohogä.

17 Dami xänbi xɥn ho a nim hma majuɔni, janangue'a da 'uegue xɥn ho nangue yɥn ts'o i ja ua ja ra ximhäi.

18 Tengu tho bɥ guí 'dac ra 'bɛfi dá jap yɥ jɔ'i ua ja ra ximhäi da bɔ i, nguthogä dí un ra 'bɛfi ɥ, di jap yɥ jɔ'i ua ja ra ximhäi da bɔ'a i.

19 Dan unɛ janangue'a nɛ'ɥ tengu'bɥ da du nangue yú nyombɛi, nɛ da zä da dɛn'na ram hma majuɔni.

20 Nɛ nu'bɥ bi mam mam hmammi ɥ i ɛc'yɛigä ya, nɛ nu'bɥ bi 'yɛc'yɛigä ɥ da sifi, nɛ'ɥ dí äp'a nim fäts'i nangue gätho ɥ bɥya.

21 Janangue'a gätho da gohi tengu'bɥ n'danjɔ'itho, tengu thohogauí ma Ta i, n'datho dí conhui. Dami japi n'dat'a da bɛn ɥ, nguetho n'dat'a man 'yomfɛniui dá unui gätho ɥ. Janangue'a da 'yɛc'yɛi ɥ i tɛn ra ximhäi, gue gue'e guá pɛngä dan

yantegä ua ja ra ximhäi.

²² Nu ra ts'edi gá 'daqui dá undä ɯ, gue da zä da gohi tengu'bɯ n'danja'itho, tengu gauí.

²³ Nugä dí 'bɯhmbe ɯ, nɛ'e dí 'bɯhmi, janangue'a majuani da zä gätho 'dat'a gam bɛmhɯ. Nɛ da nu ɯ i tɛn ra ximhäi, da baɖi gue gue'e guá pɛngä dan yantegä ua ja ra ximhäi, nɛ da ba ɯ i tɛn ra ximhäi gue ɛmmɛ guidí huɛc'ɯ tengu bɯ gní huɛgagui.

²⁴ Ma Ta i, dín nde 'darpɯ dan zɔmhɯ ɯ gá 'daqui, gue da nu mazai a ran ho tate tho ho gá 'daqui. Nguetho zai guidí huɛgä nɛ gue'bɯ go má hin'yɯ ra ximhäi.

²⁵ Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingui pa'a i. Pɛ nugä dí pa'a i, nɛ'ɯ 'da gá 'daqui i paɖi gue gue'e guá pɛngä.

²⁶ Nugä dá japi bi ba'a i, nɛ man'da man'da ga japi da baɖi gätho nin ho, gue da zä din ja xɯn ho nin huɛcate bɯ mbo yá mbai ɯ, tengu tho bɯ nan jagä nin huɛcate. Nɛ dan zɔm bɯ ja yá mbai ɯ, bi 'yɛmp'a rá Ta.

18

Bi fɛnt'a ra Jesús

¹ Nu'bɯ mí jua'a bin yaui rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús bɯya dyɯ xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'ɯhyɛ gue ra Cedrón, nɛ dá cɯthe bɯ ja n'da ra nuandät'o.

² Nu'a ra Judas, gue'a di dä a ra Jesús, mí paɣɯ ja ra nuandät'o nguetho zai mí pähmbe bɯ ra Jesús.

³ Nu yɯ fariseo nɛ yɯ dɔmbäjä bá pɛhn'dɯ 'da yɯ dofui nɛ mi'da yɯn 'yohɯ gue bán 'yohɯ ra Judas. Gätho i ha yɯ sibi nɛ yá juai.

4 Nu ra Jesús i paḍi gätho 'be'a din ja ngue da t'ørpe. Janangue'a bi mba bin c'athu, ne bi 'yän'du:

—To'o guí homhbu, bi 'yɛmbi.

5 Ne bi da u:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bu Nazaret, bi 'yɛn'u.

—Guecä, bi 'yɛn'a ra Jesús buya.

Ne i 'bähmbu bu ra Judas gue di dä.

6 “Guecä,” 'bu mí 'yɛn'a ra Jesús, 'bex bi goh yú xutha u yun hyonte ne bi 'ya u buya nangue ra mbidi.

7 Nu ra Jesús bi ma mahøn'a:

—To'o guí homhbu.

Ne bi da u:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bu Nazaret, bi 'yɛn'u.

8 Nu ra Jesús bi dat'u buya:

—Ya dá xi ahü, guecä. Pe nu'bu høngdä guí honju, hinga nehya ma xädi guí sixhu, bi 'yɛna.

9 Ne guehna bi man na ra Jesús bin theui a bi xih rá Ta 'bu mín yaui, ngue xí 'yɛmbi: “Gätho gá 'daqui xínga n'da ga 'bedi,” xí 'yɛmbi.

10 Nu ra Simón Pedro buya bi gux a rá juai mí ha ne bi 'yespa rán 'yeizagu a rá 'yɛhe ra dambäja, rá thuhu Malco a.

11 Pe nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t'ojuai. Nuna ra mbohi xun zänga ma Ta ha hin ga sigä na, bi 'yɛmbi.

Bi ts'ix bu 'buh ra hmumbäja a ra Jesús

12 'Bex bi bent'u yu dofai ne'u yú hmu ne yu policia bi mben ma mijudíohe, ne bi du't'i.

13 M'bet'o bi zixpɛ 'bɛh ra Anás rá ndøhyá a ra Caifás, nɛ nu'a ra Caifás, ra dɔmbäjä a ra jɛya a.

14 Guehna ra Caifás ngue xí xi ɛ yá mi ngɛrpihɛ, gue man'da xɛn ho 'bɛ n'datho da du, xinda gue'bɛ gátho ga juahmbɛ.

Nu ra Pedro bi gø'n'a ra Jesús

15 Nu ra Simón Pedro, nɛcä bɛya, dá tɛn'be ra Jesús. Nɛ madím pɔ'be a ra dɔmbäjä, janangue'a bi zä dá cɛt'ä bɛ bi mba ma cɛ't'i a ra Jesús bɛ mbo rá mbä't'i a rá ngu ra dɔmbäjä.

16 Pɛ nu ra Pedro mí 'bäpɛ thi bɛ ja ra goxthi. Pɛ dá pøngä bɛya gue dá äp ra mate a ra mbängoxthi, janangue'a bi zä bi yɛt'ambo ra Pedro bɛya.

17 Nu'a ra mbängoxthi bɛya, gue n'da ra xisu, bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Nu'i ha hinga gue'e rá xädi'i nɛ ran 'yohɛ, bi 'yɛmbi.

Nu ra Pedro bi dɔt'a:

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yɛna.

18 Madím tɔspihɛ ɛ yá 'yɛhɛ ra dɔmbäjä nɛ yɛ polícía a ra Pedro, nubɛ ja ra sibi xí 'yudi, nguetho xɛn sɛ.

Nu ra hmumbäjä bi juɔnba ra Jesús

19 Nu ra dɔmbäjä bi 'yänna ra Jesús to'o gátho i tɛnni, nɛ bi 'yänni 'bɛ'a ním hma im ma 'bɛ in xänbate.

20 Nu ra Jesús bi dɔt'a:

—Nugä zɔi dá mam bɛ ja ma nijahɛ nɛpɛ ja ra dɔnija, guɛpɛ zɔi dim pɛti gátho ma mijudíohɛ. Njam'bɛ dá mangä bɛ njongui 'bɛh yɛ jɔ'i.

21 Ne ndetho guí ängui 'be'a dá mam 'b_u mán xänbate. Nde'b_u gui 'yän'd_u bi 'yøh mam hmangä. Nu'ü i paði 'be'a dá mangä _u, bi 'y_εna.

22 Ne nu'a ra Jesús 'b_u mí dät'a ra dambäjä, ne nu'a n'da ra ngurpa dofai bi mbemp'a rá hmi, bi 'y_εmbi:

—Hanja ngub_u gá xih ra dambäjä, bi 'y_εmbi.

23 Nu ra Jesús bi 'y_εmp'a:

—Nu'b_u ja 'be'a dá mangä gue hingui ho, dami ma. Pe nu'b_u nte dá mangä, hanja gní pegbi, bi 'y_εmbi.

24 Nu ra Anás büya bi mbenhna ra Jesús b_u 'bah ra Caifás, rá mi dambäjäui.

Nu ra Pedro bi gøm mahøn'a ra Jesús

25 Ne mí 'bäp_u ra Simón Pedro madín tasp_i a. Ne än'd_u i 'bähmb_u:

—Ha ne'e rá xädi'i n_u.

'Bex bin cøni:

—Hinga guecä, _εna.

26 Nu'a n'da rá 'y_εh_ε ra dambäjä büya, gue dim meniui a ra 'y_εh_ε xí 'yespa rá zagu ra Pedro 'b_u mí 'y_εna da yañ'a rá Hmu, bi 'y_εmbi:

—_εna gue'e dá nu a b_u ja ra nuändät'o, bi t'emp'a ra Pedro.

27 Ne bin cøm mahøn'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamfø.

Nu ra Pilato bi juqñba ra Jesús

28 T'uxuditho bá ts'i b_u ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, ne bi ts'ix b_u ja ra nguts'üt'abi. Pe nu ma ngurpihe dy_u judíohe dy_u israelhe, him bi y_uzehe b_u mbo nguetho _εn yän t'edi din ts'on yá ja'i 'b_u da yurp_u ja yá ngu _u hing y_u judío, ne hin da zä da

zi ran ts'ihmε nangue ran dɔbaxjua 'bɯ xtán yɔrpɯ mbo.

²⁹ Janangue'a nu ra ts'ut'abi Pilato, bi mba bɯ thi gue da zo ɯ yɯ yɔpate, nε bi 'yän'dɯ:

—'Bε'a gní yɔfɯ a ran 'yohɯ, bi 'yεna.

³⁰ Nε bi dɔ ɯ ma ngɔrpihe:

—Nu'bɯ hin gra ts'om'bäi, hin xcá dä ahɯ 'bɯ, bi 'yεn'ɯ.

³¹ Nε nu ra Pilato bi 'yεmp'ɯ:

—Dami sixhɯ 'bɯ, nε gui juɔnbahɯ nangue nin t'εdi zεhεhɯ, bi 'yεna.

Nε nu ma ngɔrpihe bi dɔt'a:

—Pε hin'yɯ man t'εdizεhεhe gue'a ga hohe n'da, bi 'yεn'ɯ.

³² Nu'a bi man'ɯ bin theui a bi man a ra Jesús 'bɯ mí ma 'be'a mán dɔte dí du a, gue da mba ma cuati bɯ ja ra pont'i.

³³ Nu ra Pilato bi mbeng mahøn'a bɯ ja ran ts'embate nε bi 'yänna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'ut'abi yɯ judío, bi 'yεmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dɔt'a:

—Ha guím bεnse 'be'a guím ma, uague n'dan'yo bi xi i nanguécä, bi 'yεmbi.

³⁵ Nu ra Pilato bi 'yεm bɣya:

—Hin drá judíogä. 'Bε'a gá 'yøt'e thɔ, ngue bi dä'a ua ni mijudíohɯ nε ni dɔmbäjɔhɯ.

³⁶ Nu ra Jesús bi dɔt'a:

—Hin däm hmuts'ut'abigä ua ja ra ximhäi. Nu'bɯ xcám hmuts'ut'abigä ua, xtín tunhdɯ ɯ ma jɔ'igä ɯ bi bεndgui 'bɯ, nε hin xtí dägä ua 'bɯ. Pε nu ma ts'εdigä him bi nεqui ua ja ra ximhäi a, bi 'yεna.

³⁷ Nu ra Pilato bi 'yεmbi mahøn'a:

—Ha majuaṇi grá hmuts'ut'abi 'b_u, bi 'y_embi.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Majuṇi guím ma gue drá hmuts'ut'abigä ne gue'a dám 'b_ucä ua ja ra ximhäi, ne gue'a ná ξ cä ua gue ga u'a majuaṇi. Nu'ḡ to'o in nde da b_a'a majuaṇi, da 'y_omanho a dím mangä ḡ, bi 'y_ena.

³⁸ Nu ra Pilato i ξ na:

—'B_e'a maha a majuaṇi, njon da zä da b_aḍi nda'a a majuaṇi, bi 'y_emthoho.

Bi ts'änba rán unbi ra Jesús

N_e nu'b_u mí jua'a bi man ra Pilato, bi mba b_u thi din yaḡ_u ḡ yá yaḡpate mah_on'a, ne bi 'y_emp'ḡ:

—Nte mán ts'o dá t_inbi.

³⁹ P_e nu'ah_u z_ai guí xij_u ga th_oc'ah_u n'da ra ofädi 'b_u bi dät' ra pa ran d_abaxjua. Ha guín ndeh_u ga th_oc'ah_u ni hmuts'ut'abiḡ, bi 'y_ena.

⁴⁰ N_e bi mb_uḍi bi mbafi nts'edi ḡ, bi 'y_en'ḡ:

—Hin'na, hinga gue'a, p_e nu'a ra Barrabás, gue'a guí th_ogahe a, bi 'y_en'ḡ ma ng_urpihe.

Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19

¹ Nu ra Pilato bi manda dí f_ei a ra Jesús.

² Nu y_u dof_ui b_uya bi 'y_orpa n'da ra corona gue y_u 'y_u'uṇi, ne nts'edi bi huspa rá ya ra Jesús. N_e bim pärb_a n'da ra 'b_o't'e x_un j_upoi tengu dim pä't' y_u hmuts'ut'abi.

³ N_e bi den b_uya ne bi 'y_enspa yá biba, bi 'y_embi:

—Biba, grá hmuts'ut'abi y_u judío, bi 'y_embi. N_e bi mb_e'mi b_uya ngue yá 'y_e.

⁴ Bi mba b_u thi mah_on'a a ra Pilato, bin yaḡ_u ma ng_urpihe:

—Nuya ga dä ah_u na ran 'yoh_u, dami pa_hmb_u nte dá t̄nba n'da ran ts'o gue x_u 'yøt' na, bi 'yɛna.

⁵ Bi ts'ix b_u thi ra Jesús b_uya, ya i hu'ts' ra corona ngue nt'øt'e y_u 'y_u'u_ini, nɛ he ra 'bøt'e x_un j_upoi.

—I 'bäcua na ran 'yoh_u ya, bi 'yɛn'a ra Pilato.

⁶ Nu'_u y_u d_umbäjä nɛ ma ng_urpihe 'b_u mín nu a ra Jesús, nts'edi bi mbafi, nɛ x_un ngu y_u nidi bi 'yɛna:

—Dá du, dá 'døm'p_u ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'yɛmp'_u b_uya:

—Dami sizɛhɛh_u 'b_u guín nde gui cuath_u b_u ja ra pont'i, nguetho nugä hin te dá t̄nba n'da ran ts'o x_u 'yøt' na, bi 'yɛmp'_u.

⁷ Nu'_u ma ng_urpihe bi d_up_uya:

—Nugähe i jaje n'da man t'ɛdihe gue da du n'da im ma tengu im ma na, nguetho bi mansɛ guesɛ rá Ts'_unt'_u Ojä, bi 'yɛn'_u.

⁸ Nu'b_u mí 'yø a ra Pilato mí ɛn'a ra Jesús gue rá Ts'_unt'_u Ojä a, man'da bi zu a.

⁹ Nɛ bi zix p_u mbo ja ran ts'embate mahøn'a a ra Jesús, bi 'yänni:

—Hap_u ɛ majuq_uni guí nets'i.

Pɛ nu ra Jesús him bi d_uti.

¹⁰ Nu ra Pilato bi 'yɛmp'_u:

—Hanja hin gní th_urcagui. Ha hin guí p_udi ja ma ts'edi ga cuat'a b_u ja ra pont'i, nɛ ja ma ts'edi ga xoc'a b_u, bi 'yɛmbi.

¹¹ Nu ra Jesús bi d_udi:

—Hin xtín ja ni ts'edi nɛ nte sä gui 'yø_urque 'b_u hin xtán zän Ojä 'bɛ'a gui 'yø_urque. Pɛ nu'_u bi dägä ua, man'da ja y_u ts'oqu_u xinda gue'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

12 Nε nubaya nu ra Pilato εmme bi hyoni 'bεpυ dí hyεtho a ra Jesús. Pε nu ma ngurpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yεn'υ:

—Nu'bυ gui hyεt na, nin sαιui a ma hmuts'ut'abihυ ra César 'bυ. Nguetho nu'bυ 'bo'o da ma gue im hmuts'ut'abi zεhε din sahmi a ra César 'bυ, bi 'yεn'υ.

13 Nu'bυ mí 'yøhna ra Pilato, bá si bυ thi mahønt'a a ra Jesús bυ ja rá ngun'yu ran juanbate magats'i, dí εmfe ma ndehe Gabata. Nε bi hyux ra Pilato bυ ja rá mεxa ran juanbate.

14 Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui yυn ts'ihmε da ts'i 'bυ bi hyats'i, nangue ran dαbaxjua. Nε di 'bεh mits'υ da zønt'i huxhyadi. Nε nu ra Pilato bi 'yεmp'υ ma ngurpihe:

—Nuya 'bäcua na ni hmuts'ut'abihυ, bi 'yεmp'υ.

15 Pε nts'edi bi mba υ:

—Dá du, dá duhma, dá 'døm'pυ ja ra pont'i, bi 'yεn'υ.

Nε nu ra Pilato bi 'yεmp'υ:

—Hanja gní 'yεnjυ gam ma da 'døm'pυ ja ra pont'i ni hmuts'ut'abihυ, bi 'yεmbi.

Pε nu yυ dαmbäjä bi dαdi:

—Njongui 'bυcua man'da ma hmuts'ut'abihe, hønt'a ma hmuts'ut'abihυ bυ Roma ngue ra César, bi 'yεn'υ.

16 Nu ra Pilato baya bi 'yøt'a bi nde yυ mbäjä, bi manda dí cuati bυ ja ra pont'i ra Jesús. Nε bi ts'ix baya.

Bi mba n'dø'mi bυ ja ra pont'i ra Jesús

17 Nε bi zix y_u dofui a ra Jesús b_uya, nε i tuzehε rá pont'i b_u ní mba, da zòm b_u ja n'da ra nyuni t'εmbi Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyaxmu.

18 Nε nu'b_u mí zòm b_u, bi mba n'dø'mi ra Jesús b_u ja ra pont'i. Bim 'bä inde rá pont'i, nε n'da an 'danguadi bim 'bä _u mi'da y_u pont'i, bi guarp_u _u mi yoho.

19 Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yεna: “Nuna ra Jesús ra mεngu b_u Nazaret, rá hmuts'ut'abi y_u judío na,” bi 'yo't'i. Nε nu'a ra t'ohni bi mba n'dø'mi b_u ja ra pont'i.

20 X_un ngu ma mijudíohe dy_u israelhe bi nu b_uya 'bε'a nt'o't'i b_u, nguetho mbε ndehnini tho b_u. Nε nt'o't'i nangue ma ndesehe ra hebreo, nε yú nde y_u mεngu b_u Grecia gue ra griego, nε yú nde y_u mεngu b_u Roma gue ra latín.

21 Nu'_u y_u dambäjä b_uya bi 'yεmp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ut'abihe. Pε dami hoqui da ma: “Bi manse: Nugä drá hmuts'ut'abi y_u judío,” da 'yεna, bi 'yεn'_u.

22 Pε nu ra Pilato bi dät'_u:

—Ya nt'o't'i 'bε'a dá o't'ä, dá guet'a, bi 'yεmthoho.

23 Nu'b_u mí cuar b_u ja ra pont'i ra Jesús, nu y_u dofui b_uya bi gāspa yú he, goho munts'i bin ja yú he, n'da ngu n'da y_u dofui n'da n'da munts'i bi gax'_u. Pε nu rá pahni rám 'bεxøts'e hin hap_u ma zøte a.

24 Janangue'a bin 'yεmzehε _u:

—Nde'b_u ga øth_u n'da ran taha to'o da bøni din theui rá pahni na.

Nε nu'a bi man'_u bin theui a mán t'o't'i b_u ja rá t'ohni Ojä gue njab_u da 'yøt'_u, mi εna: “Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bi gax'_u 'da. Pε

nu'a mam 'bexɔts'e bi t'ɔt'a n'da ran taha to'o da gaʦs'i," mí ɛn rá t'ohni. Gue'a bi 'yɔt' yu dofai a.

25 Nuya mí 'bäpɥ ja ra pont'i rá mbe ra Jesús ne a rá juhuɛ, ne'a ra María rá bømbe a ra Cleofas, ne'a ra María ra mɛngu bɥ Magdala a.

26 Ne nu'a ra Jesús 'bɥ mín nu a rá mbe, necä gue madí huɛgä, bi xi a rá mbe bɥya:

—Ma mbe i, dami 'yɛmbi ni ts'unt'ɥ nu ma xädi guí 'bähmi, bi 'yɛmbi.

27 Ne bi 'yɛngä ra Jesús bɥya:

—Dami bɛni tengu'bɥ ni mbe nɥ ma mbegä, bi 'yɛngui.

Ne 'bex dá sixä bɥ ja ma ngu bɥya, ne dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

28 Ne nu'bɥ mí man a ra Jesús bi bäh pɥya gue bi juah rá 'bɛfi mí mam bɥ ja rá T'ohni Oja gue din ja. Ne bi 'yɛm bɥya:

—Dí tuthe, bi 'yɛna.

Ne'a bin theui a mán t'o't'i a bi ma.

29 Ne mí hɔpɥ n'da ra t'uxaro i po ra guindät'o xun ju. Nu'ɥ mí 'bäpɥ bɥya bi gäpɥ ja ra guindät'o a n'da ɛna ra fanjo gue bi zinni, bi fospa rá ya ra xithi bɥya ne bi hyurpa rá nde ra Jesús da zɥ'ts'i.

30 Nu'bɥ mí zɥ'ts'a ra Jesús:

—Ya bi guah ma 'bɛfi, bi 'yɛna.

'Bex bin ye'mahäi rá ya, ne bi unɛ rá te bi du bɥya.

Bin sɥnba rá 'bɔts'e ra Jesús

31 Nu ma ngɥrpihe hingui ndepe da guathoho bɥ ja yu pont'i ɥ yu ja'i 'bɥ ya xɥ hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da tate nangué ra dɔmpɛti.

Janangue'a bi t'äp ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yá juangua gue da du n'dihi ɸ, nɛ da mba ma tongui bɸya.

32 Bex bi mba ɸ yɸ dofɸi, nɛ bi 'uacpa yá juangua ɸ yoho mí cuarpɸ ja yá pont'i guerpɸ mí 'bäh rá pont'i ra Jesús.

33 Pɛ nu'bɸ mi zøm bɸ cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangue'a him bi 'uacpa yá juangua a.

34 Pɛ nu'a n'da ra dofɸi bi sɸnba rá 'bi'bøts'e ra Jesús a ra ts'ət'ɛgui. 'Bex bi bøn ra ji nɛ ra dehe.

35 Nɛ nugä gätho dá nuse 'bɛ'a bi t'ørpa ra Jesús. Janangue'a majuani na dí o't'ä ya. Nɛ guehna dí o't'ä na n'dahma da zä gui 'yɛc'yɛihɸ.

36 Nɛ nu 'bɛ'a gätho bin ja, bin theui a mán t'o't'i bɸ ja rá søcuə Oja gue din ja. Nɛ man t'o't'i: “Xínga n'da rá do'yo da mba n'uacpi,” mi ɛn ra t'ohni.

37 Nɛ man'da bi hmam bɸ ja rá T'ohni Oja, bi 'yɛna: “Nu'ɸ di ɸcpi da nu gue gue'a bi mba ma sɸnbi ra ts'ət'ɛgui rá 'bøts'e,” mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'ra Jesús

38 Nɛ nubɸya nu ra José ra mɛngu bɸ Arimatea, nu'a n'da rá 'yɛc'yɛi ra Jesús, pɛ him mi ma gue mí ɛc'yɛi nguetho mí su ma ngɸrpihe, pɛ nuya bi 'yäp ran t'ɛdi ra Pilato di tongba rá ngøc'yɛi ra Jesús bɸ ja ra pont'i da 'yägui. Nɛ nu'bɸ min t'un ran t'ɛdi ra José, bi mba bɸya nɛ bi tongba rá ngøc'yɛi ra Jesús.

39 Nɛ bá ɛh ra Nicodemo bɸya, gue gue'a xí zøm bɸ mí 'bɸh ra Jesús n'da ra xui. Nɛ i tu ra 'yɛthi ɛmmɛ i yɸman'u, mbɛ 'däte ma 'dɛt'a kilo nan hyɸ, ma thɸspi ra mirra a ra áloes.

40 Nu'bɸ mi mbantpa rá ngøc'yɛi ra Jesús ra hoc'bø't'e xɸn ho, nɛ bi 'yɸrpa ra 'yɛthi guerpɸ ním

fɪx ra 'bø't'e, tengu zai dí øthe dyu judíohe 'bɘ dí ähmbe n'da ra du.

⁴¹ Nε i ja bɘ n'da ra mba'ye jombɘ ja ra pont'i xí 'døm'ma ra Jesús, nε nubɘ häi oqui bɘ n'da ra hyädo ngue ran 'yägüi, mahoqui pε njon ní 'yo bɘ n'da ra du. Nε jabɘ n'da ra nuandät'o bɘ rá goxthi a ra hyädo gue ran 'yägüi.

⁴² Nε nu'a ra pa man'da täte thoho nangue ran dɔbaxjua ε ma guerpɘ da mbɘdi. Janangue'a bi cɘ't'a n'dihi bɘ ja ra hyädo a rá ngøc'yei ra Jesús, nguetho hinga yatho bɘ.

20

Bi dɔmbɛni a ra Jesús

¹ T'uxuditho domingo hin ní nεc ra häi nu ra María ra mɛngu bɘ Magdala bi zøm bɘ ja ran 'yägüi. Bi nu gue xí mba njanni a ra xɪndo mi juax bɘ ja rá goxthi ran 'yägüi.

² Bá pengui nε bán tihi, bi zøm bɘ mí 'bɘ'be ra Simón Pedro nε bi 'yɛnc'be:

—Bin jɛc ma Hmuhɘ. Nε hin dí pɔdi hapɘ bi thux ya, bi 'yɛnc'be.

³ Dá mbɛ'be bɘ ja ran 'yägüi bɘya.

⁴ ξmmε dán ti'be, bin ts'ogui ts'ɘ ra Pedro, nε m'bet'o go dá søngä bɘ ja ra hyädo.

⁵ Dá c'ɔ't'ä bɘ mbo dá nu hønt'ɘ yɘ 'bø't'e cɔx bɘ ngue xí 'bant'i. Pε him 'bex dá cɔt'ä mbo.

⁶ Nε nu'bɘ mí zøm bɘ ra Simón Pedro, 'bex bi uɛntho bɘ mbo, nε'a bi nu cɔx bɘ yɘ 'bø't'e.

⁷ Nε nu'a n'da ra 'bø't'e xí 'banba rá yɔ ra Jesús n'danni mí cɔts'i, ma do'mi a.

⁸ Ne cä dá cut'ä mbo baya, madague'bu m'bet'o dá sɔngä bu.

⁹ Ne nu'bu má nu 'be'a di ja bu, dá ξc'yεigä gue majuani bi dambɛni a ra Jesús.

¹⁰ Dá peng'be bu ma ngu'be baya.

Nu ra Jesús bi nequi bu mi 'bä a ra María

¹¹ Pe nu'a ra María bi gotho bu ja rá goxthi ra hyado ne i zoni ne di c'arpu mbo.

¹² Ne bi nu yoho yam 'behni Oja mahɛts'i i he yu t'axcahe. I hupu n'da bu mí ja rá ya ra Jesús ne hupu man'da bu mí ja yú gua.

¹³ Ne bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gná zoni, bi 'yεmp'a.

Ne nu ra María bi dät'u:

—Nguetho bin juca ma Hmu ne hin dí paði hapu bi thuts'i, bi 'yεna.

¹⁴ Ne nu'bu mín hanni ra María, bi nu ra Jesús i 'bäpu. Pe him mi paði gue gue'a.

¹⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Grá xisu, hanja gná zoni, to'o guí honi, bi 'yεmbi.

Pe nu ra María mí m bɛni gue gue'a ran 'yohu di jamansu ra nuandät'o. Janangue'a bi 'yεmbi:

—Nu'bu gue'e gá juca ma Hmu, dami 'yurqui ts'u hapu gá pegui ne ga tuxä, bi 'yεmbi.

¹⁶ Ne nu ra Jesús bi ndɔnba rá thuhu:

—María, bi 'yεmbi.

Nu ra María 'bex bi 'bä't'i xɛn ho baya, bi nu ne bi 'yεna:

—Raboni, nde da ma, “Xänbate i,” bi 'yεmbi.

¹⁷ Ne nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Pε hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'bεh mi ts'η ga mba bη bí 'bηh ma Ta. Janangue'a 'bε ní mbahma bá xi η ma cuui ga pengbη bí 'bηh ma Tagä, nε ahη ni Tahη a, nu'a ma Ojagä a, nε ahη ni Ojähη a, bi 'yεmbi.

18 Nu'a ra María ra mεngu bη Magdala bi mba bηya, nε bi xije dyη xädihe gue bi nu ra Hmu nε bi xije 'bε'a bi man'a.

Nu ra Jesús bi nεqui bη mí 'bη η yá xädi

19 Nε nu'bη mín de guet'a ra pa domingo, nthη't'i yá jut'i ra ngu bη däm 'bηhmbe nguetho dá su ma ngurpihe, nε nu'bη má nuhe, 'bä inde bη dí 'bηhmbe ra Jesús. Nε bi 'yεna:

—Daman johyahη, bi 'yεnje.

20 Nε nubηya bi 'yurcahe yá 'yε guerη xí 'dømbi, nε rán zη'bøts'e guerη xín sänba ra ts'ät'εgui. Nε nu'bη má nuhe, dá pähmbe majuañi ma Hmuhe a, nε εmmε dán johyahe bηya.

21 Nε bi ma mahøn'a ra Jesús:

—Daman johyahη. Nε tengu tho bη í 'dac ra 'bεfi ma Ta dá jap yη jā'i ua ja ra ximhäi da badi, nguthogä dí 'da ahη ra 'bεfi gui jafη yη jā'i ua ja ra ximhäi da badi, bi 'yεnje.

22 Nε nu'bη mí jua a bi man na, bi huigähe ran dahi n'da ngu n'dagähe bηya.

—Dami hyämhbη rá Hogandähi Ojä, bi 'yεnje.

23 Nu'a to'o di päh yá mbηi nangue yá ts'oqui, i ja nin t'εdihη gui xihmbη ma punbi a. Pε nu'a hin di päh yá mbηi nangue yá ts'oqui, i ja nin t'εdihη gui xihmbη him ma punbi a, bi 'yεnje.

Bi hyaxanjuñi a ra Tomás

24 Pε nu ra Tomás gue'a i t'εm̄bi ra Go a, n'da ma mixádihe, njo'o b̄m̄ 'b̄m̄ mí nequi ra Jesús.

25 M'bejua b̄m̄ya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pε nu ra Tomás bi 'yεna:

—Pε nugä dí εna him majuani a guí xij̄m̄ hinda h̄ont'̄b̄m̄ gan nuse hap̄m̄ bim fospa ȳm̄ clavo yá 'yε, ne ga fospa ma saha hap̄m̄ bim fox ȳm̄ clavo ne ga fot ma 'yε b̄m̄ ja rá 'bi'b̄øts'e, sä ga εc'yεi 'b̄m̄, bi 'yεnje.

26 Nu'b̄m̄ mí dät'an hyato pa b̄m̄ya dám petihe mahøn'a. Ne'a ra Tomás. Ne nthu't'i ȳm̄ jut'i tengu mam'bet'o, pε x̄ø bi nequi b̄m̄ ra Jesús mahøn'a, bim 'bä inde b̄m̄ dí 'b̄m̄h̄mbe.

—Daman johyah̄m̄, bi 'yεnje mahøn'a.

27 Nu'a ra Jesús b̄m̄ya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos' ni saha ua bim foscä ȳm̄ clavo ne guin nu ma 'yε, ne bá 'uæt ni 'yε gui fo'ts'ua ja ma 'b̄øts'e. O guí εna him majuani pε dami 'yεc'yεi, bi 'yεm̄bi.

28 Nu ra Tomás bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, ma Ojã i, bi 'yεna.

29 Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Tomás, guí εc'yεi ya nguetho ya gá nugui. Pε nu'm̄ to da 'yεc'yεigui 'b̄m̄ nte ní nu, man'da di jap̄ Ojã m̄, bi 'yεm̄bi.

'Bεp̄m̄ án t'o't' na ra søcuq

30 Pε nu'm̄ ȳm̄ hyonya nt'øt'e dá nuhe bi 'yøt' ra Jesús, hinga gätho dá o't'ä ua ja ra søcuq.

31 Pε h̄ont'm̄ 'da dá o't'ä dí ja ah̄m̄ gui 'yεc'yεih̄m̄ gue majuani ra Cristo a ra Jesús rá Ts'unt'm̄ Ojã a. Ne nu'b̄m̄ gue'a gui 'yεc'yεih̄m̄ din 'da ah̄m̄ ra 'da'yote mazai.

21

Bi nequi ra Jesús bꞑ ndenthe

¹ M'bejua bꞑya dá nuhe ra Jesús mahø'n'a, bi jaje dá pꞑhmbꞑe man'da xꞑn ho bꞑ ja ra dꞑdehe Tiberias, n'dat'a ra dꞑdehe Galilea. Ne ga xi ahꞑ gꞑtho bin ja.

² Mín 'yohe ra Simón Pedro ne ra Tomás i t'ꞑmbi ra Go, ne ra Natanael ra mꞑngu bꞑ Caná ra xꞑqui Galilea, ne man 'yohꞑgá yá ts'unt'ꞑ gá'be ra Zebedeo, ne mí yoho ma mixádihe.

³ Ne nubꞑya bi 'yꞑnje ra Simón Pedro:

—Nugá ga mba na 'bahuꞑ, bi 'yꞑnje.

—Ga mbähá 'bꞑ, dá ꞑmfe.

Dá mbähmbe bꞑya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. Pe gꞑtho ra xui nte dá thehe yꞑ huꞑ.

⁴ Ne nu'bꞑ mí hyax bꞑya mí 'bäpꞑ ndenthe a ra Jesús. Pe nugáhe him 'bexque dá pꞑhmbꞑe gue gue'a.

⁵ Bi 'yꞑnje ra Jesús:

—Gyꞑ ts'unt'ꞑhꞑ, ha nte gá thehꞑ yꞑ huꞑ.

—Hin'na, dá ꞑmfe.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yꞑnje bꞑya:

—Pe dami 'yent ni xit'ꞑhꞑ bꞑ ja rán 'yꞑi ra mbosa, ne 'bex gui thehꞑ bꞑya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, ne ꞑmme xꞑn ngu dá thehe yꞑ huꞑ, him mí sä ga jꞑxhe ra xit'ꞑ.

⁷ Ne nugá gue madi huꞑgá ra Jesús, dá ꞑmp'a ra Pedro:

—Guehnꞑ ma Hmuhꞑ nꞑ.

Nu'bꞑ mí 'yøh ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mbøgue. Ne bin säcpꞑ ja ra mbosa gue bi zøn'a n'dihi bꞑ i 'bäh ra Jesús.

⁸ Pε nuje dá cohmbε bε ja ra mbosa, zεn jante dá sōmhbe bε ndenthe nguetho dí jut'ähe ra xit'a nε yupε yε huą. Nε hinga yatho ndenthe, mβε n'da ciento metro.

⁹ Nε nu'bε mí zōm bε ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i zō bε, nε n'da ra huą i oxpε ja yε dεspi, nε mí oxpε ra hmε.

¹⁰ Nε nu ra Jesús bi 'yεnje:

—Bá cε 'da ni huąhε xcá thεhε.

¹¹ Nu ra Simón Pedro bεya, bi mba bá jut'a ra xit'a bε ja ra häi i yuh yε huą, n'da ciento nε yote ma 'dε'ma hyu yε huą xεn ndoho. Pε hin hapε bi xεt'a ra xit'a.

¹² Nu ra Jesús bi xije:

—Ba εhmbε dan sihmεhε, bi 'yεnje.

Pε xinga n'daje xcá änhde to'o a, nguetho dá paħmbe gue gue'a ma Hmuhe.

¹³ Nε bi mba bε zō ra sibi a ra Jesús bi hyaç ra hmε, nε bi 'daje, nε ra huą.

¹⁴ Nε ná hyundı dá nuhe ra Jesús bεya gue bin 'yuse, gue'bε go mí dambεni bε ja rán 'yägüi.

Iyqui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵ Nu'bε mán niyahe, nu ra Jesús bi 'yεmp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'unt'ε i ra Jonás, ha man'da guí numanhogui xinda guehya 'da.

Nu ra Pedro bi 'yεmp'a:

—Haħa ma Hmu i, guí pađi gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'yεmb bεya:

—Dami 'uın ε ma t'udε'yo, nangue mam hmangä guí xänba yε ja'i i εC'yεigüi.

¹⁶ Ná yondı xō bi 'yεmp'a:

—Simón rá ts'unt'u i ra Jonás, ha majuañi guí numanhogui.

—Haha ma Hmu i, guí pađi gue dí numanho i, bi 'yεmbi.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Dami fäh ma de'yo 'bu.

¹⁷ Nε ná hyundı buya bi 'yεmbi:

—Simón rá ts'unt'u i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'yεmbi.

Nε bi du rá mbui ra Pedro, nguetho ya ná hyundı bi 'yän 'bu i numanho. Nε bi dađi:

—Ma Hmu i, gätho guí pađi, guí pađi dí numanho i.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi mahøn'a:

—Dami 'uñ'u ma zu de'yo dadı huεcä.

¹⁸ Nu'bu gmın ts'unt'u zai gán 'yose hønu go hapu guın nde guı mba, nε guı tuzεhe rá ngat'i ni foho. Pe nu'bu gán dađ'yεi guı ñng ni 'yε nε n'dan'yo da tut'i i, nε da zix'i i hapu hin guın nde guı mba, bi 'yεmbi.

¹⁹ Guehna bi man ra Jesús, gue da buh ra Pedro 'be'a nın dađe da nu a, nε gue'a dí 'yudı xun hotho Oja a. Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'a ra Pedro mahøn'a:

—Dami tεngui guı thoc'a ma 'befigä, bi 'yεmbi.

Bi t'än'na ra Jesús nanguε a ra Xuua

²⁰ Nε nu'bu mí du'mi bi deñ buya bi nyεgui, bi nugä gue nεqui dí tet'i, guecä madı huεgä ra Jesús, ngue 'daru xtá hu'be bu ja ra mεxa 'bu mán sihmεhe gue'bu má änni to'o di du a.

²¹ Nε nu'a ra Pedro 'bu mın nugui dí tet'i, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'be'a nın dađe xin da nu na ra Xuua, bi 'yεmbi.

22 Nu ra Jesús bi d̄ati:

—Nu'b̄u ma p̄ähä di 'b̄utho ua gue'b̄u go dá s̄ocä mah̄on'a, hin ni 'b̄efi gui 'yängui. P̄e nu'a ni 'b̄efi gui t̄engui gui thoc'a ma 'b̄efi, bi t'̄ẽmbi.

23 P̄e janangue'a mi mans̄e ȳu 'ȳɛc'ȳei gue nj̄am'b̄u ga tugä. P̄e hinga ngub̄u bi man ra Jesús, p̄e bi 'ȳɛna: “Nu'b̄u ma p̄ähä di 'b̄utho ua gue'b̄u go dá s̄ocä mah̄on'a, hin ni 'b̄efi gui 'yängui,” x̄i 'ȳɛmp'a.

24 Guecä rá x̄ädigä gue bi man ra Jesús, n̄e guecä xin dí o't' na ra s̄ocua 'b̄e'a dá nu gue majūani bin ja. N̄e dí p̄ah̄mbe majūani na dí o't'ä ya.

25 N̄e x̄un ngu mi'da ȳun t'̄ot'e bi 'ȳot'a ra Jesús. P̄e nu'b̄u ḡätho x̄cä o't'ä, hinga x̄ot'a ḡätho xt̄in ja ua ja ra x̄imhäi 'b̄u. N̄e h̄ont'a dí xi ah̄u ya.

**Ra 'da'yonhogui nangué ma Hmuh[†] ra
Jesucristo
New Testament in Otomi, Eastern Highland
(MX:otm:Otomi, Eastern Highland)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366